

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد
وتوعية الجاليات بالبدعة
Badeea Islamic Center

البدعة
badeea

අත්ත කොඵද

ماهي الحقيقة ؟

سنهالي

تأليف :

نسيم خاجي - بلال فليس

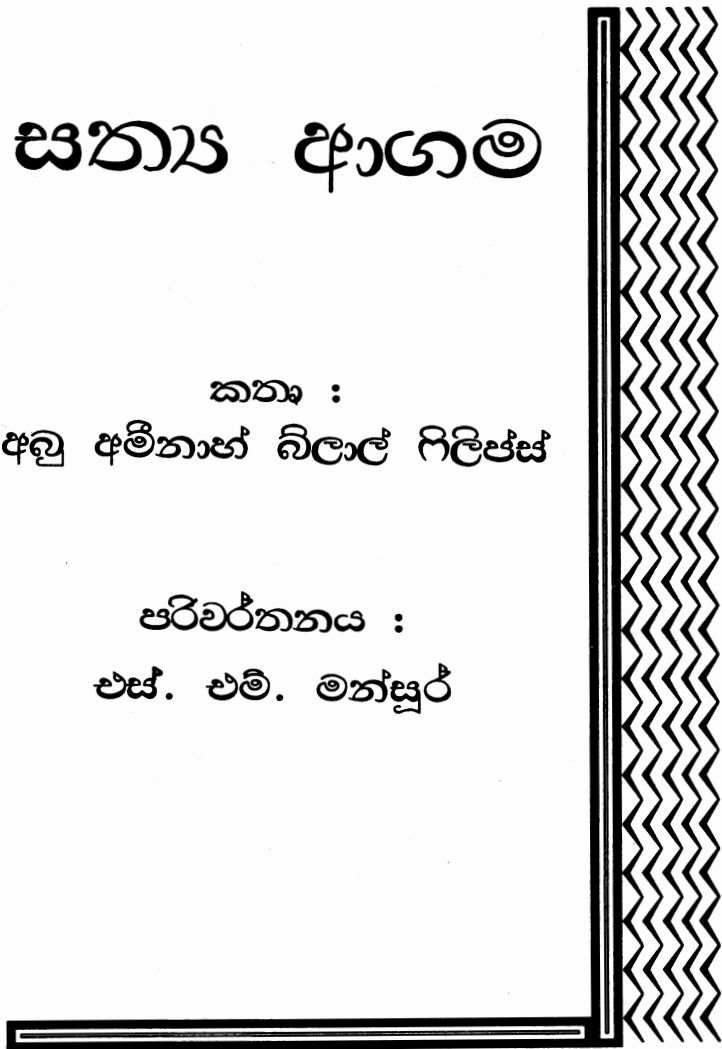
සත්‍ය ආගම

කතෘ :

අඞු අමීතාන් බිලාල් ෆිලිප්ස්

පරිවර්තනය :

එස්. එම්. මන්සූර්

සත්‍ය ආගම

කතෘ:

අනු අමිතාත් බිලාල් පිලිප්ප්

පරිවර්තකය:

එස්. ඇම්. මන්සූර්

කැඳවීමේ හා මහජනවීමේ සහයෝගී කාන්තාව

අල් බදියා - සමාජ ඒකකය

රියාද්. පවුද්දි අරාබියාව.

ඉස්ලාම් ආගම

ඉස්ලාම් යනු, අරාබි වචනයකි. එහි තේරුම කුමක්ද යන්න දැනගැනීම හැම කෙනෙකුටම ඉතාමත් වැදගත් කරුණක් වන්නේය.

මෙලෝ ඇත්තාවූ ආගම් සියල්ල යම්කිසි පුද්ගලයෙකුගේ නාමයෙන් හෝ යම්කිසි සමාජයක නාමයෙන් හෝ ව්‍යවහාර වන බව පැහැදිලිවම පෙනෙන්නට ඇත. ක්‍රිස්තියානි ආගම ක්‍රිස්තුස් වහන්සේගේ නමින්ද, බුද්ධාගම ගෞතම බුදුන් වහන්සේගේ නමින්ද, කොන්පියුෂියස් ආගම කොන්පියුෂියස් කුමාගේ නමින්ද, මාර්ක්ස්වාදය කාර්ල් මාක්ස්ගේ නමින්ද ව්‍යවහාර වේ. එමෙන්ම යුදෙව් ආගම යුදියා රවේ යුද් ගෝත්‍රයේ උපත ලත්තියා යුදෙව් ආගම යනුවෙනුත්, හින්දු ආගම ඉන්දියාවේ හින්දු සමාජයේ උපත ලත්තියා හින්දු ආගම යනුවෙනුත් හඳුන්වනු ලැබේ.

නමුත් ඉස්ලාම් ආගම කිසිම පුද්ගලයෙකුගේ නමින් හෝ කිසිම රටක, සමාජයක නමින් හෝ ව්‍යවහාර නොවෙයි. ඉස්ලාම් වනාහි විශ්වයාධිපති අල්ලාන් විසින් මිනිසා වෙත පිරිනමනු ලැබූ සත්‍ය වූ ආගමක් ය. එහි අරමුණ නම් මුළු මිනිස් වර්ගයාම අල්ලාන්ට සම්පූර්ණයෙන්ම අවනත වීමය.

ඉස්ලාම් යනු අරාබි වචනයේ අවනත වීම, යටහත් වීම, කීකරු වීම යනාදී අරුත් ගැබ්වී ඇත. මේ අනුව යමෙකු අල්ලාහ්ට මුළුමනින්ම අවනත වී, ඔහුට පමණක් වැළුම් පිදුම්කර ඔහු අණකළ පරිදි පිටත්වන්නේ නම් එම තැනැත්තා මුස්ලිමෙකි. ඉස්ලාම් යනු වචනයෙහි සාමය නම් අර්ථයද ගැබ්වී ඇත. මෙයින් තේරුම් කරගතයුත්තේ, යමෙකු අල්ලාහ්ට සම්පූර්ණයෙන් අවනතවී පිටත්වීමෙන් ලැබෙන ස්වාභාවික ප්‍රතිඵලය නම් ඔහු කරා සාමය ලඟාවීම යන්නය.

ඉස්ලාමය සත්වෙහි ශතවර්ෂයේ අරාබිකරයේ පිටත්වූ මුහම්මද් (සල්)* නබිතුමා විසින් ගෙනඒනු ලැබූ අළුත් ආගමක් නොව එතුමාගේ මාර්ගයෙන් අන්තිමවරට දෙනු ලැබූවකි. ඇත්ත වශයෙන් ම ඉස්ලාමය අල්ලාහ් විසින් ප්‍රථමයෙන්ම දෙනු ලැබුවේ ලොව උපත ලැබූ ප්‍රථම මිනිසා හා අල්ලාහ්ගේ පළමුවන නබිවරයා වන ආදම් (අලෙයි)** තුමාටය. එතුමාගෙන් ආරම්භවූ මිනිස් වර්ගයා වෙත අල්ලාහ් විසින් එවනු ලැබූ නබිවරයෙකුගේම ආගම වූයේද ඉස්ලාම්ය.

අල්ලාහ් විසින් පිරිනමනු ලැබූ මෙම ආගමට ඉස්ලාම් යනු නම තැබුවේ මිනිසුන් විසින් නොවේ. එම නම අල්ලාහ් විසින්ම තබන ලදී. මේ ගැන ශුද්ධ කුර්ආනය ඉතාමත් පැහැදිලිව පවසන්නේය.

* සල් - (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහිවසල්ලම්)

** අලෙයි - (අලෙයි හිස්සලාම්)

කුර්ආනය මෙසේ කියයි:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾

ඈ දින ඔබවෙනුවෙන් ඔබගේ ආගම සම්පූර්ණ කර ඇත්තෙමි. තවද, මාගේ ප්‍රසාදයන් ද සම්පූර්ණ කර ඇත්තෙමි. එමෙන්ම, ඔබ වෙනුවෙන් වූ ආගම ලෙස ඉස්ලාමය තෝරාගෙන ඇත්තෙමි.

(අල් කුර්ආන් 5:3)

﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ﴾

තවද, ඉස්ලාම් නොවන (හැර) වෙන ආගමක් සමෙකු විසින් ආශා කරන්නේ නම් එය කිසිසේත් පිළිගනු නොලැබේ.

(අල් කුර්ආන් 3:85)

﴿مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا﴾

ඉබ්‍රාහිම් (ඒබ්‍රහම්) සුදෙව්වෙකු හෝ ක්‍රිස්තියානි යෙකු හෝ නොවෙයි. හෙතෙම අවංක මුස්ලිම්වෙකු වේ.

(අල් කුර්ආනය 3:67)

මුසා (මෝසස්) නබිතුමාණන්ගේ අනුගාමිකයින් හෝ ඔවුන්ගෙන් පැවත එන්නන් අමතා 'ඔබ සැමගේ ආගම යුදෙව් ආගමය' යනුවෙන් අල්ලාහ් ප්‍රකාශකළ බව බයිබලයේ කොතැනකවත් සඳහන් වී නැත. එමෙන්ම, ක්‍රිස්තුස් වහන්සේගේ අනුගාමිකයන්ට ද ඔවුන්ගේ ආගම ක්‍රිස්තියානි ආගම යැයි ප්‍රකාශ කර නැත.

අපි දැනගත යුතු වැදගත් කාරණයක් ඇත. එනම්, 'ක්‍රිස්තියානි' හා 'ජීසස්' යනු නාම යන් යේසුස් වහන්සේගේ නාමයන් ද? ඇත්ත වශයෙන් ම එසේ නැත. මේවා එතුමාගේ නාමයන් නොවේ. 'ක්‍රිස්තියානි' නම් 'ක්‍රිස්තියානි' නම් වූ ග්‍රීක වචනයකින් උපත ලැබුවකි. 'ක්‍රිස්තියානි' යනු අභිෂේක කරනු ලැබූ නම් අරුතවෙයි. 'ක්‍රිස්තියානි' යනු 'මෙසයියානි' නම් වූ හීබ්‍රූ නමෙහි ග්‍රීක අනුවාදය වේ. තවද, 'ජීසස්' යනු 'ජීසා' නම් වූ හීබ්‍රූ නමෙ ලතින් පරිවර්තනය වේ.

මෙසේ කරුණු ඇතත්, පහසුව තකා මෙම පොත් පිටවෙහි ඊසා නබිතුමාගේ නම 'යේසුස්' යනුවෙන් ම මා භාවිතා කරමි.

ලොව පහළවු අනෙක් නබිවරුන් මෙන්ම, යේසුස් නබිතුමාණන් තමන්ගේ අනුගාමිකයන්හට දේශනය කළේ අල්ලාහ්ට සම්පූර්ණයෙන්ම අවතකවන ලෙසය. තවද, මිනිසා තමාගේ සිහින් මවාගන්නා ව්‍යාප්ත දේව

විස්වාසයන්ගෙන් ද ඇත්වී සිටින ලෙස එතුමා තම අනුගාමිකයන්හට අවවාද කළහ; මෙය ඉස්ලාමය.

බයිබලයේ අළුත් ගිවිසුම අනුව, 'ස්වර්ගයේ මෙන් මෙලොවෙහිදීත් ඔබගේ අණය ඉටුවේවා.' යනුවෙන් ප්‍රාර්ථනා කරන ලෙසය, එතුමා තම අනුගාමිකයන්ට ඉගැන්වූයේ.

ඉස්ලාමයේ පණිවිඩය

අල්ලාහ්ගේ දිව්‍යමය ආගම වූ ඉස්ලාමයේ මූලික පණිවිඩය වන්නේ මුළු මිනිස් සංහතියම ඔහුට සම්පූර්ණයෙන්ම අවනතවිය යුතු බවය ; ඔහුගේ අණට කීකරු විය යුතු බවය; ඔහු ගෙන දක්වා ඇති අවවාද අනුශාසනා පිළිපදිමින් පිවිසීම විය යුතු බවය.

මිනිසා අල්ලාහ්ට හැර වෙන යම්කිසි පුද්ගලයෙකුට, පිළිමයකට, ගින්නට, ස්ථානයකට හෝ වෙන මොනම දෙයකටවත් වැදුම් පිදුම් කිරීමෙන් වැළකී සිටීම ඉස්ලාම් නම් වේ.

මෙලොව ඇති සෑමයක්ම මවන ලද්දේ අල්ලාහ් විසින්ය. එමනිසා ඉස්ලාමය කියා සිටින්නේ මැවීමිච්චලට වැදුම් පිදුම් නොකර මැවුම්කාරයා වූ අල්ලාහ්ට එසේ කරන ලෙසය. මිනිසාගේ වැදුම් පිදුම් ලැබීමට එකම සුදුස්සා අල්ලාහ් පමණය; එමෙන්ම මිනිසාගේ ප්‍රාර්ථනාවන්ට පිළිතුරු දෙන්නේද,

අල්ලාහ් පමණය. යම් කෙනෙකු ගසකට ප්‍රාර්ථනාකර එම ප්‍රාර්ථනාවට පිළිතුරක් ලැබුනේ නම්, එම පිළිතුර ගසෙන් නොව, එවැනි පිළිතුරක් ලැබීමෙහිලා අල්ලාහ්ගේ නියමයක්, අවස්ථාවක් කිබි ඇත. ඒ අනුව එම පිළිතුර ලැබී ඇත යන්නය සත්‍යය වන්නේ. සමහරෙකු කියන්න පුළුවනි එය එසේ නොවන බව. ගසකට වැදුම් පිදුම් කිරීමෙහි කිසිම සත්‍යතාවයක් නැත.

එපමණක් නොව, යේසුස් කුමා, බුදුන් වහන්සේ, ක්‍රිස්තා, ශාන්ත ක්‍රිස්ටොපර් කුමා, ශාන්ත ජුවිකුමා පමණක් නොව මුහම්මද් (සල්)* නබිතුමාට පවා ප්‍රාර්ථනා කිරීමෙහිලා පිළිතුරු ලබා නොගනිමු. ප්‍රාර්ථනාවන්ට පිළිතුරු දෙනු ලබන්නේ අල්ලාහ් විසින් පමණය. ජේසුස් වහන්සේ තම අනුගාමිකයන්ට දේශනා කළේද අල්ලාහ් හැර තමන් වෙත ප්‍රාර්ථනාවන් නොකළ යුතු බවය.

කුර්ආනය මෙසේ සඳහන් කරයි.

﴿وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي
 وَأُمَّيَ الْهَيْمِينَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ
 أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ﴾

තවද, අල්ලාහ් අසන්නේය: "මරියමගේ පුත් ජේසුස්! "අල්ලාහ් හැර මා හා මගේ මවට වැදුම් පිදුම් කරන්න" යනු මම මිනිසුන්ගට දේශනය කළේද?" (යනුවෙන්). එවිට ඔහු (ජේසුස්) "මම ඉතාමත් ශ්‍රේෂ්ඨ වන්නය. මා හට අපිතියක් නැති දේ ගැන මා (කිසිවක්) කීමට බැරිය. (යනු කියයි.)"

(අල්කුර්ආන් 5:116)

* සල් - (සල්ලල්ලාහු අලෙයිහිවසල්ලම්)

යේසුස් තුමා තමන්ට තමන්ම වැදුම් පිදුම් කරගත්තේ ද නැත. එතුමාද සම්පූර්ණයෙන්ම අවනත වූයේත්, වැදුම් පිදුම් කළේත් අල්ලාහ්ටමය. කුර්ආනයේ 'සුරතුල් පාතිහා' නම් පරිච්ඡේදයේ සතරවෙනි වාක්‍යයෙහි මෙම මූලික අදහස ගැබ්වී ඇත.

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾

“මමට පමණක් අපි ඉබාදත් (වැදුම් පිදුම්) කරමු: මමෙන් පමණක් පිහිට පතමු.”

ශුද්ධ කුර්ආනයේ තවත් තැනක අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾

“මමේ අධිපතියා පවසයි: මම මාවෙත ප්‍රාර්ථනා කරන්න: මම මම (ප්‍රාර්ථනාවන්) ට පිළිතුරු දෙමි.”

(අල්කුර්ආන් 40:60)

ඉස්ලාමයේ මූලික පණිවිඩයේ අඩංගු වැදගත් අදහසක් නම්, අල්ලාහ්ටත් ඔහුගේ මැවීමිච්චටත් අතර අති විශාල වෙනසක් ඇති බවය. අල්ලාහ් ඔහුගේම මැවීමක් හෝ එහි කොටසක් නොවන්නා සේම, ඔහු විසින් මවන ලද අනෙකුත් දේ ද ඔහු හෝ ඔහුගෙන් කොටසක් නොවන්නේ ය.

මෙය පැහැදිලිවම පෙනෙන්නට ඇතත්, මැවුම්කරු වෙනුවට ඔහුගේ මැවීම් වැද පුද ගෞරව කිරීම ඉතාමත් අනුවන ක්‍රියාවක් බව, එවැනි ක්‍රියාවන්හි යෙදී සිටින්නන්ට නොපෙනීම පුදුමයකි. අල්ලාහ් (දෙවියන්) ගේ මැවීම්වලට වැදුම් පිදුම් කරන්නන් අල්ලාහ් (දෙවියන්) ඔහුගේ සෑම මැවිල්ලකම එකඟවී ඇති බවත්, ඔහුගේ සමහර මැවීම් තුළින් ඔහුගේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය පිළිබිඹුවන බවත් අදහති. එසේ හෙයින්, එම මැවීම්වලට වැදුම් පිදුම් කිරීම තුළින් අල්ලාහ්ට (දෙවියන්) වැදුම් පිදුම් කරනවා මෙන් යැයි ඔවුන් කරක කරති.

එනමුත් අල්ලාහ්ගේ අනාගත වක්කෘත් (තබීවරුන්) විසින් මිනිසා වෙත ගෙනඑනු ලැබූ පණිවිඩයෙහි සඳහන් වන්නේ මිනිසා අල්ලාහ්ට පමණක් වැදුම් පිදුම් කළයුතු බවය. එමෙන්ම ඔහුගේ මැවීම්වලට කෙළින් හෝ වටින් පිටින් අවනතවීමෙන් හෝ වැදුම් පිදුම් කිරීමෙන් වැළකී සිටිය යුතු බවය.

අල්ලාහ් මෙසේ කියයි:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ
وَأَجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾

සහතික ලෙස අප, මුළු මිනිස් වර්ගයා වෙතම තබීවරයෙක් (සවා ඇත්තෙමු, ඔහු) ඔබ අල්ලාහ්ට වැදුම් පිදුම් කරන්න: අසත්‍ය දෙව්වරුන්ගෙන් ඇත්වී සිටින්න (යනු උපදෙස් දෙනු සඳහා) සවා ඇත්තෙමු. (අල්කුර්ආන් 16:36)

පිළිමවලට වැද පුද සත්කාර කරන පිරිමියෙකුගෙන් හෝ ස්ත්‍රියෙකුගෙන්, "මිනිසා විසින් අඹන ලද පිළිම ඉදිරියේ වැද වැටෙන්නේ ඇයිද?" යනුවෙන් විමසුවහොත් දෙදෙනාගෙන්ම එක වගේම පිළිතුරක් ලැබෙනවාට සැකයක් නොමැත. එම පිළිතුර නම් "ඔවුන් ගලෙන් හෝ මැටියෙන් වූ එම පිළිමයන් නොවදින බවත්, එකුදින් දෙවියන් වහන්සේ හට වදින බවත් වේ. ඔවුන් පවසන්නේ එම ගල් හෝ මැටි පිළිමයන් දෙවියන් නොවන බවත්, දෙවියන් කරා සිත යොමු කරන්නට යම් ක්‍රමයක් ලෙස තබාගෙන සිටින බවත්ය. 'දෙවියන් වහන්සේ තමන් විසින් මවන ලද දේ තුළ රැඳී සිටින්නේ' යන මතය අදහන්නෙක් සමහරවිට මෙම ස. ශ්‍රීග්‍රහ ආදිය.

එනමුත්, ඉස්ලාමයේ මූලික ප්‍රතිපත්ති නිසිලෙස වටහාගෙන, ඒ සමඟ කිවිටු සම්බන්ධතාවයක් පවත්වාගෙන යන යම් කෙනෙක් ඇත්නම් ඔහු මෙම තර්කය කිසියෙක් පිළිගන්නේ නැත. සෑම යුගයකම තමන්හට දේවත්වය ඇති බව ප්‍රකාශ කළවුන්, 'මිනිසා තුළ දෙවියන් පැවත සිටින' බව වූ මෙම වැරදි මතය මුල්කරගෙනයි එසේ ප්‍රකාශ කළේ. ඔවුන්ගේ මෙම වැරදි මතය අනුව මිනිසා තුළ දෙවියන් පැවත එන බව කියතත්, අනෙක් මිනිසුන්ට වඩා තමා සමඟ දෙවියන් එකඟ වී පැවත එන බවත් ඔවුන් තර්ක කරති. ඔවුන්ම දෙවියන් වශයෙන් හෝ දෙවියන් ඔවුන් තුළ ඇති නිසා හෝ සෙස්සන් ඔවුන්ට අවනතවී වැඳුම් පිඳුම් කළයුතු

යැයි කියා සිටිති. මෙම දේවත්වවාදීන් මරණයට පත්වුවායින් පසුව, ඔවුන්ගේ අනුගාමිකයින් මෙම මතය පිළිගත්තත් අතර ප්‍රමුඛස්ථානයක් ගෙන ජීවිතය භුක්ති විඳිති.

ඉස්ලාමයේ මූලික ඉගැන්වීම් සම්බන්ධව සාමාන්‍ය දැනීමක් ඇති කෙනෙක් පවා තමන් මෙන් වූ තවත් මිනිසෙකුට කුමන අවස්ථාවක වුවත් වැද වැටෙන්නට හෝ පුද පුරා කිරීමට හෝ කිසියෙක් එකඟ නොවේ.

මුහුම්කාරයාට වැදීමටත්, මුහුණු සෙසු දේවලට වැදුම් පිදුම් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමටත් කෙරෙන පැහැදිලි ඇරයුම, දෙවියාගේ ආගමේ සාරාංශයවේ. එය පහත සඳහන් කුඩා වාක්‍යයෙන් මනාව පැහැදිලිවේ.

﴿ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ﴾

‘ලාඉලාහ ඉල්ලේලාහ්’

නැමදීමට සුදුස්සෙක් ‘අල්ලාහ් හැර වෙන දෙවිකෙනෙක් නැත’ යන්න මෙහි තේරුමය.

ඉහත සඳහන් මෙම වාක්‍යය යමෙක් සිතෙන් පිළිගෙන, ඒ අනුව ජීවත් වෙමිසි යනුවෙන් අධිෂ්ඨාන කර, මුවින් කියන්නේ නම් ඔහු මුස්ලිම්යෙකි; ඉස්ලාමය කරා ලඟාවුවෙකි. මෙය අවංකවම යමෙක් අදහන්නේ නම් ඔහු

නිසැකවම ස්වර්ගය ලබාගන්නේය. මුහුම්මද (සල්) තුමා මෙසේ පැවසූ බව අබුදර් (රලි)* තුමා වාර්තා කරයි. කවුරුත් හෝ අල්ලාහ් හැර වෙන දෙවිකෙනෙක් නැත් යනු ප්‍රකාශකර ඒ සමඟම (විස්වාසවන්තයෙකු ලෙස) මරණයට පත්වන්නේ නම් ඔහු ස්වර්ගයට ඇතුල් වෙයි. (බුහාරි, මුස්ලිම් ග්‍රන්ථ ඇසුරෙනි.)

එක දෙවියෙකු වශයෙන් අල්ලාහ්ට සම්පූර්ණයෙන් අවනතවීම, ඔහුගේ අණට කීකරුවීමේ ආශීර්වාදයන් ලබා ගැනීම, බහුදේව වාදය හා බහුදේවවාදීන් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම යනාදී කරුණු මෙම වාක්‍යයෙහි අඩංගු වේ.

අසත්‍ය ආගම් ගෙන එන පණිවිඩය

ලෝකයේ නොයෙකුත් ආගම් ඇත; දර්ශනයන් හා ඇදහිලි ක්‍රම ඇත; සංවිධානයන් හා විවිධ මත දරණ කොටස් ඇත. මේවායේ නියැලී සිටින්නන් කියන්නේ ඔවුන් යහමග සිටින බවත් දෙවියන්ගේ සත්‍ය මාර්ගයෙහි සිටින බවත්ය. මේ කොටස් සෑමයකුම සත්‍යයෙහි සිටින්නේද? නැතිනම් කිසියම් කොටසක් අසත්‍යයෙහි සිටින්නේද? මෙය කෙසේ දැනගනිමුද? මේ සඳහා වූ සාධක මොනවාද?

මෙම ප්‍රශ්ණවලට පිළිතුරු ලබාගත හැකි කිසි යම් ක්‍රමයක් ඇත. එනම්, මෙම ආගම්වලට නැතහොත් කොටස්වලට ඇතුළත් වී ඇති ලස්සන වචනවලින් අලංකාරවූ කරුණුවලින් එහා ඇත්තාවූ, ඒවායේ මූලික

* රලි - (රලියල්ලාහු අන්හු)

අරමුණ හා සත්‍යය කුමක්ද යනු බැලිය යුතුයි. කෙළින් හෝ වටිනපිටින් ඒ ඒ ආගමිකයින් කුමණ ක්‍රමයක වූ වැදුම් පිදුම් කරා මිනිසා කැඳවන්නේ දැයි බැලිය යුතුයි.

එවිට දෙවියන් ගැන මෙම අසත්‍ය ආගම් හා කොටස්වලට පොදුවූ මූලික අදහස් රැසක් ඇතිබව ඔබ දැනගන්නවා ඇත. ඒ අදහස් නම්, 'සෑම මිනිසෙකුම දෙවි කෙනෙක්ය', 'සමහර විශේෂ මිනිසුන් දෙවියන් වන්නේය': 'ස්වභාවය දේවත්වය ඇත්තකි': නැතිනම්, 'දෙවියන් මිනිසාගේ කල්පනා ශක්තියෙන් මවාගත්තෙකි' යනු ඒවා වේ.

අසත්‍ය ආගම් කියා සිටින්නේ දෙවියන් නැමැදිය යුත්තේ ඔහුගේ මැවීමිචල හැඩහැරුකම් අනුව බවය. මෙම චේතනාව ලත් එම අසත්‍ය ආගම් මිනිසා තම ආගම් කරා කැඳවන්නේ මැවීම් හෝ ඒවායේ කිසියම් කොටස් දේවත්වය දරණ බව කීමෙන් ය.

උදහරණයක් වශයෙන් ජේසුස් තුමා ගැන කිව හැකිය. එතුමා තමන්ගේ අනුගාමිකයින්ට අණකළේ අල්ලාහට පමණක් වන්දනය කළයුතු බවය. නමුත්, එතුමාගේ අනුගාමිකයින් ලෙස පෙනී සිටින්නන් අද යේසුස් තුමා දෙවියා බව කියා, එතුමා නැමැදීමට මිනිසුන් කැඳවයි.

බුදුන් වහන්සේ සංශෝධකයෙකි. එතුමා ඉන්ද්‍රිය ආගමට මානව හිතවාදී ප්‍රතිපත්ති රැසක් හඳුන්වා දුන්නේය. එතුමා තමන් දෙවිකෙනෙක් බව කිසිවිටෙක කියා සිටියේ නැත. එමෙන්ම තමන්ට වැදුම් පිදුම් කළ යුතු බවත් එතුමා නොපැවසූහ. එනමුත්, අද ඉන්ද්‍රියාවෙන් පිටත සිටින බොහෝ බෞද්ධයන් බුදුන් වහන්සේ දෙවියන් මෙන් සලකා, එතුමාගේ නමින් පිළිම අඹා, ඒවාට වැද පුද සත්කාර කරති.

වැදුම් පිදුම් කිරීමේ අරමුණ නිසිලෙස හඳුනා ගැනීමේ වේතනාව තුළින් අසත්‍ය ආගම් දෙස නෙත් යොමුකරන්නේ නම්, ඒවායේ අසත්‍යතාවය හොඳහැටි මනාව පැහැදිලිව පෙනෙන්නේය. එමෙන්ම ඒ ආගම්හි ස්වාභාවික ආරම්භය කෙසේ විකෘති වීදැයි දැනගැනීමට ද හැක.

අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි:

﴿ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءُ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ
 وَءَابَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ
 أَمَرَ الْأَنْتَعِبُدُوا إِلَّا آيَاتِهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
 النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴾

“ඔහු (අල්ලාහ්) හැර ඔබ වැදුම් පිදුම් කරන සෑමයක්ම ඔබ හා ඔබගේ මුතුන් මිත්තන් විසින් තබාගත් නම්හැර වෙන කිසිවක් නැත. ඒවාහට අල්ලාහ් කිසිම බලයක් දී නැත. අල්ලාහ්ට හැර (අන් කිසිවෙකුට) බලයක් නැත. ඔහු හැර (අන් කිසිවෙකුට) ඔබ වැදුම් පිදුම් නොකළ යුතු බව (අල්ලාහ්) ඔහු (ඔබට) තදින්ම අණකර ඇත. සත්‍ය වූ ආගම ද මෙයයි. නමුත්, මිනිසුන්ගෙන් වැඩිදෙනෙක් මෙය නොදනී.”

(අල්කුර්ආනය 12:40)

“ආගම් පියල්ල යහපත් දේ කියාදෙයි: උගන්වයි, එමනිසා එක ආගමක් පමණක් ඇදහිය යුතුයි යනුවෙන් පවසන්නේ ඇයි?” යනුවෙන් කවරෙකු හෝ තර්කානුකූලව වාද කළ හැක. මෙයට විසඳුම නම්, සෑම ආගමක්ම මැවීමේ වලට වැදුම් පිදුම් කිරීමේ පාපය උගන්වයි. මිනිසා කරන ඉතාමත් බලවත් පාපයක් වේනම්, එය මැවීමේ වලට වැදුම් පිදුම් කිරීමය. එසේ වැදුම් පිදුම් කිරීම මිනිසා මැවීමේ අරමුණට ඉඳුරාම විරුද්ධ කායනීයකි. මිනිසා මවා ඇත්තේ අල්ලාහ්ට පමණක් අවනත වීමටය; කීකරු වීමටය; වැදුම් පිදුම් කිරීමටය. අල්ලාහ් ඉතාමත් පැහැදිලිව තම ශුද්ධ ග්‍රන්ථයේ මෙසේ කියයි.

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

“තවද, ජින් (වර්ගයා) හා මිනිස් (වර්ගයා) මාහට ඉබාදත් (සම්පූර්ණයෙන් අවනත වී, මාගේ අණ පිළිගෙන ජීවත්වීමට හා මාහට පමණක් වැදුම් පිදුම්) කිරීමට හැර මා මැවූයේ නැත.”

(අල්කුර්ආන් 51:56)

පිළිවෙලට වැදුම් පිදුම් කිරීමට තුඩුදෙන, මැවීමිවලට වන්දනා කිරීම වනාහි අල්ලාහ්ගේ සමාව නොලැබිය හැකි මහා පාප ක්‍රියාවකි. මෙම පාප ක්‍රියාවේ යෙදෙන්නා ඒ තත්වය ඇත්තෙකුවම මරණයට පත්වේ නම්, ඔහුගේ මරණින් පසු වූ ජීවිතය කණගාටුදායක විය හැක. මෙය සාමාන්‍ය අදහසක් නොවේ. සඵබලධාරී අල්ලාහ් තම ග්‍රන්ථයේ මෙ ගැන විශේෂයෙන් පවසා ඇත.

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾

‘අල්ලාහ් තමන් හා හවුල්කරුවන් ඇති කිරීමට (කිසිසේත්) සමාව නොදෙන්නේය. තමුත් ඔහු මේ නොවන (පාප) ක්‍රියාවන් සඳහා තමන් කැමති අයට සමාව දෙයි.’

(අල්කුර්ආන් 4:48,116)

ඉස්ලාමයේ සාර්විකතාවය

අසත්‍ය ආගම් ඇදහීමෙන් මිනිසා නොමඟ යනනිසා, අල්ලාහ්ගේ සත්‍ය ආගම එනම් ඉස්ලාමය මුළු ලෝවැස්සන්ම අවබෝධ කරගැනීමත්, ඉනික්බිතිව එය තමන් සතු ආගමක් ලෙස පිළිපැදීමත් ඉතා වැදගත්ය. ඉස්ලාමය යම් සමාජයකට, රටකට, ස්ථානයකට හෝ කාලයකට පමණක් සීමා වූ ආගමක් නොවේ. මෙය අදහන්නෙක් ස්වර්ගය ලබාගැනීම සඳහා ඥානස්නානය කිරීමක් හෝ තමන්ගේ ගැලවීම සඳහා යම් පුද්ගලයෙකුගේ උදව් උපකාර මත රැඳී සිටිය යුතුය යනු අදහසක් හෝ නැත. ඉස්ලාමයේ සාර්විකතාවය රඳා පවතින්නේ එහි වූ මූලික ප්‍රතිපත්තිය වූ අල්ලාහ්ට සම්පූර්ණයෙන් අවනත විය යුතුය යන්නෙනිසා.

අල්ලාහ්ගේ එකත්වය, ඔහුගේ මැවීම් හා ඔහු අතර ඇති වෙනස්කම් යනාදිය මිනිසා කවද හෝ දැනගෙන, ඔහුට සම්පූර්ණයෙන්ම අවනත වන්නේ නම් ඔහු කය හා ආත්මය දෙකෙන්ම මුස්ලිමෙක් වෙයි: ස්වර්ගය ලැබීමටද ඔහු සුදුසුසේක් වෙයි. ඉතාමත් දුර බැහැර ප්‍රදේශයක අප්‍රසිද්ධව ජීවත්වන්නෙක් වුවත් ඕනෑම වේලාවක අල්ලාහ්ගේ මැවීම්වලට පුදපුරු කිරීමෙන් හෝ වැද වැටීමෙන් වැළකී අල්ලාහ්ට පමණක් අවනත වීමෙන් ඔහු මුස්ලිම් බැතිමතෙක් වේ.

තවත් වැදගත් කරුණක් නම් අල්ලාහ්ට අවනතවීම රදාපවතින්නේ කෙනෙකුගේ හොඳ නරක දෙකෙන් එකක් තෝරා ගැනීමෙනි, වගකීම්භාවයෙනි. ඉස්ලාමයේ ගෙන දක්වා ඇති කරුණු අනුව නරකින් ඇත් වී හොඳ දේ තෝරා ගන්නා අල්ලාහ්ට අවනතවන්නෙකි.

මිනිසාගේ තේරීම්වලට ඔහුම වගකිවයුත්තා වේ. එම නිසා හැකිතරම් යහපත් ක්‍රියාවන්හි නියැලී සිටීමටත් අයහපතින් ඇත්වී සිටීමටත් වැයම් කළ යුතුය. යහපත් ක්‍රියාව නම් අල්ලාහ්ට අවනත වී ඔහුට පමණක් වන්දනය කිරීමය. අයහපත් නින්දිත ක්‍රියාව නම් අල්ලාහ්ගේ මැවීම්වලට වැදීම හෝ අල්ලාහ්ටත් ඔහුගේ මැවීම්වලටත් වැදීමය.

කුර්ආනයේ මේ බව සඳහන් වෙයි.

﴿إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّٰلِحِينَ
 مِنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلُوا صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ
 عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

“ඊමාන්ධාරී න් (විස්වාසවන්තයන්) සුදෙව්ව-
රුන්. ක්‍රිස්තියාණීන් හෝ සාබීරීන්වරුන් අතුරෙන්
තවරෙක් හෝ අල්ලාන් සහ කියාමන් දිනය (අවසාන
දිනය) විස්වාසකරමින් යහපත් ක්‍රියා කරයි ද මවුහු
මවුන්ගේ ස්වාමීන් වෙතින් තමන්ට හිමි තහගය
ලබාගනු ඇත. මහු වෙත බිය, ගෝකය හෝ දුක්
කම්කවොළ නොපැමිණෙනු ඇත.”

(අල්කුර්ආන් 2:62)

﴿وَلَوْ أَنَّهُمْ آقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ
لَأَكْلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِنْهُمْ أُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ
وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ﴾

තවද මවුන් තවරාත්. ඉන්පිල් හා දෙවියන් විසින්
අනාවරණය කළ වූ සියල්ලක්ම පිළිගෙන ස්ථිරව
සිටියේ නම් මවුන්ට සෑම පැත්තකින්ම සතුට අක්ති
විඳීමට ලැබෙන්නට ඇත. මවුන්ගෙන් සමහරෙක්
පමණක් සත්‍ය මාර්ගයේ වූ සමාජයක් ලෙස සිටියවුන්
වන්නේ නමුත් මවුන්ගෙන් වැඩි දෙනෙක් වැරදි ක්‍රියාවන්හි
යෙදෙන්නෝ වෙති.”

(අල්කුර්ආන් 5:66)

අල්ලාන් හඳුනාගැනීම

මෙහි නැගෙන තවත් ප්‍රශ්ණයක් ඇත. එනම්
නොයෙකුත් සමාජීය, සංස්කෘතික පරිසරයන්හි පිවිසවන

සෑම මිනිසෙක්ම අල්ලාහ් කෙරේ විශ්වාසය තැබිය යුතුය යන්න කෙසේ බලාපොරොත්තු වෙමුද? යනු එම ප්‍රශ්නය වේ. අල්ලාහ්ට අවනතවී වැදුම් පිදුම් කිරීමේ වගකීම මිනිසුන් වෙත පවරා තිබේ නම් ඒ සඳහා අල්ලාහ් ගැන දැනගැනීමේ මගක් තිබීම අවශ්‍ය නේද?

අල්ලාහ් එවැනි දැනීමක් ලබාගැනීමෙහිලා මිනිසා අනාථයෙක් බවට පත් කළේ නැත. මුළු මිනිස් වර්ගයාම අල්ලාහ් හඳුනාගැනීමේ ශක්තිය ස්වාභාවිකව මිනිසාගේම කොටසක්වන ආත්මයෙහි එකඟවී ඇත. අවසාන පොතවන අල්කුර්ආනයද මෙය පවසයි.

කුර්ආනයේ අල් අ:රාල් සුරාවේ 172, 173 ශුද්ධ වාක්‍යයන්හි, ආදම් (අලෙයි) නබිතුමා මැවූ විට, එතුමාගේ අනාගත පැවත එන්නන් එක්රැස්කොට අල්ලාහ් මෙසේ විමසූ බව කියැවේ.

‘මම ඔබ (සැවොම) ගේ දෙවියන් නේද?’ එවිට ඔවුන් ‘එසේමය. (ඔබ අපේ දෙවියන් බව) අපි සාක්ෂි දරමු.’ කියා සිටියෝය. මේ අන්දමේ පොරොන්දුවක් ආරම්භයේදීම අල්ලාහ් විසින් ඔවුන් ගෙන් ලබාගෙන ඇත.

ඉතික්ඛිතිව, ‘තමන්මය ලොව නිර්මාතෘවරයා: තමන්ට පමණක් වැදුම් පිදුම් කළ යුත්තේ’ යනුවෙන් පොරොන්දුවක් ගත්තේ ඇයිදැයි අල්ලාහ් මෙසේ කියයි.

සමහර විට ඔබ (මිනිස් වරගයා) මරණින් පසු නැවත නැගිට වුවිට, 'ඇත්තෙන්ම අපි මේ ගැන කිසිවක් නොදනිමු' කියන්න පුළුවන් හෙයින් ය. ඒ කියන්නේ 'අල්ලාහ් අපගේ දෙවියන් බව අපි නොදනිමු; ඔහුට පමණක් නැමැදිය යුතු බව අපිට කිසිවෙක් කීවේ නැත' යනු තර්ක කරන්න පුළුවන් නිසාය, ඉහත සඳහන් පොරොන්දුව ගනු ලැබුවේ.

තවත් අල්ලාහ් මෙසේ විස්තර කරයි:

'ඔබ කියන්න පුළුවනි, 'නිසැකවම අපගේ මුතුන් මිත්තන් ය (අල්ලාහ්ට) කොටස්කරුවන් ඇති කළේ. අපි ඔවුන්ගෙන් පැවත එන්නෝ වෙමු. (අපගේ මුතුන් මිත්තන්) කළ වැරදි සඳහා අපව විනාශ කරන්නේද?'

අල්ලාහ් මෙසේ විස්තර කිරීමෙන් පෙනීයන්නේ උපත ලබන සෑම දරුවෙක්ම අල්ලාහ් ගැනවූ ස්වාභාවික විස්වාසය ඇතිව ඉපදෙන බවය. එමෙන්ම, අල්ලාහ්ට පමණක් නැමැදීමේ ආභාවක්ද ස්වභාවයෙන්ම ඔහුතුළ පැවතෙන බව නිසැකය. එයට ආරාබ් හාෂාවෙන් 'ඊත්රාහ්' යනු කියනු ලැබේ.

එම දරුවා තනියම තබා අපි ඉවත්වී සිටින්නේ නම්, ඔහුගේ වැටහීම අනුව අල්ලාහ්ට වන්දනය කරයි. නමුත්, ඔවුන් වෙනස්වන්නේ ඔවුන්ගේ පරිසරයේ පෙනෙන

නොපෙනෙන දේ අනුවය. අල්ලාහ් විසින් පවසනු ලැබූ බව මුහම්මද් (සල්) තුමා මෙසේ සඳහන් කරයි: "මම මගේ දසයන් සත්‍ය ආගමෙහි මැවූයෙමි: නමුත් දුෂ්ඨයන් ඔවුන් නොමග යැවීය." (මුහම්මද්) (සල්) නබිතුමා මෙසේද කීසේක:

"සෑම දරුවෙක්ම 'හිත්රාන්' නමැති තත්වයේ උපත ලබයි. ඉතිකබිතිව (ඔවුන්ගේ) දෙමාපියෝ ඔහුළු යුදෙව්වෙක්, ක්‍රිස්තියාණියෙක් හෝ සොරෝස්තරයෙක් කරන්නේය." (බුහාරි, මුස්ලිම් ග්‍රන්ථ ඇසුරෙනි)

අල්ලාහ් විසින් ඇතිකරන ලද ස්වාභාවික වූ බාහිර නීතීන් අනුව දරුවා තම දෙවියන්ට අවනත වන්නාසේම, ඔහුගේ ආත්මයද ස්වාභාවිකවම තමාගේ දෙවියන්ට අවනත වන්නේය. මෙය ස්වාභාවිකවම කෙරෙන දෙයකි. නමුත්, ඔහුගේ දෙමාපියෝ ඔවුන්ගේ අඩිපාරේ, ඇදහිලි ක්‍රම අනුව ගෙනයෑමට ප්‍රයත්න දරති. එවිට, එයට විරුද්ධවීමට තරම් ශක්තියක් එම දරුවාගේ ආරම්භ කාලයේ නොමැතිකම නිසා තම දෙමාපියන්ගේ අඩිපාරේ ගමන් කරන්නට හැකිය. එම අවධියේ ඒ දරුවා පිළිපදින ආගම නම් යම් යම් සිරිත්විරිත් වලින් යුක්තකි. මේ ගැන ඔහු අල්ලාහ්ට වගකිවයුත්තෙක් නොවන්නාසේම, ඔහුට (දරුවාට) දඬුවම් ද නොපමුණුවනුවයි.

මෙනමුදු, මිනිසාගේ කුඩා අවදියේ සිට මරණය දක්වා වූ සම්පූර්ණ කාලය තුළම සත්‍ය දෙව්කෙනෙක් (අල්ලාහ්) සිටින බව කියන සාක්ෂි ලොව අස්සක් මුල්ලක්

නොහැර සෑම තැනකම පෙනෙන්නට ඇත. ඔහුගේ ආත්මයද එයට සාක්ෂි දරන්නේය.

එනිසා, මිනිස් වර්ගයා අවංකව සිතාමතා ක්‍රියා කරන්නේ නම් අසත්‍ය දෙවිවරුන් සම්පූර්ණයෙන් හෙළා දැකින අතර සත්‍ය දෙවියන් වූ අල්ලාන් නොපසුබටව පිළිගනී. ඒ සඳහා වූ මාර්ගය ඔවුනට විවෘතව ඇත. නමුත් සෑමවිටම, තීරණයෙන්ම ඔවුන් අල්ලාන්ගේ පැවැත්ම කියාපාන නිදසුන් නොතකා ඔහුගේ මැවීමිචලට ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් දී වැදුම් පිදුම් කරන්නේ නම්, එයින් වන්තාවූ විපාකවලින් බේරීම ඉතාමත් දුෂ්කර වන්නේය.

එක් උදාහරණයක්:

දකුණු ඇමෙරිකාවේ, බ්‍රසීලයේ ඇති ඇමසෝන් මහා වනාන්තරයේ ගිණිකොන දෙසින් පිහිටි ස්ථානයක ජීවත්වන පුරාණ ගෝත්‍රිකයින්, ඔවුන් වැදුම් පිදුම් කරන ප්‍රධාන පිළිමය වූ 'ස්කච්චි' (Skwatch) පිළිමය තැබීම සඳහා කුඩා ගොඩනැගිල්ලක් තැනූහ. එම පිළිමය වනාහි ලොව ඇති සියල්ල මැවූ ශ්‍රේෂ්ඨතම දෙවියන් නියෝජනය කරන්නක් බව එම ගෝත්‍රිකයින්ගේ විශ්වාසය වේ. පසු දිනෙක එක් තරුණයෙක් එම පිළිමයට තමාගේ ගෞරවය පිරිනමා පුදපුජා කිරීමට පැමිණියේය. ඔහු තමාගේ මැවුම්කාරයා හා ආරක්ෂකයා ලෙස තදබල විශ්වාසයක් ඇතිව එම පිළිමය පාමුල වැඳවැටී සිටින කල්හි වයස්ගතවූ මැක්කන් වසාගත් කුෂ්ඨ රෝගීබල්ලෙක් එම ගොඩනැගිල්ලට ඇතුළු විය. එම තරුණයා තම හිස ඔසවනවාක් සමගම ඔහු දුටුවේ බල්ලා පිටුපස කකුළක්

ඔසවා එම පිළිමයේ තවත් පැත්තක මුත්‍රා කිරීමය. මෙම
 කැත ක්‍රියාව දුටු විගස ඔහු කෝපයට පත්වී බල්ලා
 එළවා දැමීමේය. නමුත් ඔහුගේ කෝපය විකිත් වික අඩුවී
 සාමාන්‍ය තත්වයකට පැමිණුණුවීම ඔහු කල්පනා කරන්නට
 විය. "එම බල්ලා කළ කැත ක්‍රියාව වළක්වාලීමට තරම්
 ශක්තියක් නොමැති, අභියාසක මෙම පිළිමය කෙසේ මගේ
 දෙවියන් වේද? විශ්වයේ අධිපති වේද? යනු ඔහුගේ සිත
 අවුල් විය. දැන් ඔහුට වැටහුණේය. දෙවියන් (අල්ලාන්)
 වෙත කොහේදේ සිටිනු ඇත. මෙය ගලෙන් කැනුනු
 පිළිමයක් පමණි.

ඔහු දැන් දෙවිදිහකින් ක්‍රියාකරන්න පුළුවන.
 එකක්: ඔහු නියම දෙවියන් (අල්ලාන්) ගැන සොයාබලා
 ඔහු වෙත සම්පූර්ණ විශ්වාසය තබා අවනතවීම, අනෙක:
 තමාගේ සිතට විරුද්ධව හා අවංකභාවයෙන් කොරව ඔහු
 තමාගේ ගෝත්‍රිකයින්ගේ අසත්‍ය විශ්වාසය අනුව ගමන්
 කිරීම. ඇත්තෙන්ම, ඔහු එම ගෙඩිනැගිල්ල තුළ දුටුදේ
 අල්ලාන් විසින් ඔහුට දෙනු ලැබූ විශේෂ සංඥාවකි. මෙම
 සංඥාවෙන් ඔහුගේ නැමැදීම වැරදි බව පෙන්වා දී ඇත.

මෙහි කී පරිදි, සෑම සමාජයකටම, ගෝත්‍රයකටම,
 ප්‍රදේශයකටම නබිවරුන් එවා ඇත. එම උතුම් අනාගත
 වත්කඩරු අල්ලාන් කෙරෙහි මිනිසා තුළ පවත්නා
 ස්වාභාවික විශ්වාසය වැඩි දියුණු කර ගැනීමට අනුබල
 දුන්නා පමණක් නොව, මිනිසා තුළ රැඳී පවත්නා
 අල්ලාන්ට පමණක් නැමැදීමේ කැමැත්තද ඉටු වීමට
 අල්ලාන් විසින් අනාවරණය කරන ලද උපදේශයන් ද

ගෙන දැක්වූහ. කෙසේ වෙතත්, බොහෝ තබ්වරුන්ගේ ඉගැන්වීම් විකෘති කරන ලදුව, හොඳ නරක දේ පෙන්වුම් කරන කොටස් පමණක් ඉතිරිකර ඇත.

තව්රාත්හි දසපනත, ඒවා තහවුරු කරන බයිබලයේ නව ගිවිසුම, නොයෙක් සමාජයන් හි, මිනිස් ඝාතනය, සොරකම් කිරීම, කාමය වරදවා හැසිරීම යන පාප ක්‍රියාවන්ට පවතින නීති පද්ධතිය යන කරුණු විකෘත වූ ඉගැන්වීම් සඳහා උදහරණ වේ.

ඉස්ලාමයේ විකෘති කිරීමක් නැත. එය අල්ලාහ් විසින් දෙනුලැබූ ඒ ආකාරයෙන්ම අදක් පවතී. මෙවැනි හේතූන් නිසා අල්ලාහ් කෙරේ සම්පූර්ණ වූ විශ්වාසයක් තැබීම, ඔහුට මුළුමනින්ම අවනතවීම, ඔහුගේ ආගම වන ඉස්ලාමය පිළිගෙන ඒ අනුව ජීවත්වීම යනාදිය ගැන මිනිසා අල්ලාහ්ට වගකිව යුත්තේය.

විශ්වයාධිපති, අල්ලාහ් ඉතාමත් කාරුණිකය. ඔහුගේ දයාව, අනුකම්පාව හා ආශීර්වාදය පතමු. ඔහු විසින් පෙන්වනු ලැබූ නිවැරදි මාර්ගයේ සදකල් ගමන් කිරීමට උදව්වන මෙන් ප්‍රාර්ථනාකරමු. තවද, ප්‍රශංසාව හා කෘතඥතාවය ඔහුටම හිමිය. සමාදානය හා ආශීර්වාදය මුහම්මද් (සල්) නබිතුමාණන්ටත් එතුමාගෙන් පැවත එන්නන්, මිත්‍රයන් හා එතුමාගේ අවිපාලේ ගමන් කරන අනුගාමිකයින්ටත් අත්වේවායි පතමු.

٣ المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد بالبدية ، ١٤١٥هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية

فيليبس ، أبو أمينة بلال

الدين الصحيح

٢٨ من : ١٢ × ١٧ سم

ردمك ٧ - ٠٧ - ٧٩٩ - ٩٩٦٠

(النص باللغة السنهالية)

١ - الإسلام ٢ - الدعوة الإسلامية أ - العنوان

١٥/٠٧٤٠

ديوي ٢١٠

رقم الإيداع : ١٥/٠٧٤٠

ردمك ٧ - ٠٧ - ٧٩٩ - ٩٩٦٠

الدين الصحيح

باللغة السنهالية

تأليف
أبو الخير بلال فيلبس

ترجمة

شريف الدين محمد منصور

الدين الصحيح

(باللغة السنهالية)

تأليف

أبو أمينة بلال فيلبس

ترجمة

شريف الدين محمد منصور

ශ්‍රී ලංකා

හැඳින්වීමක්

කැඳවීමේ හා මහජනවීමේ සහයෝගී කාංක්ෂාලය
අල් ඩේසා - සමාජ ඒකතය
රියාද, පවුදි අරාබියාව.

පටුන

- 1 ඉස්ලාම් විමසුම් ඇසීන්
- 2 අල් කුර්ආනය ගැන වියතුන්ගේ අදහස්
- 3 ඉස්ලාම් ගැන ඔවුන්ගේ අදහස්
- 4 මුහම්මද් (සල්) තුමා ගැන වියතුන්ගේ අදහස්
- 5 ඉස්ලාමීය සද්වාරය
- 6 මරණීන් මතු ජීවිතය
- 7 නබීත්වය හා ඉස්ලාම්
- 8 ඉබාදත් ඉස්ලාමීය චක්ෂිලිවෙන්
- 9 ඉස්ලාමිහි ඒකදේවවාදය
- 10 ඉස්ලාමිහි මානව අයිතිවාසිකම්

ඉස්ලාම්

විමසුම් ඇසින්

ඉස්ලාම් සහ මුස්ලිම්හු:

ඉස්ලාම් යනු අරාබි පදයකි. සාමය, අවනත වීම හා කීකරුවීම යනු එහි අදහසයි. අල්ලාහ්, ස්වකීය, තනි වූ මුහම්මද් රසූලුල්ලාහ් (සල්ලල්ලාහු අලයිහිව සල්ලම්) තුමා මාර්ගයෙන් හෙළිදරව් කළා වූ ධර්මානුශාසනා සහ මාර්ගෝපදේශයක් ඉදිරි පිළිගැනීම, ඉස්ලාම් වේ.

අල්ලාහ්ට බැතිමත් වෙමින්, ඔහු ගේ මගපෙන්වීම හා රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමා ගේ දේශනාවන්(හදීස්) අනුව, ස්වකීය ජීවිතය මුළුමනින්ම හැඩගස්වා ගන්නේ, මුස්ලිම් වේ. එකී පදනම යටතේ මානව සමාජය ගොඩ නඟනු සඳහා ද ඔහු ක්‍රියා ක්‍රියා කරයි. ඉස්ලාමය හදුන්වනු පිණිස මහම්මත් ආගම යනුවෙන් යෙදීම වරදක් වේ. එමගින් ඉස්ලාම් හි හරයට ද පහරක් එල්ල වේ.

දෙවියන් වහන්ස - GOD-යන පදයට අරාබි වහරින් යෙදිය හැකි උචිතතම පදය 'අල්ලාහ්' යන්නයි. මීට බහුවචනයක් හෝ ස්ත්‍රී ලිංග වචනයක් හෝ නැත. එනමින් එය අනුපමේය හා අසභ්‍ය යෙදීමක් වේ.

අබ්නේඩව පහළ වූ පණිවුඩය:

ඉස්ලාම්, අර්ථ අගමක් නොවේ. එහි සාරය වන්නේ, අල්ලාන් විසින් සෑම නවීවරයෙකු වම හෙළිදැව කලා වූ තිවේදනය හා මගපෙන්වීමයි.

'කියාන්ත, 'අපි අල්ලාන් අදහමු, තවද, ඉබ්‍රාහිම් - ABRAHAM , ඉස්මායිල් - ISMAEL , ඉස්හාක් - ISSAK සහ යා'කුබ් - JACOB හා ගෝත්‍රිකයන්, මුසා MOSES ඊසා JESUS CHRIST සහ සෙසු නවීවරුන්ටත් ඔවුන් ගේ ස්වාමියා විසින් හෙළි කෙරුණා වූ දහම, විශ්වාස කරන බවත් පවසන්න. ඔවුන්ගේ කිසිදු විභේදනයක් සිදු නොකරන බවත්, පවසන්න.'
(අල් කුර්-ආන්-3:83).

මුහම්මද් රසූල්ලාන් (සල්) තුමාට හෙළි කළේ ඉස්ලාම් හි සුඛාවබෝධාත්මක, පරිසමාප්ත හා අවසාන ස්වරූපයයි.

ඉස්ලාම් හි පංචස්ථම්භකා:

ඉස්ලාම්, කුලුණු පහක් මත රැඳී ඇත.

(1) ඊමාන්- හත්ති ප්‍රකාශය :-

අල්ලාන් හැර පිටුමට තිසි සෙස්සෙකු නැති බවත්, කියාමත් පරමාන්ත දවස දක්වා අල්ලාන් ගේ දුතයා මුහම්මද් (සල්) තුමා ගේ නමින්වස තිසා, මුස්ලිමුන්ට එතුමාගේ ආදර්ශමත් ජීවිතය අනුගමනය කළ හැකි වේ.

(2) සලාත්- නැමදුම:-

අල්ලාන් හමුවේ ඉටුකෙරෙන වගකීමක් වශයෙන්, දිනකට පස් වේලක් අල්ලාන් නමදිනු ලැබේ. මෙ මගින් අල්ලාන් කෙරේ වූ හත්තිය යළි යළිත් තහවරු වී පුනර්ජවයක් ලබයි. තවද, වැඩිපුර උසස් සඳවාරයක් අත්කර ගැනීමෙහිලා, මිනිසා තුළ පෙළුම්වීමක් ඇති කෙරේ. සලාත් තිසා මනස පිරිතුරු වේ, සිත වරදට හා පවට යොමුවීමෙන් වළකී.

(3) සවම්- රමලාන් මසෙහි උපවාසය :-

රමලාන් මස මුඵල්ලේ හිමීදිර උදුසනය සිට, අවරින් හිරුබෑස යන තාක් කල්, දිවාකල ආහාර පානාදියෙන් හා ලිංගික සබඳතාවලින් වැළකී සිටිනු පමණක් නොව, වැරැදි අදහස් හා ආශාවන් ගෙන් ද, මුස්ලිමුහු වැළකී සිටිති. මෙමගින් ආදර

කරුණාව, විශ්වාසදයි භාවය හා කැපවීම් යනාදිය ප්‍රශ්න කෙරේ. තවද, සමාජය පිළිබඳ පුළුල් අදහස්, ඉවසීම, පරාර්ථකාමීත්වය හා අධීක්ෂණ ශක්තිය ද වැඩි දියුණු කෙරේ.

(4) සකාන්- අසරණ දත් :-

තම සමාජයේ දිළිඳු ජන කොටස් වෙනුවෙන් විය පැහැදිලි කරනු පිණිස, ශේෂ ඉතිරිකිරීම වලින් සියයට දෙකහමාරක් (2 1/2%) වාර්ෂිකව දන්දීම ආගමානුකූල වගකීමක් වේ.

(5) හඵ- මක්කා පුජා ගමන :-

ආර්ථික හා කායික වශයෙන් පහසුකම් ඇත්තේ, දිවිහිමියෙන් එක් වරක් හඵ මෙහෙයය සඳහා මක්කාවට යායුතු වෙයි.

තවද, අල්ලාන් ගේ ප්‍රසාදය පිණිස වෙතිසි අදහසින් ඉටු කෙරෙන සෑම ක්‍රියාවක්ම වතාවත් ගතයේ ලා ගැනේ.

අල්ලාන් ගේ ඒකත්වය හා පරම සවාධීකාරය කෙරේ විශ්වාසය පිහිටුවන මෙන් ඉස්ලාම් මිනිසාට අණකර සිටී. මෙමගින් විශ්වය හා එතුළ තමා දරන තත්ත්වය මිනිසාට වටහා ගත හැකිය. මේ අදහිල්ලේ හේතුවෙන්, සවිබලධාරී අල්ලාන්, තීරණතරයෙන්ම තමා අතීයස සිටිතිසි යන හැඟීම තහවුරු වේ. එනමින්, ඔහු කෙරේ පවත්නා අස්ථාන බියදැක හා මීථ්‍යා මනීමතාන්තර පහවී යයි. මේ විශ්වාසය වාචිකව ප්‍රකාශ විය යුතු අතර ක්‍රියාවෙන් සනාථවිය යුතුය. විශ්වාසය පමණක් ප්‍රමානවත් නොවේ. එකම අල්ලාන් කෙරේ ඇති හක්තිය තීය, විශ්වය ප්‍රමුඛ සකල සංස්කාරයකම තීර්මාන, ආරක්ෂක, පෝෂක හා සවිබලධාරී වූ අල්ලාන් යටතේ සමස්ත මානව සංහතියම එකම පවුලක් වශයෙන් සැලකිය යුතුවේ. කිසියම් තීර්ණ පිරිසක ගේ පිහිටෙන් හක්තිය දියුණු කර ගනිමින් මෝක්ෂය සෙවීමේ ක්‍රියාව, ඉස්ලාම් හෙළාදකී. අතර මැදියෙකු ගෙන් තොරව, අල්ලාන් හා සාප්‍රසම්බන්ධතා පවත්වා ගත යුතුය.

නිදහස් මිනිසා:

අල්ලාන් ගේ විශ්වත්වම තීර්මානය, මිනිසාය. මිනිසාට ඉස්තරම හැකියාවන් හා කුශලතාවන් හිමිකර දී ඇත. නිදහස් සිතූම් පැතුම්, ක්‍රියා හා තිසි මග තෝරා තේරා ගැනීමෙහිලා මිනිසාට පුරුණ නිදහස ඇත. අල්ලාන් විසින් ඔහුට සාප්‍ර මාවත දක්වා

ඇත. මිනිසා ගේ ජයග්‍රහණය හා විමුක්තිය රැඳී ඇත්තේ එකී කරුණු ද්වය පිළිපදීමෙනි. ඉස්ලාම්, ඔහුභාෂාවයේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය ගැන උගන්වයි. ජාති, කුල, දේශ, භාෂා, ලිංග හෝ වර්ණ දී හේද කිසිත් නොතකා සෑම මිනිසෙකුටම සම තෑන පුදකරයි. අල්කුර්ආනයේ සඳහන් අල්ලාහ් ගේ අණපනත් සහ රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමා ගේ ජවිතාදරය, සෞඛ්‍ය සියල්ල අහිඟවමින් උත්කෘෂ්ඨ ස්ථානයක් දරයි. උසස් පහත්, පාලක, පාලිත රජපුත් ගොවිපුත් යනාදීන් කාටත් එය පොදුවේ.

අල්කුර්ආනත් සහා අල්හදීස්:

අල්ලාහ් ගෙන් පරිසමාප්තව පහළ වුණේ අල් කුර් ආනයයි. එය ඉස්ලාමීය දේශනා හා අණ පනත්වල මූලසාරය වේ. ආගම, සඳවාරය, මානව ඉතිහාසය, වතාවත් දෝෂය, ප්‍රභේද, අල්ලාහ් හා මිනිසා ගේ අන්තර් සම්බන්ධය, ඇතුළු ව, සමාජ යුක්තිය, ආර්ථිකය, දේශපාලනය, ව්‍යවස්ථා, අධිකරණය, නීතිය හා ජාත්‍යන්තර සම්බන්ධය සඳහා ඉවහල් වන අර්ථාන්විත ඉගැන්වීම් යනාදිය අල්කුර් ආනයේ අඩංගු වූයේ කෙසේ වෙයි.

මුහම්මද් රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමා අකුරු නොදත් හැකියාවටම හෝ ලිවීමට කුපුළුවන, එහෙත් නවී අනුගාමිකයන් සහාධාරවරුන් විසින් රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ උපදෙස් යටතේ අල්කුර් ආනය කට පාඩම් කිරීමත්, ලේඛනගත කිරීමත් සිදුවිය. මේ අනුව අල්කුර්ආනය පහළ වු ප්‍රකාරයෙන්ම පහළ වු ප්‍රකෘති භාෂාවෙන්ම (අරාබි) ඕනෑම කෙනෙකුට ලබාගත හැකිව ඇත. එහි අරුත් සඳහන් පරිවර්තන ග්‍රන්ථ භාෂා රැසකින්ම පළවී ඇත. අල් හදීස් යනු රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමා ගේ දේශනා, අදහස් හා ක්‍රියාවන්ය. ඇප කැප වු සහාධාරවරුන් විසින් මෙවා ඒකරාශී කරන ලදී. හදීස්වලින් අල්කුර් ආනය පාඨයන් ප්‍රවේශමෙන් විග්‍රහවේ.

වතාවත්හි අරමුණ:

ඉස්ලාම් හුදෙක් වාර්තානුකූල ප්‍රතිපත්ති වතාවත් පමණක් අනුමත කරන්නේ නොවේ. එමගින් අධිෂ්ඨානය හා ක්‍රියාව අවධාරනය කෙරේ. අල්ලාහ් නැමදීම යනු, ඔහු පිළිබඳ අවබෝධය, ඔහුකෙරෙහි වෘත්සලාය හා ජවිතයේ සෑම කාර්යවලියකදීම, කාර්යාංශයකදීම, ඔහුගේ අණසකට අනුකූලව ජවත් වීමයි. යහපත සිදුකරමින්, ඔහු තහනම් කළා වූ ක්‍රියා හා හිංසාවලින් වැළකී, සිල්වත් හා යුක්ති ගරුකව ජවත්වෙමින්, මිනිස් වර්ගයාට සේවය කිරීම මාර්ගයෙන් අල්ලාහ්ට සේවය කළ යුතුය.

අල්කුර්ආනයෙන්, මේ අරමුණ මෙසේ විධිමත් ලෙස විස්තර කෙරේ. "පෙරදීටට හෝ බටහිරට ඔබගේ මුහුණ හැරවීම ශීලයක් නොවේ. ශීලය වන්නේ, අල්ලාහ් කියාමක් පරමාන්ත දවස, මළක් වරුන් සුරුකයන් ආගම හා නබිවරුන් කෙරේ වීශ්වාසය පිහිටුවීමයි. අල්ලාහ් කෙරේ සෙනෙහසින්, ඥාතීන් ආකාරයක් හා දිළිඳුන්, මගින් හා යාවකයන්ට ස්වකීය වස්තුවෙන් විය පැහැදීම කීරීම; වහලුන් තිදහස් කරවීම; අදාළ වතාවත් පිරීම; සකාත් ගෙවීම; පොරොන්දු ඉටුකිරීම; දුක්පිඩාදී බෙදයන්හි දී ඉවසීම යනාදියයි. මෙවැන්නන් සෑදුනුවන්හු වෙති. මෙවැන්නන් අල්ලාහ්ට බියැත්තෝ වෙති."

(අල්කුර්ආන 2:177)

ඉස්ලාමීය ජීවන රටාව:

ඉස්ලාම මගින්, ජනතාවගේ විවිධ ක්ෂේත්‍රයන්ට අදාළ අන්දමින් මාර්ගෝපදේශ සපයමින්, ස්ථිරසාර ජීවන රටාවක් ඉදිරිපත් කෙරේ. එමගින් ලැබෙන මගපෙන්වීම ඉතා පැහැදිලිය. අවබෝධයට පහසුය. ජනතාවගේ සාමාජික, ආර්ථික, දේශපාලනික, සද්චාරාත්මක හා අධ්‍යාපනික ජීවිතය ද ඊට අනුලක් වේ. අල්කුර්ආනය මගින් මිනිසාට, මෙලෝ ජීවිතයේ පරමාර්ථය, ඔහුගේ යුතුකම හා වගකීම; තමන් මෙන්ම ස්වකීය ලෙ ඥාතීන්, සමාජයේ සහෝදර මිනිස් වර්ගයා, ස්වකීය මැවුම්කාරයා විශ්වාසයෙහි යුතුකම හා වගකීම යනාදිය සිහිපත් කරවනු ලැබේ; අර්ථාන්විත ජීවිතයකට අදාළ මූලික මගපෙන්වීම සැපයේ. පසුව, ඒ උසස් පරමාර්ථය ප්‍රායෝගික වශයෙන් මුදුන්පත් කරගනු පිණිස, මනුෂ්‍ය භාවය නම් අභියෝගයකට ලක් කෙරේ. ඉස්ලාමීය, මිනිස් ජීවිතය විෂම තරඟකාරී අංශ වලින් තොරව, ජීවිතය ඒකීය වශයෙන් සම්පූර්ණ වේ. ගිහි හා පැවිදි වශයෙන් මිනිසකු තුළ විෂම අංශ දෙකක් තැන. මනුෂ්‍ය ස්වභාවය වශයෙන්, එතුළ මේ අංශ දෙකම ඒකරාශී වේ.

ඓතිහාසික නිරවද්‍යතාවය

මුහම්මද් (සල්) තුමා, ක්‍රි. ව. 570 දී, අරාබියේ මක්කා නගරයේ ප්‍රභූ පවුලක උපත ලැබූහ. එතුමාට හතළිස් වන වියවක කල, ප්‍රථම වහි දිව්‍ය හෙළිකිරීම පහසු වන්නට විය. එතුමා ධර්මානුශාසනාවක් ඇරඹූ වහාම එතුමාට හා අස්භාවිතව අනේක ප්‍රකාර අවහිර බාධා එල්ල විය. ඔවුහු නාහා හිංසා අනවරයනට මුහුණ දුන්හ. මේ නිසා අල්ලාහ්ගේ අභිමතය අනුව, ඔවුහු අරාබියේ සෞඤ්‍ය නගරයක් වූ මදීනාවට හිඳින්න කළහ. වසර 23 ක තරම් සුඵ කාලයක් තුළ එතුමා තම නබීත්වයේ වගකීම සියල්ල මුදුන්පත් කොට වයස අවුරුදු 63 දී මෙලොවින් තුරන් වූහ. එතුමා අල්කුර්ආනයේ

ඉගැන්වීම් වලට අනුකූලව, සමස්ත මානව සාහසියවම් ආදර්ශමත්වූ, පරිපූරණ
ජීවිතයක් ගත කළහ.

ඉස්ලාමිහි යථාර්ථවාදී කාරුණ්‍ය:

ඉස්ලාම හි සත්‍ය දෙසීම පැහැදිලි හා නොවක් සෘජු මාර්ගය නිසා, සත්‍යය සොයන
වූන්ට එමගින් බෙහෙවින් අනුග්‍රහයක් අත්වේ. මෙය, ජීවිතයේ සඵලකාර ගැටළුවකටම
විසඳුමක් වේ. මහඟු සාර්ථක හා අංගසම්පූර්ණ ජීවිතයක් සඳහා, සෑම
අවස්ථාවකදීම සකළ සාස්කාරකම නිර්මාතෘ සඵලධාරී, පරම දයාබර වූ
අර්ක්‍ෂකයා වන අල්ලාහ් ගේ මග පෙන්වීම ලැබේ.

මුස්ලිම් ජනග්‍රහණය (1975 දී කළ ගණනයකි.)

අප්‍රිකාව - දශලක්‍ෂ 224. 20

ආසියාව - දශලක්‍ෂ 575. 30

යුරෝපය - දශලක්‍ෂ 20. 00

උතුරු හා දකුණු අමෙරිකාව-දශලක්‍ෂ සහ ඕස්ට්‍රේලියාව 4.00

එකතුව- 823. 50

මුස්ලිම් ජනගහණ වර්ධනය හා ඉස්ලාමය වැළඳ ගැනීමෙහිලා ජගත් ව්‍යාප්ත
ප්‍රවර්ණතාවය සලකා බලන කල, 1975 න් වසර තවයකට පසු, ලෝක මුස්ලිම්
ජනගහණය කෝචී සියය ඉක්මවා ඇතැයි විශ්වාස කෙරේ.

රටේ බහුජනතාව වශයෙන් එනම් 50% කට වඩා මුස්ලිම් ජනකායක් වෙසෙන
රාජ්‍යයන් 58 ක් ඇත.

නූතන ගැටළුවලට විසඳුමක් වන ඉස්ලාම:

මානව සහෝදරත්වය

නූතන මිනිසාට මුහුණ පෑමට සිදුව ඇති ප්‍රධාන ගැටළුවක් නම් ජාතිවාදයයි. ආර්ථික
වශයෙන් සංවර්ධිත රටවල, මිනිසුන් සඳුට සංක්‍රමණය කලත්, මිනිසා සිය සහෝදර
මිනිසා කෙරේ දක්වන චෛරය හා සටන්කාමීත්වය වලක්වාලීමට ඒ රටවල් සමත්වී

නැත. අනෙක් අතට ඉස්ලාම් ඉකුත් වසර 1400 තුළ ජාතිවාදය තුරන් කළ හැකි අන්දම ක්‍රියාවෙන් ඔප්පු කළේය. සෑම වසරකදීම හප් සමයේදී ඉස්ලාමීය සහෝදරත්වය නමැති භාස්කම, සියැසින් දැකගත හැකිය. එහිලා සෑම ජාතියකම, දේශයකම දතෝ තම සහෝදරත්වය ක්‍රියාවෙන් වීදහා දක්වති.

නොබ්ලිඤ්ඤ ජීවිත දර්ශනය

මිනිසා, ස්වකී මනුෂ්‍යත්වයේ පරමාර්ථයට අනුව ජීවත් වේ. තවුස් දිවියකට ආවධන සමාජ මගින්, ජීවිතයේ විවිධ හා විෂම ක්‍ෂේත්‍රයන් හි පවත්නා අවශ්‍යතාවයන් ඒකරාශී කළ නොහැකිය. තපෝ වෘත්තිය හා ආගමික භාවිතයේ, විද්වත්මත හා ආධ්‍යාත්මික භාවයද අතර ගැටුම පවතී. මේ ගැටුමට ඉස්ලාමයෙන් අවසානයක් දක්වේ. එමගින් මිනිස් ජීවිත දර්ශනයට පිටුවහලක් අත්වේ.

අලු කුර්ආනය

ගැන වියතුන්ගේ අදහස්

අලු කුර්ආනය ගැන වියතුන්ගේ අදහස්:

මනුෂ්‍ය වර්ගය වෙනුවෙන්, දිව්‍යමය මාර්ගෝපදේශ, දෙයාකාරයකින් පහල විය.

(1) අල්ලාහ්ගේ වදන් මගින්,

(2) මිනිස් වර්ගය හා සබඳතා පවත්වා ගනු පිණිස අල්ලාහ් විසින් තෝරා ගන්නා ලද නබීවරුන් මගින්,

මේ දෙවැනි රූමි කරුණු කවදන් සමගාමීව පවතී. ඉහත සඳහන් කළ කවර කරුණක් හෝ නොසලකා හැරිය කළ, අල්ලාහ්ගේ මනාපය කවරෙක් දැයි දැනගැනීමෙහිලා නොමග යාමක් සිදුවේ. හිඤ්ඤා භක්තිකයෝ නබීවරුන් ගැන නොසලකා, ඒ නබීවරුන්ගේ පොත් දහම වලට පමණක් අවධානය යොමු කළහ. මේ නිසා, ඒවා හුදෙක් වාක්‍යා ප්‍රභේදිකාවන් බවට පත් වී ඉදුරා අතර මං විය. මේ අන්දමින් ම ක්‍රිස්තියානීන් විසින්, අල්ලාහ්ගේ පොත ගැන නොසලකා, සෑම වැදගත් කමක්ම යේසුස් වහන්සේ වෙත යොමු කරන ලදී. මේ අනුව උන්වහන්සේට දිව්‍යත්වයක් ආදේශ කළ අතර, බයිබලයේ සාර ධර්මය එනම් අල්ලාහ්ගේ ඒකීයත්වය හඟවන තව්හීදය අමතක කොට දමන ලදී.

මේ හේතුවෙන් අල්කුර්ආනය පහල වන්නට පෙරාතුව පහළ වූ දිවා හෙළිකිරීම වහි-නිදසුනක් වශයෙන්, පැරණි තෙස්තමෙන්තුව සහ ශුභාරංචි යනාදිය ග්‍රන්ථාරූඪ වූයේ ඒ නබීවරුන්ගේ ඇදීමෙන් බොහෝ කලකට පසුවය. එසේ සිදුවූයේ පර්වර්තන වශයෙනි. හේතුව මුසා නබී(MOSES) (අලයි) තුමාගේ හෝ ඊසා නබී (JESUS CHRIST) (අලයි) තුමාගේ අනුගාමිකයින් විසින්, ඒ නබීවරුන් ජීවතුන් අතර සිටියදී ම ඔවුන්ගේ ධර්මානුශාසනාවන් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා, සැලකිය යුතු වූයේ නොදැරීමයි. ඒ නබීවරුන්ගේ මරණයෙන් බොහෝ කලකට පසුව, ඒවා ලේඛන ගත විය. මේ අනුව, දේ අප අතර බයිබලයේ ස්වරූපයෙන් පැරණි හා අලුත් තෙස්තමෙන්තුව පවත්නා ග්‍රන්ථය අද දුන්නබීවරුන්ගේ ප්‍රකෘති ධර්මානුශාසනාවන්, අනුගාමිකයන් විසින් ආදේශ කිරීම, ඉවත් කිරීම සිදුකලා වූ පෞද්ගලික කර්තව්‍යයකි. අනෙක් අතට, අවසාන දිවා හෙළිකිරීම සිදුකලා වූ පෞද්ගලික කර්තව්‍යයකි. අනෙක් අතට අවසාන දිවා හෙළිකිරීම වලින් සමන්විත අල් කුර්ආනය ප්‍රකෘති ආකාරයෙන්ම පවතී. එහි ආරක්ෂාව අල්ලාගත් විසින් ම දරනු ලැබේ. මේ නිසා මුහම්මද් නබී (සල්) තුමාගේ ජීවිත කාලය තුළදීම, තල්පත්, සත්ව සම් හා ඇටකටු යනාදීන් හි වෙන්වෙන් වශයෙන් වුවද, ඒවා ලේඛනගත විය. මේ හැර, මුහම්මද් රසුල්ලාගේ (සල්) තුමාගේ ලක්ෂ සංඛ්‍යාත සහභාවරුන් (අනුගාමිකයන්) විසින් සම්පූර්ණ කුර්ආනයම කටපාඩම් කරගන්නා ලද අතර රසුල්ලාගේ (සල්) තුමාගේ පශ්චිම අවධියේ එතුමා ජබ්රීල් (Gabriel)(අලයි) හමුවේ වසරකට වරක් හෝ දෙවරක් කියවා ඉදිරිපත් කළහ. ඉන්මතු, පළමු කලීෆා වූ අබුබකර් (රලී) තුමාගේ මෙහෙසීමෙන් සම්පූර්ණ කුර්ආනයම ඒක රාශිකොට, තනි ග්‍රන්ථයක් වශයෙන් සකස් කරන ලදී. රසුල්ලාගේ (සල්) තුමාගේ වෘත්තීය ලේඛකයා වූ සයිද් ඉබ්නු තාබීන් (රලී) තුමා, මෙය ලේඛනාරූඪ කළහ. අබුබකර් (රලී) තුමාගේ මරණය මොහොත දක්වා, එය එතුමන්ගේ භාරයේ පැවතියේය. අනතුරුව දෙවන කලීෆා වූ උමර් (රලී) තුමාගේ භාරයෙන්, එතුමාගේ ඇදීමෙන් හල්සා (රසුල්ලාගේ සල් තුමාගේ මෙහෙසිය) තුමීය ගේ භාරයෙන් පැවතුණි. තෙවන කලීෆා වූ උස්මාන් (රලී) තුමා, කුර්ආනයේ මුල් පිටපත් ඇසුරින් පිටපත් කීපයක් කරවා, ඉස්ලාමීය අධිරාජ්‍යයේ ප්‍රධාන නගරයට යැවූහ.

අල්කුර්ආනය, මෙයා සුපරික්ෂාකාරීව සුරකිනු ලැබුණේ, මානව සංහතියේ මතු පරම්පරාවලටද එමගින් මග පෙන්වීම සැලසීමේ පරමාර්ථයෙනි. එය පහළ වූ මානා-අරාබි-භාෂාවෙන්, ආමන්ත්‍රණය නොතේරෙන්නේ එබැවිනි. එමගින්, පෞද්ගලී මිනිසුන්ට ආමන්ත්‍රණය කෙරේ.

“මනුෂ්‍යයා ඔබ ඔබේ ස්වාමියා ගෙන් ඉවත් කරවන්නේ කවරෙක්ද?”

මුහම්මද් රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ හා ලොව පුරා වෙසෙන මුස්ලිම් සත්දහන්ගේ ජීවිතාදර්ශයෙන් කුර්ආනීය ඉගැන්වීම් තහවුරු කෙරේ. අල්කුර්ආනයේ විශිෂ්ටත්වය වන්නේ, පොදු යහපත උදෙසා පහසුවෙන් ග්‍රහණය හා ආදේශ කරගත හැකි අවවාදානුශාසනාවන් ඉදිරිපත් කිරීමයි. කවර මිනුම් ක්‍රමයකින් වුවද, පරිසමාප්ත දැනුම වන්නේ, කුර්ආනීය දැනුමයි. එමගින් ශරීරය පිළිතුල් කොට කොන්කර දැමීමක් හෝ එයට ආත්ම වධ වේදනාවන් පැමිණවීමක් නොකෙරෙයි. ආත්මය ගැන නොසලකා හැරීමක්ද නොකෙරේ. මනුෂ්‍යයෙකුට දිවියට සහ හෝදෙවියකුට මනුෂ්‍යත්වය හෝ ආදේශ නොකෙරේ. මවනු ලැබුවා වූ පරිද්දෙන්ම, සමස්ත සංස්කාරයක්ම ඒ ඒ ස්වභාවයේ ලා සලකනු ලැබේ.

සෑදූවිත්ම අල්කුර්ආනිහි ප්‍රබන්ධකයා මුහම්මද් රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමා යයි මතය දරණ විශාරදයන් විසින්ම, අල් කුර්ආනයේ, පුහුදුන් මිනිසෙකු විසින් සිදු කළ නොහැකි අසාමාන්‍ය අනුභාවයක් පවත්නා බව පිළිගැනේ. සයවන ශත වර්ෂයේ විසූ පුරුෂයෙකු විසින් කුර්ආනිහි සඳහන් වන්නාක් බදු, විදුන්මත සත්‍යයන් විග්‍රහ කළ හැකිවේද? ගඟිගයක් තුළ කලලයක් භ්‍රමණය වන ක්‍රමය නූතන විද්‍යායෙකු මෙන් ඒ නිසා නිවැරදි ලෙස වැරදි කළ හැකිවේද?

දෙවනුව, ස්වකීය සතලීස් වන විය දක්වා, ඉදුරා අවංක විශ්වාසවන්ත භාවයට නමගිය මුහම්මද් රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමාට, අරාබියේ කාලීන වියත් කවීන් හා කවීකයන්ටත් නුපුටුවත් වූ තරමේ අනුපමේය සාහිත්‍ය කෘතියක කතීවරයා විය හැකියැයි පැවසීම තර්කානුකූල විය හැකිද?

අවසාන වශයෙන්, අවංක හා විශ්වාසවන්ත භාවය නිමිත්තෙන් 'අල් අමීන්' නම් විරූද්වලීය ලක්, ස්වකීය සමාජයේ හා නොමුස්ලිමුන්ගේ ද ගරුබුහුමනට ලක්වූ පුරුෂයෙකු, ව්‍යාජ නිවේදනයක් සහිතව ඉදිරිපත් වෙමින්, භූතලය මත අතිශ්‍රේෂ්ඨ සමාජයක් ගොඩනැංවිය හැකි තරමේ සුගීක්ෂිත, අවංක හා විශ්වාස දාක පිරිසක් සුදුනම් කළේ කෙසේදැයි විමසා බැලිය යුතුය.

සෑදූවිත්ම, අල්කුර්ආනය අල්ලාහ් හෙළිදරව් කළ ග්‍රන්ථය බැව් අවංක හා අපකෂපාති විමර්ශකයන් අදහනු ඇත.

සෑදූවිත්ම, අල් කුර්ආනය අල්ලාහ් හෙළිදරව් කළ ග්‍රන්ථය බැව් අවංක හා අපකෂපාති විමර්ශකයන් අදහනු ඇත.

අල්කුර්ආනය සම්බන්ධයෙන් සුප්‍රසිද්ධ නොමුස්ලිම් වියතුන් දරන අදහස් එමටය. ඒවා අවශ්‍යයෙන්ම පිළිගතයුතු නූතන්, ඔවුන්ගේ දැනුම් අදහස් මෙහිලා සඳහන්

කිරීම වැඩි ක්‍රමය ලෝකය, අල්කුර්ආනයේ සහායවනවට නොතරම් සම්පව සිටින්නදැයි මෙමගින් සැඟවීම් වේ. ඉහත සඳහන් කරුණු සිතෙහි රැඳී ගෙන, අල් කුර්ආනය පරිශීලනය කරන ලෙස, විවෘත මතයක් පිහිටි වියදුන්ගෙන් අල්ලා සිටිනු, කුර්ආනය, සාමාන්‍ය පුද්ගලයෙකු විසින් රචනා කළ නොහැක්කක් වග ඔවුන්ට ප්‍රත්‍යක්ෂ වන බව තීරණය.

“අල් කුර්ආනය කියවන විට, මුලදී අමිහිරිව, පසුව සෑම අවස්ථාවකදීම, නැවුම් වෙමින්, කුලුමත් කරවමින්, විශ්මයට පත්කරවමින්, අවසානයේදී එය කෙරෙහි ගරුසරු ආකල්පයක් ඇතිකරයි..... එහි ලතාව , ගෞරවය, අඩංගු කරුණු අතර පවත්නා එකඟත්වය, හා අවල අරමුණ ප්‍රශංසනීය වේ. ඒ කෙරෙහි සඳහාලීන වූ සෑදූ අවනතභාවයක් හටගනී. මෙසේ මේ ග්‍රන්ථය මතු සෑම වකවානුවක දීම විශිෂ්ඨ බලපෑමක් පවත්වා ගත්තේය.”

ගේසන් (T. P. Hughes' Dictionary of Islam-පිටුව 526)

“ජගත් බම් ග්‍රන්ථ අතුරින් කුර්ආනය ඈත්තෙන්ම විශිෂ්ඨ ස්ථානයක් උසුලයි. ඉතිහාසය ගොඩනගන සාහිත්‍ය කෘතියකට දායක වන දැරුවත්, මේ මගින් විශාල ප්‍රමාණයක මිනිස් සමාජ බිහිකොට ඇත. මිනිස් ආකල්පයන්හි ඉදිරි නව මුහුණුවක් මෙන් ම නව ජීවන රටාවක් ද බිහිකර ඇත.

මුලින් ම, අරාබි අර්ධද්වීපයේ, කාන්තාරය ප්‍රමාණවත්වන විවිධ ගෝත්‍රිකයන්, එකම විර ජාතියක් බවට පත් කළේය. පසුව, මහමදීන ලෝකයේ විශාලතම දේශපාලන හා ආගමික සංවිධානයක් වශයෙන් පෙරමුණ ගත්තේය. මෙය වත්මන් යුරෝපයේ හා පෙරදිග රටවල විශාලතම බලවේගයක් වශයෙන් සැලකේ.”

G. මාර්ගෝලියන්- J. M. රොඩ්වෙල්ගේ The Koran පොතෙහි හඳුන්වීම- New York - Every Man's Library 1977- පිටුව 7.

“ශ්‍රේෂ්ඨ කාව්‍යයකි පසුව, දුරින් හා කාලයෙන් ඇත එපිට වසන්තත් තුළ, තර්ක විරහිත හැගීම් උද්ගාරන, ඊටත් වඩා මානසික සංවර්ධනයක් හට ගත්වන ශ්‍රේෂ්ඨ කාව්‍යයකි කියවීමේ අරුචිය තුරන් කොට ඉතා ඕනෑකමින් කියවන්නට ඉවහල් වන්නකි මිනිස් සිතකින් තීරුදු ඉස්තරම් කෘතියක්ය යන අභිතකර ආකල්පය පහවී, විමතියක් හා ඒ කෙරේ තදඉල්ලක් ද හටගනී.”

Dr. ජවෙසින්ගාස්- T. P. Hughes Dictionary of Islam පිටුව 526-7

“අල්කුර්ආනය මුහම්මද් තුමාණේ කෘතියකැයි පවසන්නන්ගේ කල්පිතය, සාවද්‍ය සහගත බව, ඉහත සඳහන් කරුණුවලින් පෙනේ. අකුරු තොදන්තෙකු විසින්, මුළු මහල් අරාබි සාහිත්‍යයේ විසිස්වනම සාහිත්‍යාධරයා විය හැක්කේ කෙසේද? තත්කාලයේ අන් කිසිදු මිනිසෙකු තොදන සිටි තරමේ අල්ප මාත්‍ර වරදකින් තොරව, එබඳු විදුන්මක සත්‍යයන් හෙළිදරව් කළ හැක්කේ කෙසේද?”

Maurice Bucaille - The Bible, The Quran and Science 1978(පිටුව 125)

“එමනිසා මෙහිලා පර්වසාත් හෝ අනුදැනීමකින් තොරව, සාහිත්‍ය කෘතියක් සම්බන්ධයෙන් කරන රහස්වෘද්ධ මිමිමක් තොකල යුතුය. කුර්ආනය මගින් මුහම්මද් තුමාණේ ප්‍රතිවදාන් හා රටවැසියන් තුළ ඇතිකලා වූ ප්‍රතිපලයන් ගැන සැලකිලිමත් විය යුතුය. ශ්‍රාවකයන් තුළ ඒවා ගත්තිමත් බලපෑමක් ඇතිකොට, සුදුසු දුදුනන් සියල්ල එකම බැමිමකින් බැඳී, මහලු සංවිධානාත්මක සමාජයක් ගොඩනැගිය හැකිවුවානම්, එහි භාෂා ශෛලිය ආග සම්පූර්ණ වේ. ඇත්තෙන්ම අල්කුර්ආනය මගින් අභිලාචාර ගෝත්‍රිකයන් තුළින් ශිලාචාර ජාතියක් බිහිවිය. ඉතිහාසයේ ගෞරවය, තොන්දමෙන් ජෙදයකින් නවමු නමානාවයක් හට ගත්තේය.”

Dr. Steingassහිසුස් ගේ Dictionary of Islam (පිටුව - 528)

“මට පෙරවුවත් දැරූ ප්‍රයත්න තවදුරටත් දියුණු පිණිසත් අරාබි අල්කුර්ආනයේ අති විශිෂ්ට හා පුජනීය වූ භාෂා කෞශල්‍යතාවය සම්බන්ධයෙන් පිළිගත හැකි යම් කිසිවක් ගෙනහැර දැක්වීම පිණිසත් මමද අල්කුර්ආනය පරිශීලනය කිරීමෙහිලා වෙහෙස ගත්තෙමි. එහි විවිධාකාර වූ විසිතුරු ශෛලියක් ගෙනහැර පාන පෘථිවියට අතිරේකව, මිනිසාගේ ශ්‍රේෂ්ඨතම සාහිත්‍ය මාධ්‍යය වශයෙන් උසුලන අනභිභවනීය ස්ථානයක් සැලකුව මනුෂ්‍යය. අල්කුර්ආනය කියවන කළ, ශ්‍රවණය කල පමණින්, දැසින් කුදුළු ගලන බවත්, අධ්‍යාත්මික වශයෙන් උත්තරීතර එලයක් අත්වන බවත්, එය අදහන්නෝ ප්‍රකාශ කරති. මේ අදහස පුරව පරිවර්තකයන් විසින් ඉදුරා තොසලකා හැර ඇත.”

Arther J. Arberg-The Koran Interpreted,London - Oxford University Press 1964-පිටුව 10

අල්කුර්ආනය, නූතන විදුන්මක පහතීන් මනා ලෙස පිරික්සීමේ දී ඒ දෙක අතර පවත්නා අනොන්‍යාන ඵකභාවය සත්පුදක් සේ පැහැදිලි වේ. මේ බැව් මීට පෙර බොහෝ අවස්ථාවල ගෙන හැර දැක්වීමු, මුහම්මද්ගේ දර්ස සැවති දැනුම මට්ටම

අනුව, මෙබඳු වගන්ති සඳහන් කෘතියක, ප්‍රබන්ධකයාවීමේ හැකියාව මිනිසකු තුළ පැවතුනේ යැයි කොහෙත්ම සිතාගත නොහැකිය. අල්කුර්ආනයට එකී උත්තූ-ග ශ්‍රේණිත්වය හිමිවන්නේ ඊට හේතුවනවාදී විග්‍රහයක් කිරීමෙහිලා මධ්‍යස්ථ මතධාරී විද්‍යාඥයෙකුට හැකියාවක් තැනිවන්නේත් ඒ හේතුවෙනි.

Maurice Bucaille- The Quran and Modern Science- 1981 ඡවුච -
18

ඉස්ලාම් ගැන ඔවුන්ගේ අදහස්

මුහම්මද් රසූලුල්ලාහ් (සල්ලල්ලාහු අලයිහිට් සල්ලම්) තුමාට පහළවූ ඉස්ලාමය, පෙර පහළ වූ සෑම ආගමකම එකතුවක් හා සමාජනයක්වේ. මෙතැනින්, එය සෑම යුගයකට මෙන්ම සෑම ජන කොටසකට මපොදුවේ පහළ වී ඇත. මෙය අගනා සාධක වලින් සනාථ වේ.

පළමුව, මේ ගුද්ධ වූ ග්‍රන්ථයේ - කුර්ආනයේ අත්තර්ගහ කරුණුවලට හා එහි තිමාටට සර්ලන අත් කියිදු ග්‍රන්ථයක් පහළ වී නැත. දෙවනුව, සෙසු කියිදු දහමක් සෑම යුගයකට මෙන්ම, මිනිස් ජීවන රටාවේ සෑම ක්‍ෂේත්‍රයකට ම ගැලපෙන ලෙස පහළ වී නැත. මානව සංහතියට පළල් ආකාරයකින් අමතමින් සියලුම මානව ගැටළුවලට මූලික මගපෙන්වීමක් ඉදිරිපත් කරන්නේ ඉස්ලාම් පමණි. මේ සියල්ලට වඩා, ඉස්ලාම්, මුහම්මද් රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ නායකත්වයෙන් මෙන්ම, ඉතික්ඛිති පුරා ගත වර්ෂ දහ හතරක් මුළුල්ලේම, ආදර්ශවත් සමාජ ගොඩනගමින් එහි විශිෂ්ටත්වයද ලොවට සනාථ කර ඇත.

ප්‍රමාණවත් භෞතික සම්පත්වල ආධාරයකින් තොර ව, ස්වකීය ප්‍රතිවාදීන් පවා ඉස්ලාමීය කුරුළුට ගැන්මෙහිලා, මුහම්මද් රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමා ලත් ජයග්‍රහණය, ඇත්තෙන්ම භාස්කමකි. ප්‍රතිමා වන්දනයේ, මුතුන්මිත්තන්ගෙන් ගතානුගතීය පුජා වනාවත් අත්ධානුකරණය කළෝ, ගෝත්‍රික වාද හේද වර්ධනයකළෝ මානව ගරුත්වය හා රුධිරය අය එකතුවීමේ කෙලෙසමින් විසුවෝ, ඉස්ලාම් හා එහි නබීතුමන් යටතේ අතිප්‍රශික්ෂිත දහන් බවට පරිවර්තනය වූහ. ඉස්ලාම් මිනිසාට අධ්‍යාත්මික ශ්‍රේෂ්ඨත්වයත්, මනුෂ්‍යාභිමානයත් අත්කර දුන්නේය. මිනිසුන්ගේ සාමාජික, සංස්කෘතික, සද්ධාරණමක, ආර්ථික යනාදී සෑම

කටයුත්තකට ම අදාළ මූලික නීති රීති හා පිළිවෙත් ඉස්ලාමය මගින් සහසා දෙන ලදී. මේවා මනුෂ්‍ය ස්වභාවය හා භෞතරම් ගැලපේද යත් කවර යුගයකටත් , එය යෝග්‍ය වන්නේය.

මුල් අවධියේදී ඉස්ලාම් හි සුවිශේෂ සාර්ථකත්වය වටහා ගනු වෙනුවට බටහිර ක්‍රිස්තියානිකු ඉස්ලාමය තමන් තරග වදින්නට බිහි වූ ධර්මයක් වශයෙන් සලකන්නට වූහ . මෙකී ආකල්පය කුරුස යුද්ධ සමයේදී තවත් බලවත් විය. මේ නිසා ඉස්ලාමය වහසා ලත් අවසාන දහස් සංඛ්‍යාත පොත් පත් පල කලහ. එනමුත් ඉස්ලාම් හි ඉස්තරම් ශ්‍රේෂ්ඨත්වය නූතන විශාරදයන්ට හෙළිදරව් වීමෙන් පසු, හිටපු ඉහත නී රීතියා පක්ෂග්‍රාහී ලේඛකයන් ගේ වෛදනා සපුරා සාවද්‍ය බව, ලොවට පැහැදිලි කරන්නට වූහ.

නූතන සමයේ, ඇතුළු සුප්‍රකට මුස්ලිම් නොවන විශාරදයන්, ඉස්ලාම් සම්බන්ධයෙන් දරන අදහස් සැලකිල්ලට ගත මනාය. ඇත්තෙන්ම සත්‍යයේ සත්‍යතාවය සනාථ කරනු පිණිස බාහිර ආධාරෝපාකාර අවශ්‍ය නැත. එහෙත් කාලාන්තරයක් මුළුල්ලේ දීයත් කලා වූ දුෂමාන ව්‍යාපාර හේතුවෙන් ස්වධීන හා සත්‍යවාදී විත්තකයන් ගේ විත්ත සන්නායකයේ ද වැරදි ආකල්ප රෝපනය වී පැවතිය හැකිය. ඉස්ලාම් හි තත්වකාර අගය පහත සඳහන් තීර්ණණ තොරතුරු මගින්, අවබෝධවනු ඇතුළු උදක් ම අපේක්ෂා කරමු.

“මෙය - ඉස්ලාම් - පුජන භාවය වෙනුවට මනුෂ්‍යභාවය ස්ථාපනය කළේය. මෙමගින් වහලුන්ට අපේක්ෂා සහගත වියවාසයත්, මානව සංහතියට සහෝදරත්වයත්, මනුෂ්‍ය ස්වභාවයේ මූලිකාංග පිළිගැනීමක්ද සිදුකෙරේ” Canon Taylor 1887.10.07 දවල්වර හැමිටන් හිසි පුජනසහවේදී කළ ප්‍රකාශයක්. The Preaching of Islam (පිටුව 71-72) Arnold විසින් උපුටා දක්වන ලදී.

“ඉස්ලාම් හි මහඟු පිළිවෙත්වලින්, විශිෂ්ටතම අංගයක් වනුයේ, සාධාරණත්වය පිළිබඳ හැඟීමයි. මා කුර් ආනය කියවන කල, එකී උතුම් පිළිවෙත හුදෙක් ව්‍යාජයක් නොව, දෛනික මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ පවැත්මට උචිත වූ ප්‍රායෝගික චිත්‍ය ධර්මයක් බව පැහැදිලි වේ. මෙය, මුළු මහත් ලෝකයටම යෝග්‍ය වේ.”

සරෝජිනි නායුඩු - ඉස්ලාම් හි පිළිවෙත් තැයින් කරන ලද දේශන Speeches And Writings of Sarojini Naidu Madras 1918 පිටුව 167.

“සටන්කාමී මුස්ලිමුන් විසින් අසිපත් තුඩින්, ලොව පුරා ඉස්ලාමය - බලයෙන් - කාවද්දන ලදී ඉතිහාසඥයන් තොකඩවා කළ ප්‍රකාශය බැරෑරුම් මුසාවක් වන

වග කෙසේ හෝ ඉතිහාසයෙන් ම සනාථ වේ". De Lacyo'leary Islam at the Crossroads- London 1923 පිටුව 8.

"මනුෂ්‍ය ගුණසිද්ධිය පිණිස, ඉස්ලාමයෙන් ඉටුවිය යුතු තවත් වැඩ කොටසක් ඇත. යුරෝපයට වඩා, ඉස්ලාම් පෙරදිගට සමීප ව ඇත. මෙමගින් සමාජාන්තර වශයෙන්, මනා අනෝයන්ත අවබෝධයක් හා සහයෝගීතාවයක් පවත්වාගෙනඇත. විවිධ ජනසමාජ අතර සමාන්තමතාවය හා සමාන වරම, අයිතිවාසිකම් පුද් එක්සත් කිරීමෙහි ලා, සෙසු කිසිදු සමාජයක් මෙබඳු සාර්ථක වාර්තාවක් පිහිටුවා නැත. ජාති හා පාරම්පරික අසමගිකම්වලින් ගැටෙන ජන සමාජයක් සමගි සම්පන්න කිරීමේ ශක්තිය, තවමත් ඉස්ලාමයට ඇත. බටහිර හා පෙරදිග මහා ජන සමාජයන් අතර පවත්නා විරුද්ධවාදීකම, සාමකාමී මුහුණුවරකින් තුරන් කළ හැක්කේ නම්, ඉස්ලාමය ඒ සඳහා යෝග්‍යතම මාධ්‍යය වේ. පෙරදිග ජාතීන් හා සම්බන්ධතා පවත්වා ගැනීමෙහි ලා යුරෝපීය ජාතීන් මුහුණ දෙන්නා වූ ගැටළුවලට සර්වපුකාර වූ සාර්ථක විසඳුම රැඳී ඇත්තේ ඉස්ලාමයෙනි. මෙ ජාතීන් සමගි සම්පන්න වුවා නම්, නොගිණිය හැකි අගයක් ඇතිවේ. නමුත්, යුරෝපීය ජාතීන් විසින් ඉස්ලාම් හි සහයෝගය පිටු දකිනු ලබන්නේ නම්, ඉස්ලාමය එහි ප්‍රතිවාදීන් අතට පත්කරනු ලබන්නේ නම් යථෝක්ත සාම සම්මුති දෙපක්‍ෂයේම විනාශයට තුඩුදිය හැකිය." H.A.R. ශබ් - Wither Islam - London 1932 (පිටුව 379).

"මුහම්මද් තුමාගේ ආගමේ පවත්නා විශිෂ්ට පැවැත්ම සම්බන්ධයෙන් මම කවදත් උසස් අදහස් දරමි. සෑම යුගයකටම ගැලපෙන මහඟු වර්ණාධර්මයකින් යුත් එකම ධර්මය ඉස්ලාම් බව මට පෙනේ. එතුමා ශ්‍රේෂ්ඨ පුරුෂයකු බව මනා ව වටහා ගනිමි. ක්‍රිස්තියානි විරෝධීයකු නොවෙමින් පවසනවා නම්, එතුමා මානව සංහතියේ ගැලවුම් කාරයාය. එබඳු පුරුෂයකු, නූතන ලෝකයේ ඒකාධිපති පාලනය අත්කර ගත හොත් දැනට පවත්නා සෑම ගැටළුවක් මනිරාකරණය වෙමින් , ලොවට බෙහෙවින් අවශ්‍ය ව ඇති සාමය හා සතුට අත්වන බව මම තරයේ විශ්වාස කරමි. වත්මන් යුරෝපය විසින්, මුහම්මද් (සල්) තුමාගේ ධර්මය පිළිගත හැක්කක් බවට හැඟෙන්නට වී ඇත. අනාගත යුරෝපයට ද එය ආදේශ විය හැක්කක් බව මගේ අනාවැකියයි." G.B. ෂෙ The Genuine Islam - Vol.1 -No 8(1936).

"මුස්ලිමුන් අතර ජාතිවාදී අදහස් නොපවත්නා තත්වය වූ කළී ඉස්ලාමයේ ඉස්තරම දායාදයකි. වත්මන් ලොවේ සිදුවෙමින් පවත්නා සිද්ධීන් ගැන සැලකීමේදී, ඉස්ලාමීය ශිලය දැවෙන අවශ්‍යතාවයක් වී ඇත." A.J. Toynbee- Civilization on Trial - New York- 1948 (පිටුව 205).

"ඉස්ලාමීය උදව් වූ කළී, ඇතුම් විට මානව ඉතිහාසයේ, අති විශ්මය ජනක සිද්ධිය

වශයෙන් සැලකිය හැකිය. අප්‍රසිද්ධ ජන කොටසකින් කාන්තාරය තුළින් ඉස්මතු වී (ගතවර්ෂයක තරම් කාලයක් තුළ පෘථිවියේ අධිකව වඩා ප්‍රදේශයක් තුළ විසිර ව්‍යාප්ත වූ) මහා අධිරාජ්‍යයක් බිහි කළේය. කාලාන්තරයක් පුරා පැවති ආගම මිනි මනාත්තර ඉවත ලා නව ජන සමාජයක් පුනරුත්ථාපනය කළේය. අද්‍රස් ම ලෝකයක් ගොඩ නැගුවේය.

මෙකී ප්‍රගතිය සියාරා, තවත් තියුණු ලෙස විමසා බැලුවා නම් එහි පවත්නා අස මාත්‍යය විශේෂත්වය දිස්වේ. සෙසු ප්‍රධාන ආගම් සාර්ථකව ප්‍රචලිත වූයේ සෙමිනි. ඒ සඳහා ද මහත් පරිශ්‍රමයක් දැරිය යුතු විය.

අත්තිමේදී සාර්ථක වූයේ, බලවත් රාජ්‍ය නායකයන් එකී දහම් වැළඳ ගැනීමෙන් අනතුරුවය. ක්‍රිස්තියානී ධර්මයට කොන්ස්තන්තීන්ද, බෞද්ධ ධර්මයට අශෝක අධිරාජ්‍යාද, සරතුග්‍ර ධර්මයට සසිරස් රජද සිටියහ. මේ කවුරුත් තමන් තෝරාගත් දෘෂ්ටි වෙනුවෙන්, මෙලෝ වශයෙන් හිමිව පැවති බලය යොමු කළහ. ඉස්ලාම් හි එවැන්නක් සිදු වී නැත. ජන ඉත්‍යා කාන්තාරයේ, තැනින් තැන යමින් ඊවත් වුවා වූ, ඉතිහාසයේ ඊට පෙර කිසිදු වැදගත් තැනක් නොලද්ද වූ ජන කොටසක් තුළ ඉස්ලාම් පහළ විය. එය ඉදුරා මනුෂ්‍ය අනුබලයකින් තොර ව, කටුක, භෞතික බාධාවන් මැඩගෙන අති වේගයකින් පෙරට ගියේය. පිරතීන් කදු වැටිය සිට හිමාලය කදු වැටිය දක්වාත්, මධ්‍යම ආසියාතික කාන්තාරවල සිට මධ්‍යම අප්‍රිකානු කාන්තාර දක්වාත් වූ ප්‍රදේශය තුළ, පවතව බදු වේගයෙන් ජයග්‍රාහී ලෙස පැතිරී ගියේය." A.M.L.Stoddard, Islam - The Religion of All Prophets පොතකින් ගත් උපුටනය Begum Bawani Waqf- Karachi Pakistan (පිටුව 56)

"වෘත්තාන්ත හා ඓතිහාසික වශයෙන් පුළුල් ලෙස සලකා බලන කල්හි, ඉස්ලාම්, අතිවාරයෙන් ම යථාර්ථවාදී ධර්මයකි. ආගමික දෘෂ්ටියකට පදනම් වන්නා වූ ප්‍රබුද්ධිමත් යථාර්ථවාදී තීරවනය, සර්ව ප්‍රකාරයෙන් ඉස්ලාමයට ගැලපේ. සාත්තවරුන් පිළිපැදීම, ආගමික යූධි සලකා නොයෙකුත් මිථ්‍යා විශ්වාස, නාශුණ වැල්, යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර භාවිතය යනාදීව මුස්ලිම්‍යන් අතර තැන්පත් නොවේ. නමුත් ඉස්ලාමිහි බලවත් ප්‍රගතිය මධ්‍යයේ, නබී (සල්) තුමාගේ ධර්මානුශාසනාවන්ට සපුරා එකඟව, කුර්ආනය එහි ප්‍රකෘති තත්වයේ ම පවතී. එමගින් අල්ලාන්ගේ ඒකීයත්වය 'තවහිද්' පිළිබඳ පිළිවෙත ඉතා විශිෂ්ට ගාමිහිර පාර්ශ්වධ හා දැඩි අධිෂ්ඨානශීලීව අවධාරණය කෙරේ. මෙකී මූලික ප්‍රතිපත්තිය කෙරෙහි ඇති දැඩි බැඳියාව සහ මෙම ධර්මප්‍රචාරකයන් තුළ පැවති තද බල උද්‍රෝගය යනාදිය මුහම්මද් තුමාගේ සාර්ථක ධර්මද්‍රව්‍ය ව්‍යාපාරයට බෙහෙවින් තුඩුදුන් බව කිව හැකිය.

"මේ සා අගනාවුන්, ආගමික විස්තරවලින් පොහොසත් වූත්, සාමාන්‍ය මිනිසුන්ගේ

ද පහසු අවබෝධය පිණිස වූත් දහමක්, මිනිස් සිත් සහත් ඇද ගැන්ම අරමයක් නොවේ. "Edward Monte La Propande Chretienne et Ses - Adversaries Musulmans- Paris 1890 -T.W.Arnold ගේ Preaching of Islam- London 1913 හි උපුටා දක්වන ලද්දකි. (පිටුව 413- 414).

“සාමාන්‍ය විග්‍රහයට අනුව මම මුස්ලිමෙකු නොවෙමි. නමුත් අල්ලාහ්ට (God) අවතැන වුවෙකු වශයෙන් මම ද මුස්ලිම වෙමි. කුර්ආනයේ හා ඉස්ලාමීය සෙසු විෂයයන්හි දී දිව්‍යමය සත්‍ය රාශියක් අඩංගු පවත්නා බව මම අදහමි. ඒවායින් , මාද, සෙසු බටහිර ජාතීන් ද උගත යුතු දේ තවත් අන්තර්ගතව ඇත. අනාගතයේ, එකම ආගමක් පිණිස වූ අවශ්‍ය සෑම අංගයක්ම - තොරතුරක්ම- ඉස්ලාමිහි අන්තර්ගතව ඇත. “W.Montgomery Watt, Islam and Christianity today- London 1983 (පිටුව 9).

මුහම්මද් (සල්) තුමා

ගැන වියතුන්ගේ අදහස්

තුරුස යුද්ධ සමයේදී, මුහම්මද් (සල්) තුමාට එරෙහිව විවිධාකාර අපවාදයන් සෙවීමෙහිලා ප්‍රතිවාදීහු අතියෙන් උනන්දු වූහ. නමුත් ආගම ඉවසීමේ හා නිදහස් චින්තන සහිත කුතන යුගයේ උදාවත් සමග, රසුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ ජීවන රටාව හා චරිතය විග්‍රහ කිරීමෙහිලා බටහිර ලේඛකයෝ නැඹුරු වූහ. ඇතැම් තොරතුරු මුහම්මද් වියතුන් විසින් මුහම්මද් (සල්) තුමා සම්බන්ධයෙන් දරන අදහස්, ඔහු සදහන් කෙරේ. ඒ මගින්, එතුමාගේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය ලෝකයා හමුවේ තවත් තහවුරු කෙරේ.

එතමුත් මුහම්මද් (සල්) තුමා, සත්‍යය හා මනුෂ්‍ය ජාතිය වෙනුවෙන් පහළ කලා වූ අල්ලාහ්ගේ පරිසමාප්ත නතිය යන වැදගත්ම සත්‍යය වටහාගනු පිණිස බටහිර ජාතීන් තවත් පියවරක් ඉදිරියට යායුතුය. එතුමාගේ අසහනය බව හා නතීත්වය අවධානයට ලක්විය යුතු කරුණකි. එහෙත් එය වටහා ගනු සඳහා බටහිර ජාතීන් අවංක හා විධිමත් වැයමක් දරා නැත. එතුමාගේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය හා සාර්ථකත්වය උණුසුම් ලෙසින් පිළිගැනෙනත්, එතුමා අල්ලාහ්ගේ නතී බව පැහැදිලි වශයෙන්ම, තො එසේ නම් විමසා නොබලා, පිටුදකීම ඇත්තෙන්ම මච්ච විය යුතු තරම් කරුණකි. ඔවුන්ගේ යථිත ගැන සොයා බැලිය යුත්තේත් ඔවුන් දරන අදහස් පුනරාවලෝකනය කළයුතු අවශ්‍යතාවයක් පැන නගින්නේත් මෙහිදීය. මුහම්මද් රසුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ ජීවිතය හා සම්බන්ධ ඇතැම් තොරතුරු පහත සඳහන් වේ. මෙහි එතුමාගේ නතීත්වය සම්බන්ධයෙන් අපකෘපාකීවූත්, තර්කානුකූලවූත්, ස්වාධීනවූත් නිගමනයකට එළෙඹීමෙහිලා උපකාරී වනු ඇත.

සතරීස් වන විය දක්වා, මුහුම්මද (සල්) තුමා පාලකයෙකු, දේශකයෙකු හෝ කටීකයෙකු වූයේ නැත. ස්වභාව ධර්මතාවය, ආගමි දහම, තීර්තිය දේශපාලන හෝ සමාජ වීදුට පිළිබඳ කිසිදු පිළිසැරක යෙදී නැත. එතුමා කෙරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ ජීවන රටාවක්, සිත්කලු පැවතුම්, උසස් ගුණදහම හා ශික්ෂණයක් පැවැති බව තීර්තිය. ඒ වුවත්, මතු දවස ඉමහත් පෙරළියක් සිදුකල හැකි තරම් ගැඹුරු වූ හෝ සුච්ඡේද වූ අසාමාන්‍ය ගතිලක්ෂණයක් එතුමා තුළ නොවීය, ඒ වුවත් නව නිවේදනයක් සහිතව හිරා ගුණාවෙන් පිටත් වූ කල, එතුමා ඉදුරා වෙනස් වී සිටියහ. එබඳු පැවැත්මක් ඇති පුද්ගලයෙකු, කඩිමුඩියේ මුසාචාදියෙකු වශයෙන් පෙරළී අල්ලාත්ගේ නබී වශයෙන් ආත්ම හදින්නීමක් කර ගනිමින්, ස්වකීය ජනතාව කුපිතයට පත්කරනු ඇත්ද? කවර හේතුවක් නිසා, එතුමා ඒසා දුක්කරදර ඉවසා දරා ගත්තේද යි පැනයක් නැගේ. තත් ධර්මානුශාසනාවන් නතර කළේ නම්, රටේ කිඳුළු පැළඳවීමටත්, සියළුම සමපත් එතුමාගේ පාමුල ගොඩගැසීමටත් රට වැසියෝ ඉදිරිපත් වූහ. එකී ප්‍රබෝධවත් පවුරු පරිත්‍යාග සියල්ල පිළිකුළෙන් ප්‍රතික්ෂේප කල එතුමා, ඒක පුද්ගලයෙකු වශයෙන් නැගී සිටි, තමා ගේ ම බඳු ජනයාගේ, විවිධාකාර අවමන් අපවාද ඉවසා දරා ගනිමින්, සමාජයෙන් කොන්කරනු ලබමින්, කායික වධ බන්ධනයට ද මුහුණ දෙමින් ධර්මානුශාසනාවන් හි තීරන වූහ. අල්ලාත්ගේ ම අනුබලයක් නොවේ නම්, මානව සංහතියේ එකම ගැලවුම මග ඉස්ලාමය යන එතුමා ගේ අවල අධීක්ෂණය ද නොවේ නම්, එතුමා තම ජීවිත පරදුවෙන් ඉදිරිපත්වනු ඇත්ද? තවද, ක්‍රිස්තියානීන්ට හා යුදෙවුන්ට විරෝධී වූ කිසියම් රටාවක් එතුමා විසින් ඉදිරිපත් කෙරුණේද? එසේ නම් ඉස්ලාමීය ඊමානය හක්තිය සම්පුර්ණවීමේ අවශ්‍යතාවයක් වශයෙන්, මුස්ලිමයන් ඊසා නබී Jesus Christ (අලයි), මුසා Moses නබී (අලයි) ප්‍රමුඛ සියලුම නබී වරුන් පිළිබඳ විශ්වාසය පිහිටුවා ගත යුතුයැයි ප්‍රකාශ කරනු ඇත්ද? කියවීමට හෝ ලිවීමට නොදත්තකු පුරා වසර හතළිහක් මුළුල්ලේ සත්පුත් දිවියක් ගතකළ අයෙකු ස්වකීය ධර්මානුශාසනාවන් ප්‍රාරම්භ කළ අවස්ථාවේ, මුළු මහත් අරාබිකරයම විශ්මිත වී, එතුමාගේ භාෂා කෝශලතාවය ට වගේ වතුරයය කෙරේ වසහවීම, එතුමාගේ නබීත්වය සනාථ කරන්නාවූ පැහැදිලි සාක්ෂයක් නොවේ ද? මුළු මහත් අරාබි කරයේම විසූ ප්‍රවීන කවියන් කටීකයන් හා දේශකයන් ට පවා ඒ හා සමාන කෘතියක් කළ නොහැකි විය. මේ හැර, එදවස කිසිදු විශේෂතාවක් විසින් විග්‍රහ කළ නොහැකි තරමේ, ස්වභාව ධර්මය පිළිබඳ විද්‍යාත්මක තොරතුරු තුර්ආනයෙහි- ගෙනහැර දැක්වූයේ කෙසේද?

බලය හා ආධිපත්‍යය හිමි වීමෙන් පසුවත් එතුමා, දුෂ්කර වාමි ජීවන රටාවක් සලසා ගත්තේ මක්නිසාද? එතුමාගේ මරණයෙන් මොහොතේ කළ ප්‍රකාශය ගැන විමසා බලනු වටී. "නබී වංශයට අයත් අපට උරුමකම් ලැබී නැත. අප ඉතිරි කර යන දේ දැන පරිත්‍යාග පිණිස වේ."

මේ අනුව, මේ භූතලය මත, මානව සමාජමතයේ සිට, විවිධ දිත් භාගවල, කලින් කල පහල වූ නිවැරදත්වේ දම්වැලේ, අභ්‍යන්ත පුරුක, මුහම්මද් රජුපුරුකත් (සල්) තුමාය.

“පරමාර්ථයේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය, මාර්ගයේ පහසුව හා විශ්මය ජනක ප්‍රතිඵල යන හෙ වැදූදම් සාධකයන් මගින් පුරුණෝත්තම භාවය මිනිසු ලැබේ නම්, කුහන ඉතිහාසයේ, මුහම්මද් (සල්) තුමා හා සැසඳිය හැකි පුරුණෝත්තමයක් වෙත ශුභ. අතිශයින් සුප්‍රසිද්ධ පුද්ගලයෙක්, එක්තෝ අවි ආයුධ තැනීම, තිනි වාචස්ථා සම්පාදනය තැන්තම අධිරාජ්‍යයන් පමණක් ස්ථාපනය කලා. ඔවුන් විසින් සොයාගනු ලැබූ කිසිවක් වේ නම්, ඒ, ඔවුන්ගේ දෙනෙතට වසන්ව පැවති කිසියම් හොඳික බලවේගයක් වේ. මේ උරු මනුෂ්‍යායා-මුහම්මද් (සල්) තුමා-තුනුවේ, හමුදාවන්, වාචස්ථාවන්, අධිරාජ්‍යයන්, මනුෂ්‍ය සමාජ හා පරම්පරාවන් පමණක් නොවේ. එ දවස විසු ලෝකවාසීන් ගෙන් තුනෙන් එක් කොටසක පමණ වූ කෝටි සංඛ්‍යාත මිනිසුන් තැනූහ. ඊට වඩා (පුජාසත) අල්තාර, දෙව්දේවතාවුන්, ආගම් දහම්, අදහස් උදහස් සංඛ්‍යාවන්ද විශ්වය හා ආත්මයන්ද සෙල වූහ. ජයේදීන් එතුමාගේ සත්සුන් ස්වභාවය, අධිරාජ්‍යයන් ගොඩනැගීමේ අභිලාෂයන් කොතෙක්ම තැනී, එකම පරමාර්ථයක් සඳහා කැපවූ එතුමාගේ අධීක්ෂණ බලය, එතුමාගේ අඛණ්ඩ තැමදුම්- සලාත්- අල්ලාත් සමග කලා වූ ගුප්තමය සංවාද එතුමාගේ මරණය හා පශ්චාත් ජයග්‍රහණ යනාදී සියල්ලෙන් සනාථ වන්නේ ව්‍යාප්තවයන් නොව, ස්වකීය ප්‍රතිපත්තිය ස්ථාපනය කරවීමෙහිලා දැක්වූ ස්ථිර අධීක්ෂණ ගන්තියෙන් අත් වූ ජයග්‍රහණයයි. මේ ප්‍රතිපත්තිය කරුණු දෙකකින් සමන්විත වේ. එනම් (1) අල්ලාත්ගේ (God) ඒකීයත්වය හා (2) අල්ලාත්ගේ අභෞතික භාවයයි. පළමුවැන්නෙන් අල්ලාත් ගැන විග්‍රහ කෙරේ. මේ දෙවැන්න, එනම් ව්‍යාප් දෙවියන් තුරන් කිරීමෙහිලා අසිපත් බලයක්, මුල්කරුණු ස්ථාපනය කිරීමෙහිලා වාග්බලයක් යොද ගන්නා ලදී.

දර්ශනිකයකු, කවීකයෙකු, ආගම් විචක්ෂාවරයෙකු, වාචස්ථාදායකයෙකු, සෙබලෙකු, අදහස් ජයගත්තෙකු, රූපයක් රහිත දහමකින් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාපනය කරන්නෙකු, මෙර මා අධිරාජ්‍යයන් විස්සන්ද, පරලෝ අධිරාජ්‍යයන්ද ස්ථාපනය කිරීමේ පුරෝගාමියෙකු, ඒ මුහම්මද් (සල්) තුමා වෙති, මනුෂ්‍යා විශිෂ්ටත්වය තීරණය කරන්නා වූ සියලුම සාධකයන් ගැන සලකන කල, මෙතුමාට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ පුරුණයෙක් සිටින්නෙක් ප්‍රශ්න කල හැකිය.” - Lamartine - Histoire de la Turquie- Paris 1854- Vol. II- (පිටුව 276-77)

“ අප විශ්මයට පත්කරන්නේ අති විශාල බැතිමතුන් සංඛ්‍යාවක් නොව, එතුමාගේ ධර්මයේ ස්ථාවරත්වයයි, ගත වර්ග දෙසහස් (12) පුරා, ඉන්දියාව, අප්‍රිකාව හා

තුර්කියේ බැතිමතුන් විසින් පර්වය කළ පසුව වුවද, මුලදී එය, (තුර්කයන්) මත්කාවේ හා මදිතාවේ කොටුමිපත් වූ ප්‍රකෘති ආකාරයෙන්ම තවමත් පවතී. ආගම කෙරේ තම හත්තිය හෝ කැපවීම නොඅඩුව රැකගැනීමෙහිලා මුස්ලිම් අය එක්සත් ව උත්සුක වූහ. 'අත්තේ එකම දෙවියන් වහන්සේ බවත් මුහම්මද් (සල්) තුමා උත්වහන්සේගේ දුතයා බවත් මම විශ්වාස කරමි.' යනු ඉස්ලාම් හි සරල හා නොවෙනස් අදහ්වලයි. ප්‍රදේව ගෝවර විය යුතු දිවා භාවයට, දයාමාන වූ කිසියම් රූපාකාරයක් දෙමින් දිවාභාවය පහත්කර තැන. තනිවරුන්ට' දිය යුතු ගරුත්වය මානව පුද සත්කාර මගින් කඩකර තැන. එතුමාගේ ජීවිතාදරයෙන් ම දැනුම හා ආගමේ සීමාව යටතේ අනුගාමිකයෝ සැතීමකට පත්වූහ." Edward Gibbon and Simon Ocklay, History of the Saracen Empire - London 1870 - (පිටුව 54) "එතුමා තුළ සිසර් සහ පෝල්වහන්සේ යන දෙදෙනාම අරක් ගෙන සිටියහ. එතුමා පෝල් වුදෝ පෝල් වහන්සේගේ බාහිර අඟවීම වලින් තොරවය. සිසර් වුයේ හමුදා බල ඇණිවලින් තොරවය, ආත්මාරක්ෂාක සෙබළුන් රහිතවය, මහල් මාලිගා විරහිතය, ස්ථාවර ආදාමක් නැතිවමය. දිවා අනුග්‍රහයෙන් පාලනයෙහි යෙදුණේයැයි යම් කිසිවෙකු ගැන පවසනොත්, ඒ මුහම්මද්ය. අදළ අවි ආයුධ නැති වුවත්, ඒවායේ උපකාරයක් නොලදත් සෑම බලයක්ම හිමිවී තිබුණු බැවිණි." Bosworth Smith, Mohammad and Mohammadanism London 1874 (පිටුව 92)

"අරාබියේ ශ්‍රේෂ්ඨ තනිතුමා ගේ ජීවිත කථාව හා ජීවන රටාව පිළිබදව අධ්‍යයනය කරන්නෙකුට, එතුමා කෙරේ සම්මානනීය ගරුත්වයක් හටගනී. හේතුව, එතුමා අතිශ්‍රේෂ්ඨ පුද්ගලයකු මෙන්ම වැදගත් දුතයකු බව හැඟී යාමයි. ඔබට මා කවර අන්දමින් පැවසුවත්, කවර අවස්ථාවක වුවත්, යළි යළිත් එතුමන්ගේ චරිතය කියවන කල්හි ඒ සෑම අවස්ථාවකම, ඒ මහා ආචාර්යවරයා කෙරේ මාතුළ තව සෙනෙහසක් ගරුසරු හා හැඟීමක් හටගනී." Annie Besant - The Life and Teachings of Muhammad - Madras 1932(පිටුව 4)

ස්වකීය දෂ්ඨිය වෙනුවෙන් වධ වේදනා දරාගැනීමට සූදානම් වීම, එතුමා කෙරේ විශ්වාසය පිහිටුවා තම නායකයා වශයෙන් තෝරාගත්තවුන් තුළ පිහිටි උසස්තම සද්චාරය සහ එතුමා ලද සකල ජයග්‍රහණයකම විශිෂ්ටත්වය යනාදී සියල්ලම, එතුමාගේ මූලික ශ්‍රේෂ්ඨත්වය විඳහා දක්වයි. මුහම්මද් තුමා වහාම තනිවරයෙකු ලෙස හැදින්වීමේ දී ගැටළුවීසද්‍රනවා වෙනුවට තවත් ගැටළු, බහුල වශයෙන් මතු වේ. මේ හැර බටහිර ජාතීන්ගේ ඓතිහාසික පුරුණයන් අතරින් සෙසු කිසිවෙකුට, මුහම්මද් තුමාට බඳු පහත් සැලකීමක් දක්වා නැත." W. Montgomery Mohammed at Mecca, Oxford 1953(පිටුව 52)

“ඉස්ලාමය දියත් කළ ජනතාන්ත පුරුෂයෙකු වූ මුහම්මද් (සල්) තුමා ක්‍රි. ව. 570 දී අරාබියේ ප්‍රතිමා වන්දනා ගෝත්‍රයක උපන්හ. අනාර්ථයෙකු වශයෙන්, නිරන්තරයෙන්ම නැති බැරි දුගීන්, වෑන්ද්‍රවන් හා අනාර්ථයන් වහලුන් හා විධිතයන් කෙරේ විශේෂයෙන් අනුකම්පා කළහ. වයස අවුරුදු විස්සේදී සාර්ථක වෙලෙන්දෙක් වූහ, පසුව ධනවත් වෑන්ද්‍රු කාන්තාවකගේ ඔවු තවලම් මුළුත් මෙහෙයවූහ, එතුමාගේ ප්‍රශංසනීය වාර්ථාව දුටු එතුමියගේ විවාහ යෝජනාව අනුච්ඡාද්‍ය, තමන්ට වඩා වසර 15 කින් වැඩිමහලු වූවන් එතුමා, එතුමිය හා විවාහ වූහ. එතුමිය ජීවතුන් අතර සිටින තාක් කල් අපකෘපවූ ස්වාමීපුරුෂයෙකු වශයෙන් ක්‍රියා කළහ. අල්ලාන්ගේ God පණිවිඩය ජනතාව අතට පත් කිරීමට පෙර, ස්වකීය නොහැකියාව මෙතෙහි කොට, පෙර විසූ සියලුම ප්‍රධාන පෙළේ තනිවරුන් මෙන් එතුමාද ලැජ්ජා වූහ. එහෙත් සුරුහු තෙමේ (අබ්දුල් අලයි) කියවෑන්තැයි අණ කළේය. අප දත් පමණින් එතුමාට කියවීමට හෝ ලිවීමට නුපුළුවන, එහෙත් ඒ ආකාරයේය වදන් ඒ අයුරින්ම කියවන්නට වූහ. ‘අන්තේ එකම දෙවියෙක් අල්ලාන්-පමණි’ මේ මගින් මහ පොලොව මත විශාල ප්‍රදේශයක් තුල ඉමහත් පෙරළියක් සිදුවිය.

“සෑම ක්‍රියාවකදීම, මුහම්මද් (සල්) තුමා අවංක වශයෙන්ම ප්‍රායෝගික වූහ. එතුමාගේ දයාබර පුත්, ඉබ්‍රාහිම් මළඟිය අවස්ථාවේ අහසේ සුයාබී ග්‍රහණයක් ඇතිවිය. ‘මේ මගින් අල්ලාන්ගේ ගෝතය ප්‍රකාශවෙති’යි, ජනතාව තුළ රාවයක් පැතිර ගියේය. එකල මුහම්මද් (සල්) තුමා ‘සුරුහු ග්‍රහණය සවහාව ධර්මයේ විපරිත සිද්ධියකි, එය මිනිසකුගේ මරණය හෝ උපත නිසා සිදුවූණේ යැයි සැලකීම මුළාවකි’යි ප්‍රකාශ කළහ.

“මුහම්මද් (සල්) තුමාගේම ඇවෑමෙන් එතුමාට දිව්‍ය ස්වභාවයක් ආදේශ කිරීමට කිසියම් වෑයමක් ගනු ලැබුණි. එහෙත් එතුමාගේ ඇවෑමෙන් පත්වූ පරිපාලක තුමා විසින් කොරුණු ඓතිහාසික වැදගත් බවක් උසුලන්නාවූ ශ්‍රේෂ්ඨ දේශනයක් මගින් එකී වෑයම වාර්ථ කොරුණි. ‘ඔබ අතර මුහම්මද් (සල්) තුමාට වතාවත් කරන්නන් වේ නම් ඔහුට විනාශය අත්වේ. අල්ලාන්ට වතාවත් කරන්නන් වෙත් නම් ඔහු සඳහටම ජීවත් වෙති.’ James A Michener - Islam; the Misunderstanding Religion - Readers Digest (American Edition) May 1955, (පිටුව 68-70).

“ලෝකයේ අධික බලපෑම් සහිත පුරුෂයන්ගේ නාම ලැයිස්තුව සැකසීමේ දී, ම විසින් එහි ප්‍රධානතම ස්ථානය මුහම්මද් තුමන්ට දෙන කල, ඇතමුන් මවිත විය හැකිය. තව සමහරෙකු ප්‍රශ්න නගනු ඇත. : එහෙත් ඉතිහාසයේ, ලෝකීක හා ලෝකෝත්තර යන දෙයාකාරයෙන් ශ්‍රේෂ්ඨතම සාර්ථකත්වය උසුලන එකම පුරුෂයා එතුමාය.” Michael H, Hart, the 100; A Ranking of the Most influential persons in History- New York - 1978(පිටුව 37)

ඉස්ලාමීය සද්ද්වාරය

ඉස්ලාමිහි, මානව හිතසුව පිණිස වූ මූලික අයිතිවාසිකම් රැසක් දක්වේ. සෑම මොහොතකදීම ඊට ගරු කළ යුතුය; ඒවා පිළිපදිය යුතුය. යථෝක්ත අයිතිවාසිකම් අත්කර ගැනීම උදෙසා, නීත්‍යානුකූල රැකවරණය පමණක් නොව, එලදයි සද්ද්වාරත්මක සැලැස්මක්ද ඉස්ලාම්, ඉදිරිපත් කරයි. මෙසේ පෞද්ගලික හා පොදු යහපත පිණිස සිදුකරන්නා වූ සියල්ලක්ම සද්ද්වාරත්මක වශයෙන් යහපත් වේ. අල්ලාහ් කෙරේ දක්වන ජනාදරයට අතිශය වැදගත්කමක් හිමිකරන ඉස්ලාම්, ගතානුගතිකත්වයට වහල් ව සිටීමේ ක්‍රියාවට එරෙහිව අනතුරට අඟවයි. අල් කුර්ආනයේ මෙසේ සදහන් වේ.

“පෙරදීගට හෝ බටහිරට මුහුණ හැරවීම ශීලයක් නොවේ. ශීලය වන්නේ අල්ලාහ්, කියාමත් දවස, හා මුහුත් වරුන්, ආගම හා නබිවරුන් කෙරේ විශ්වාසය පිහිටුවීම, අල්ලාහ් කෙරේ ස්නේහයෙන් ලේ හදින්න, අනාථයන්, දීළිත්දන්, මගීන් හා යාවකයන් වෙනුවෙන් ස්වකීය වස්තුවෙන් විය පැහැදීම කිරීම, වහලුන් නිදහස් කරවීම, අදුළ වතාවත් පිරීම, සාකාත් ගෙවීම, පොරොන්දු ඉටුකිරීම හා දුක් පීඩා බෙදයන්නී දී ඉවසා සිටීම යනාදියයි. මෙවැන්නෝ සෑද හැවත්හු වෙති; මෙවැන්නෝ අල්ලාහ්ට බියැත්තෝ වෙති.” (2:177)

මෙකී පාඨයන්ගෙන්, සිල්වත් හා අල්ලාහ් කෙරේ බියැත්තන් පිළිබඳව විසිතුරු විග්‍රහයක් කෙරේ. මිනිසා විනයාවාර බම් පිළිපදිය යුතු අතරම අල්ලාහ්ට හා හුදී ජනතාවට සෙනෙහවත් විමෙහි ලා තීරතුරු සැලකිලිමත් විය යුතුය. මෙහිලා අවශ්‍ය තා සාහරත් ඉදිරිපත් කෙරේ.

- (1) අපේ ඊමාන්- හක්තිය- අවහත් විය යුතුය; අවංක විය යුතුය.

- (2) සහෝදර ජනතාව වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක වශයෙන් දූෂණ පරික්ෂා කළ යුතුය.
- (3) සමාජ සංවිධාන යනාදියට ඇප උපකාර කරමින් හොඳ පුරවැසියන් විය යුතුය.
- (4) සෑම විටෙකම, සෑම මොහොතකම විත්ත ස්ථාවරත්වය පවත්වා ගත යුතුය.

කිසියම් හැසිරීමක්- කල් ක්‍රියාවක්- යහපත් හෝ අයහපත් යැයි තීරණය කෙරෙන්නේ ඉහත සඳහන් කරුණු පදනම් කරගනී. සෑම සඳවාරාත්මක පැවැත්මක්ම මෙකී විනිශ්චය ක්‍රමය වටා, භ්‍රමණය වේ. මිනිසෙකු කෙරෙහි සඳවාරාත්මක අණපනත් පැනවීමට පෙරාතුව, ඔහුගේ සෑම කටයුත්තක්, ක්‍රියාවක් ම මෙන්ම සෑම තැනකදීම, සෑම මොහොතකදීම අල්ලාගත් ඔහු දෙස දැරීම හෙලමින් සිටින බව, මුළු ලෝකයෙන්ම සැඟවුණත් අල්ලාගත් මුළු විය නොහැකි බව, අත් සියල්ලන්ම මුළු කළත් අල්ලාගත් මුළු කළ නොහැකි බව කවරෙකුගේ ග්‍රහණයෙන් මිදුනත් අල්ලාගත් ග්‍රහණයෙන් මිදිය නොහැකි බව යනාදිය මිනිසාගේ සිතෙහි තහවුරු කිරීම සඳහා ඉස්ලාම් වෙරදරයි. මෙසේ, අල්ලාගත් ප්‍රසාදයට ඉවහල් වූ දේ මිනිස් ජීවිතයක පරමාර්ථය විය යුතු බව තීරණය කොට, ඉස්ලාම් මගින් සඳවාරාත්මක වශයෙන්වූ උසස් තත්ත්වයද සලසා දෙනු ලැබේ. මානව සඳවාරාත්මක සංවර්ධනයෙහි අසීමිත අගයක් ඇතිකිරීමෙහිලා මෙය ඉවහල් වේ. දිව්‍යමය හෙළිකිරීම -වහි- යනු සෑම දේ මුල සාරය වශයෙන් සලකා, මේ සඳවාරාත්මක තත්ත්වයට අනුමත බව හා ස්ථාවරත්වය ලබා දෙනු ලැබේ. සාධාරණ හේතු සහගත ලෙස වර්ධනය වේ හැඩගැස්වීම අභ්‍යාස කිරීම හා වෙනස් කිරීම කරගත හැකිය. එහෙත් හිතාමතා සිදුකරන වරදක් වශයෙන්, බැරෑරුම් වෙනසක් සිදුකිරීමක් හෝ සඳවාරය ලිහිල් කරවීමක් හෝ පවත්නා අවස්ථාවකට කඩකරන්නක් වශයෙන් එබඳු වෙනසක් කළ නොහැකිය. අල්ලාගත් කෙරේ ඇල්ම හා බිය හේතුවෙන් වූ සඳවාරයනට මෙ මගින් අනුමැතිය ලැබේ. මේ නිසා බාහිර බල පැමිණි තොරව මිනිසා සඳවාරය ඔස්සේ යවනු ලැබේ. අල්ලාගත් සහ කියාමත් දවස පිළිබඳ ඇදහිලි සහිතව ඉතා ඕනෑකමින් හා උනන්දුවෙන්ද අවකාශ එමෙන්ම හෘදය-ගම ලෙස සඳවාරාත්මක පැවතුම සකසා ගනු පිණිස, මිනිසාට හැකියාවක් ඇතිවේ.

මෙ සඳවාර නීතිරීතින්හි අව්‍යාජ ස්වභාවයක් නෑහැ අමුතු ආටෝපද නෑහැ සාමාන්‍ය සඳවාර පැතුම වලින් ඇත් කිරීමක් ද නෑහැ හේතු වීරහිත ලෙස හෝ අතිශයෝක්තියෙන් කිසියම් අංශයක් අමතක කොට හැර දමා නෑහැ. ධ්‍යාවහාරයේ ඇති සියලු ම සඳවාර විනයන් ගැන සලකා ඇත. ඒ ඒ තත්වී එකිනෙක උචිත ලෙස

පිහිටුවා, ජීවන සැලැස්මක් තුළ සමස්ථයක් වශයෙන් සපුරා ක්‍රියාත්මක වන අන්දමින් වග බලාගෙන ඇත. මෙ මගින් මිනිසාගේ පෞද්ගලික හා සාමූහික ජීවන අරමුණු පුළුල්කරවනු ලැබේ. මිනිසා ගේ ගෘහස්ථ හැසිරීම, පෘථගික පැවතුම මෙන්ම, දේශපාලනික, ආර්ථික, අධිකරණ අධ්‍යාපනික හා සාමාජික ක්‍ෂේත්‍රයන් හි ක්‍රියා කටයුතු වලදී පිළිපදිය යුතු සද්වාර විනය බලයන් ව්‍යුහ කෙරේ. ඉස්ලාමීය සද්වාරයෙන්, මිනිස් ජීවිතය නිවසින් සමාජය දක්වාත් කුම මෙසයේ සිට යුද පීඩනය හා සාම සමමෙලන දක්වාත්, කොටින්ම තොටිල්ලේ සිට යොහොන් බිම දක්වා සැකසිය යුතු ආකාරය ඉගැන්වේ. ඉස්ලාමීය සද්වාරය තුළින් කිසිදු අංශයක් ගිලිහී නැත. කිසිදු ක්‍ෂේත්‍රයක් මගහැරී නැත. එය අවබෝධයටද පහසුය. එමගින් ජීවිත කාර්යාවලිය උතුම් පරමාර්ථ සහිතව ඉටුකරවනු ලැබේ. මෙහිලා ආත්මාර්ථකාමී හෝ පහත් ලාභාපේක්‍ෂාවෙන් ගෙවන ජීවිතයකට ඉඩ නැත.

ඉස්ලාමීය විනයෙන් යහපත් පැවතුම සහිත, අයහපත් පැවතුම වලින් මිදුණුවූ සාර්ථක ජීවිතයක් සඳහා පෙළඹවීම සිදු කෙරේ. සිල්වත් ශික්‍ෂාකාමී සඳහා පමණක් නොව, එකී යහ ගුණ ප්‍රගුණ කිරීමටත් කෙළෙස් දමනය කොට ගුහ ගුණදහම පුහුණු කිරීමටත් අගුහ ගුණදහම තුරන් කිරීමටත් පොළඹවනු ලැබේ. හෘදය ශාක්‍ෂියට එකඟ වූ දිවිපෙවෙතක් සකසා ගැනීමත්, කවර අවස්ථාවක් යටතේ වුවද වරදට යොමුවීමෙන් වැළකී සිටීමටත් ඉස්ලාමීය සද්වාරයේ අරමුණු වේ. මෙ අරයුමට ප්‍රතිචාරයක් දක්වන්නේ, ඒකීය සමාජයක් වශයෙන් එක්රැස් කරනු ලැබ 'මුස්ලිම්' යන නමින් හදුන්වනු ලැබෙයි. මෙ සමාජයේ(උමමාත්)/සාමූහික වශයෙන් එක්සත් වෙමින් යහපත ස්ථාපනය කිරීමට හා අයහපත මුලිනුපුරා දැමීමට වෙර දැරිය යුතුය. මුස්ලිමෙකු ගේ ජීවිතයේ විවිධ අංශයන් හිදී බලපාන අයුරින් උගන්වන ලද සද්වාර මූලධර්මයන් කිපයක් මෙහිලා සඳහන් කෙරේ.

අල්ලාහ් පිළිබඳ මතකය:

මෙ වූ කලී, මුස්ලිමෙකු තුළ පිහිටිය යුතු උසස්තම ලක්‍ෂණය වශයෙන් කුර්ආන්හි සඳහන් වේ. " ඔබ අතූරින් අතිශය සමමානනීය අය වූ කලී, අල්ලාහ් අබියස, අල්ලාහ් පිළිබඳ මනා සිහියක් සහිත පුද්ගලයාය." (අල් කුර්ආන් 49:13)

අවනත භාවය, සන්සුන් තැත්පත් භාවය, ආත්ම දමනය, සත්‍යවාදී භාවය, අවංක භාවය, විනීත භාවය, ඉවසිලිවත්ත භාවය, ස්ථාවරත්වය හා පොරොන්දු ඉටුකිරීම යනාදිය අල්කුර්ආනයෙන් පුන පුනා ඉගැන්වෙන සද්වාර විනයන්ය, අල්කුර්ආන්හි මෙසේ සඳහන් වේ.

" තවද අවංක හා ස්ථාවර වුවන්ට අල්ලාහ් ඇලුම කරයි." (අල්කුර්ආන් 3:146)

“යහපත සිදුකරන්නන්ට අල්ලාත් යහපත සලසන බැවින් ඔබේ රක්ෂකයාගෙන් කමා භාරකය පිණිසත් ඔහු පිළිබඳ මතකයෙන් යුතුව ඇති කල්හි හා තෑති කල්හි දක්වීන් කරන්නා වූත්, කෝපය දමනය කරගන්නා වූත්, සහෝදර දෑත් (ගේ වරද)ට සමාව දෙන්නා වූත් පින්වතුන් සඳහා, වෙන් කොට ඇති ස්වර්ග සම්පත්තිය පිණිසත් ඔබ තරඟකාරීව ඉදිරිපත් වන්න.” (අල්කුර්ආන් 3:133-134)

“නිසි කල සලාත් හි යෙදෙන්න, යුක්තිය ඉටුකරන්න, වරදින් මිදෙන්න, කුමක් සිදුවෙතත් ඉවසිලිවන්න වන්න, එය වෙනස් නොවන සුඵ ධර්මතාවයකි” අනුත් අබියස අහ-කාර නොවන්න. මහ පොළොව මත අවිනීත ලෙස ගමන් නොකරන්න. අල්ලාස්, උඩගු හා පුරයාරම් දෙවන්නන් කොරුස්සයි. ඔබ ගේ (පා) පියවර අතර සාමාන්‍ය ප්‍රමාණයේ පරතරයක් තබා ගන්න. කට හඩ පහත් කරගන්න. උස් හඩින් කරන කතාව, ඇත්තෙන්ම බුරුවාගේ බේරිහත් බදු වේ.” (අල්කුර්ආන් 31:18-19)

මුස්ලිමෙකු ගේ විනයගරුක හැසිරීම උනුචින් දක්වන විලාශයෙන් රසුලුල්ලාත් (සල්) තුමා මෙසේ ප්‍රකාශ කරති. “මගේ ආරක්ෂකයා මට අණපනත් තවයක් පවරා ඇත. එනම් හුදෙකලාව හෝ සාමූහිකව සිටියත් තීරන්තරයෙන්ම අල්ලාත් පිළිබඳ සිහිය, කෝපාවේෂ්ඨව හෝ සතුටු සන්සුන්ව සිටියත් යුක්තිය තෙපලීම, දුප්පත් හෝ ධනවත්ව සිටියදීත් තැන්පත්වීම, මගෙන් ඉවත් වූවත් යළි ළංකරගැනීම, මා පිටුදකින උදවියටත් උදව උපකාර කිරීම, තිසොල්මන්ව සිටියදී වින්තනයෙහි තීරනවීම, මා බලන බැල්ම අවවාදනුයාසනාවක් වීම, සහ නිවැරදි දේ අවධාරණය කරවීම යන තවයයි, ඒ.”

සාමාජිකය වගකීම:

ඉස්ලාමීය ඉගැන්වීමට අනුකූලව, සාමාජික වගකීම වනාහි කරුණාව හා පරාර්ථය පිණිස විය යුතුවේ. විශේෂ අවස්ථාවන්හි දී කරුණාව පිළිබඳ වූ මෙකී පුළුල් ශිලය නොසලකා හරිනු ලබන බැවින්, විවිධ අවස්ථාවන් පිළිපැදිය යුතු කරුණාව පිළිබඳ විශේෂ ක්‍රියාවන්, වගකීම හා සම්බන්ධතා පිළිබඳව විග්‍රහ කෙරේ. සම්බන්ධතා පිළිබඳව පුළුල්ව සැලකීමේ දී අපගේ මූලික වගකීම වනුයේ, දෙගුරුන්, සෑමියා, අඹුදරුවන් හා ඉතික්බිති ව සෙසු ඥාතීන්, අසල්වැසියන්, මිතුරන් හා දන්නා හඳුනානවූන් අනාර්ථයන් හා වැන්දඹුවන්, ස්වකීය සාමාජිකයේ දිළින්දන්, සහෝදර මුස්ලිමුන්, සකල මිනිසුන් හා සත්වයින් ද කෙරෙහිය.

දෙගුරුන්:

මව පිය දෙදෙනාට ගරුකිරීම හා උපස්ථාන කිරීම, ඉස්ලාම් හි අවධාරණයෙන් ඉගැන්වේ. මෙය ඉස්ලාමීය භක්තියට ඉවහල් වන, වැදගත් අංගයක් වේ.

“ඔබේ ආරක්ෂකයා තමා හැර සේස්සෙකු නොපුදන ලෙසත් දෙමව්පියන්ට කරුණ දයාව දක්වන ලෙසත් ඔබට අණකරයි. ඔබේ ජීවිත කාලය තුළ ඔවුන්ගෙන් කෙනෙකු හෝ දෙදෙනාම මහළු විය පත්වුවානම්, ඔවුන්ගේ සිත් රිදවන කිසිදු වදනක් පැවසීම හෝ ඔවුන් කොන් කිරීම නොකරන්න. ඔවුන්ට ගරුපෑව කතා කරන්න. කාරුණීක ලෙස කීකරු වන්න. පසුව පවසන්න.

“මගේ ආරක්ෂකයාණෙනි, මා කුඩා කල ඔවුන් මා කෙරේ දැක්වූ සෙනෙහස මෙන් ඔවුන් කෙරේ ඔබේ පරම දයාව දක්වන්න.” (අල්කුර්ආන් 17:26)

සෙසු ළදරුන්:

“දිළින්දන් මගින් මෙන්ම බන්දනට ද හිමිවිය යුතු උරුමකම් ප්‍රදාය කරන්න. තවද නාස්ති කරයෙකු මෙන් ඔබේ වස්තුව විනාශ නොකරන්න.” (අල්කුර්ආන් 17:26)

අසල්වැසියන්:

රසුලුල්ලාහ් (සල්) තුමාණෝ මෙසේ වදාරති. “අසල්වැසියා, සාහිත්තෙන් පීඩා විදින කල, කුසපුරා ආහාර ගන්නා, මුස්ලිමෙක් නොවේ. තවද ස්වකීය නොපතත් පැවතුම් තීයා අසල්වැසියා අතරක්ෂිත තත්වයේ පසු වෙනම ඔහු ඊමාන් ධාරියෙකු - ශ්‍රද්ධාවන්තයෙකු නොවේ.”

සුබවින්ම කුර්ආනයට හා සුන්නාහ් වට අනුකූලව, මුස්ලිමෙකු වීසින් සඳුවාරාත්මක වගකීම ඉටුකළ යුතුවන්නේ, ස්වකීය දේශුරුන් නෑ හිතවතුන් හා අසල්වැසියන්ට පමණක් නොවේ. සමස්ත මානව සාහතියම, සකල ප්‍රාණයෙකුම, එලදයි ගස්, පැලෑටි වස්තූන් කෙරේද ඉටුකළ යුතු වගකීම ඇත. තිදසුනක් වශයෙන්, විනෝදය සඳහා සත්ව හා කුරළු දඩයම් යනාදියට අවසරයක් නැත. එසේම උග්‍ර අවශානාවයකින් තොරව එල දරන වෘක්ෂලතාවන් කපා හැරීමද තහනම් කොට ඇත. මෙසේ, මුලික සඳුවාරාත්මක පැවැත්මේදී ඉස්ලාම් මගින් උසස් සඳුවාරාත්මක විනයක් ගොඩනගා ඇත. ඒවායේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය, මිනිසාට පහසුවෙන්ම අවබෝධවනු ඇත. ඉස්ලාම් මගින්, මිනිසුන් කෙරෙන්, ආත්ම වර්ණනාව, දුෂ්ඨ සාලතය, අශීක්ෂිත

හා අවිනිත භාවය යනාදිය කෙළෙස් දුරු කරවේ. ඒ වෙනුවට, අල්ලාන් කෙරේ බියැති, ශ්‍රද්ධාවත් ප්‍රතිපත්තිගරුක අමදුප හා වරදෙහි නොබැඳෙන පුරුෂයන් ගොඩනගනු ලැබේ. සඳ්වාරාත්මක වශයෙන් වූ වගකීම් පිළිබඳ හැඟීම් පුබුදුවන්නා වූ අතරම ආත්ම සංයමයට ඉවහල් වන හැකියාවද වඩවයි. ඉස්ලාම් මගින් සෑම විටෙකම, කරුණාව, දයාව ක්‍රියාශීලී භාවය, අනුකම්පාව, සමාදානය, අනුන්ගේ සෙත් පැතීම, විනිත භාවය හා සියලු සත්වයන් කෙරෙහි සත්‍යවාදී භාවය පිහිටුවා ගැනීමේ හැඟීම පෝෂණය කෙරේ. එමගින්, යහපත සැලසෙන සෑම උතුම් කාර්යයක් සඳහා ම අනුබලය ලැබේ.

මරණීන් මතු ජීවිතය

මරණීන් මතු ජීවිතයක් ඇත්දැයි යන ගැටළුව විදුන්නමක නිගමනයකට අදාළ වුවක් නොවේ. හේතුව, විදුව මගින් කෙරෙන්නේ ඉන්ද්‍රියයන්ට විෂය වූ දත්තයන් විෂ්ලේෂණය කිරීමක් පමණි. එපමණක් ද නොවේ. නූතන වහරින් පවසතොත්, මිනිසා විදුන්නමක නිරීක්ෂණ හා පර්යේෂණයන් හි තීරන වන්නට වූයේ, ඉකුත් ගතවර්ෂ කිපය තුළ පමණි. මරණීන් මතු ජීවිතය පිළිබඳ පිළිවෙත, ඔහුට දුරාවිතයේ සිට හුරුපුරුදු වුවකි. සෑම නිව්වරයෙක්ම තම ප්‍රජාව අමතා අල්ලාත් අදහන ලෙසත්, මරණීන් මතු ජීවිතය පිළිබඳ විශ්වාසය පිහිටුවන ලෙසත් දෙසූහ. ඔවුන් මොනතරම අවධාරණයකින් එය ඉගැන් වුවාද යත්, මරණීන් මතු ජීවිතයක් නැති කල එමගින් නැහෙන්තේ අල්ලාහ්ට පිටුපෑමක්, සෙසු ඕනෑම විශ්වාසයක් නිශ්ඵල වන බවත් තරයේ ප්‍රකාශ කළහ. අල්ලාහ්ගේ සෑම නිව්වරයෙක්ම, මරණීන් මතු ජීවිතය පිළිබඳ ව එකා කාරව, ඒගැන අතීතය ඇදහිලී සහිතව කරුණු සඳහන් කළහ. ඒ නිව්වරුන් විසූ වකවානු අතර දහස් සංඛ්‍යාත වසරක පරතරයක් පැවතියත් මරණීන් මතු ජීවිතය සම්බන්ධයෙන් ඔවුන්දත් දැනුම ප්‍රමාණය සමාන විය. නිදසුනක් වශයෙන් "වහි"- දිව්‍ය හෙලිදරව්- දක්විය හැකිය. මරණීන් මතු ජීවිතය පිළිබඳ විශ්වාසයක් නොවූ බැවින්, ඒ සෑම නිව්වරයකුම සමකාලීන ජනතාවගේ ගුරුහුමට ලක්වූ බව අපි දකිමු. ඒ ගුරුහුම, විරෝධතා මධ්‍යයේ වූවද, ඒ නිව්වරුන්ට අවාක අනුගාමිකයෝ බෙහෙවින් ඒක රාශි වූහ. මෙහිදී පැනනගින ප්‍රශ්නයක් නම්, නත් සමාජයෙන් කොන්කරනු ලැබීම පවා තොතකා, තදින් කාදැදී තිබුණු විශ්වාස, මතිමතාන්තර හා මුතුන්මිත්තන්ගේ සිරිත් විරිත්, ගතානුගතික මතිමතාන්තර යනාදිය දුරුලාන්තට තරම මොවුන් පෙළඹවූයේ කවරක්ද යන්නයි. මීට සරළම පිළිතුර නම්, ඔවුන් සත්‍යය වටහාගැනීමෙහිලා දැඩි අවශ්‍යතාවයකින් තම සිත්සතත් යොමුකිරීමයි. ඔවුන් එය වටහාගත්තේ අනුදැනුමක් සහිතවද? එසේ විය නොහැකිය.

මරණීන් මතු ජීවිතය පිළිබඳ අනුදැනුමක්, අත්දැකීමක් පිහිටිය නොහැකිය. අත්දැකීමට අමතරව, අල්ලාත් විසින් මිනිසාට, යථාර්ථවාදී සෞන්දර්යාත්මක හා සද්ධාරාත්මක හැඟීම් හිමිකර දී ඇත. සත්‍යය මත මිනිසාට මහපෙත්ව්මක් ලබාදෙන්නේ මෙකී හැඟීමයි. ඉන්ද්‍රියයනට ගෝචර වූ දත්තයන් මගින් එය විග්‍රහ කළ නොහැකිය. අල්ලාත්ගේ තබ්වරුන්, අල්ලාත් සහ මරණීන් මතු ජීවිතය ගැන විශ්වාසය පිහිටුවන මෙන් තම ජනතාව කඳවන අතරම සෞන්දර්යාත්මක, සද්ධාරාත්මක හා යථාර්ථවාදී හැඟීම් ද ඒ හා ආදේශ කළහ. තිදසුනක් වශයෙන් මත්කාවේ ප්‍රතිමා වන්දනයන් විසින් මරණීන් මතු ජීවිතය පිළිබඳ පිළිවෙත නොපිළිගත් අවස්ථාවේ, ඔවුන් ගේ දුබලකම හුවා දක්වනු පිණිස අල්කුර්ආනයෙන් තර්කානුකූල හා යථාර්ථවාදී විග්‍රහයක් මගින් එය සනාථ කෙරුණි.

“තවද ඔහු අපට ආදේශකයින් පිහිටුවයි. ඔහුගේ මැවීම ගැන අමතක කොට “මේ ඇටකටු දිරාපත්වූ පසු එයින් යළි මතුකරන්නේ කෙසේද” යි (විමසයි) පවසන්න, ප්‍රාරම්භයේ දී එය තිපදවූ ඔහුම යළි මතුකරන්නේය. හේතුව ඔහු සියලු තීර්මාණයක් ගැනම දකී. හරිත වෘක්කයක් තුළින් ඔබට ගින්නද සැපයුවේ කවද? ඔබ එයින් දල්වන්නේහි. ආකාශ හා මහ පොළොව මැව්වේ කවද? ඒ අන්දමින් මැවිය හැක්කේ කාටද? සැබෑය. ශ්‍රේෂ්ඨතම මැවුම්කාරයා ඔහුය. ඔහු සවිඥාවේ.” (අල්කුර්ආන 36: 78- 81).

කාගීර් වරැන් මරණීන් මතු ජීවිතය නොඅදහා සිටීමෙහි ලා කිසිදු පදනමක් තැනී බව, සෙසු අවස්ථාවකදී විස්තර කෙරේ.

“මෙලෙස ජීවිතය හැර වෙනත් ජීවිතයක් නැතැයි ඔවුහු පවසති. ‘අපි මරුමුවට පත්වෙමු. අපි ජීවත්වෙමු. කාලය වීනා අප වනසන සෙසු කිසිවක් නැත.’ ඒ ගැන ඔවුන්ට කිසිදු දැනුමක් නැත. ඔවුන් දරන්නේ හුදෙක් උපකල්පන පමණි. අපේ වහි ඔවුන්ට දේශනාකාරන වීට, ඔවුන්ගේන් එකම තකීය වන්නේ මෙයයි. ‘ඔබ ඇත්ත දෙව්වනවෘතම අපේ පියවරුන් (යළි) මතු කරන්න. ගෙනත් පෙන්වන්න.’ යන්නයි” (අල් කුර්ආන 45: 24- 25)

නියත වශයෙන්ම මළගිය සියල්ල, අල්ලාත් යළි මතු කරන්නේය. එහෙත් අල්ලාත්ට ස්වකීය සැලැස්මක් තිබේ. මේ මුළු මහත් වීශ්වත් මණ්ඩලයම වීනාගයට පත්ව, මළගිය සියල්ල අල්ලාත් හමුවේ නැගීසිටින දිනයක් උදවනු ඇත. එය ජීවිතයේ ආරම්භක දවසයි. එමතු අවසානයක් නැත. තවද, එදින සෑම පුද්ගලයෙකුටම ඔවුනොවුන් කළ කුශල් හා අකුශලයට අදාල එල විපාක ප්‍රදානය කෙරේ.

මරණීන් මතු ජීවිතයක අවශ්‍යතාවය සම්බන්ධයෙන් මිනිසා ඉල්ලා සිටින විග්‍රහය, අල්කුර්ආනයෙන් සැපයේ. ඇත්තෙන්ම මරණීන් මතු ජීවිතයක් තැත්නම්, අල්ලාත් කෙරේ පිහිටුවන ඇදහිල්ල නිෂ්ඵල වනු ඇත. තැත්නම් අල්ලාත් පිළිබඳ ඇදහිල්ල පිහිටුවා ගත්තත්, මිනිසුන් මවා ඔහුගේ ඉරණම නොවිසඳන ඒ අල්ලාත් අසාධාරණ හා පක්ෂාග්‍රාහී අල්ලාත් කෙතෙකුයි හැඟෙනු ඇත. තිසූක වශයෙන්ම අල්ලාත් සාධාරණය. ගත සංඛ්‍යාත අභි-සක ජනතාව සාතනය කරමින් සමාජයේ දැවැන්ත දුෂණ දුරාවාරයන් හි තීරන වෙමින්, තමන්ගේ වැඩකටයුතු කරවා ගනු පිණිස අසංඛ්‍යාත දත්ත වහල් භාවයේ යොදවා ගනිමින් යනාදී වශයෙන් සීමානික්‍රාන්ත සාපරාධී කටයුතු වල යොමුවුවන්ට අල්ලාත් දඩුවම් කරන්නේමය. මේ මිනිතලය මත ඉතා ලඝු ජීවිත කාලයක් ගතකරන මිනිසාට අඩු තරමින් මේ භෞතික ලෝකය පවා සද්කාලික නොවන කල, ඔහු කළ කුශලාකූලයනට අදාළ ඵල විපාක පමුණුවාලීමට තරම්, කාලය ප්‍රමාණවත් නොවේ. යුක්තිය විනිශ්චය කරන දිනයක් උදාවියයුතු බවත්, එහිදී සෑම ආත්මයකම ඉරණම, ඔවුනොවුන් ඉදිරිපත් කරන සටහන් වාර්තා අනුව, අල්ලාත් විසින් යුක්තිය විනිශ්චය කෙරෙන බවත් නොඅනුමානය.

“කාරිඊහු මෙසේ කියති: ‘ඒ මොහොත අපට කිසිදු උද නොවේ.’ පවසන්න. ‘තැන. මාත් ස්වාමියාගේ නාමයෙන්, එය තිසූක වශයෙන්ම ඔබටත් උදවන්නේය. (ඔහු) ආරමාණ්‍යවන තරම් තැත්නම් ඊට වැඩි හෝ අඩුබරක් වුවද ජීවිය මත (ඔහුගේ දෂ්ටියෙන්) මුවා විය නොහැකිය. එය තැත් වේ. ඔහු අදහස ගතපත සිදුකරන්නන්ට ඔහු තිළිණ ප්‍රදානය කරයි, ඔවුන්ට සාධාරණ හා විශාල තිළිණ ද ඇත.”

“එහෙත් අපේ වහි වලට එරෙහිව අභියෝග කරමින් කලබල කරනවුන්ට පීඩාකාරී දඩුවම් හා (දේව) උදහස හිමිවේ.” (අල් කුර්ආන් 34: 3-5)

යළිමතුවන- කියාමත්- දිනය වුකාලී, අල්ලාත්ගේ පරම සාධාරණත්වය හා පරම කාරණය දයාව යන දිවා ගුණාංග සපුරා පිරි උතුරා යන දවසයි. තමන්ට සද්කාලික සංතුෂ්ඨිය ලැබෙතැයි අදහස, ලෝකික ජීවිත සමයේ අල්ලාත් වෙනුවෙන් දුක් පීඩා දරාගත් දත්ත කෙරේ ඔහු විශිෂ්ඨතම මෙමත්‍රී මහිමය හලනු ඇත. එහෙත් මතු දිවියක් සම්බන්ධයෙන් නොසැලකිල්ලෙන්, අල්ලාත්ගේ අණසක කඩකළවුන් බෙදුනිය ගෝකාත්තයකට පත්වෙති. මෙකී උභය පාර්ශ්වයම සංසන්දන කරමින් අල්කුර්ආනයේ මෙසේ සදහන් වේ.

“මොවුන් එක හා සමානද? අපේ මහඟු පොරොන්දු ලදවුන් එය අත්කරගනු පිණිස ළඟාවන්නේ කවද? අප විසින් මෙලෝ මත සුව පහසු ජීවිතයක් ලදවුන් (දවුටම පිණිස) ගෙනෙනු ලැබුවත් හා සිටින්නද?” (අල් කුර්ආන් 26:61)

ලෝකික ජීවිතය වුකලී, මරණින් මතු සඳකාලික ජීවිතය සඳහා, සුදනම් වීම පිණිස වුවකි. මරණින් මතු ජීවිතය ප්‍රතික්‍ෂෙප කරන්නා, ස්වකීය තණ්හා ආශාවන්ට වහල් වෙමින් සිල්වත් හා අල්ලාත් කෙරේ බියැත්තන්ට උපහාස කරති. මෙවැන්නේ තම වරද වටහා ගත්තේ මරණාසන්න මොහොතේය. එහිදී මෙලෝ ජීවිතය සඳහා තවත් වැඩි අවස්ථාවක් ලැබෙතැයි පහමින් වැලපෙති. ඔවුන්ට එබඳු අවස්ථාවක් උදනොවේ. මරණාසන්න මොහොතේ ඔවුන් පසුවන ශෝකාතුරු තත්ත්වය හා කියාමත් පරමාන්ත දවසේ, ඔවුන් පසුවන බෙදහිය වීලාශය හා අවංක මුමින් වරුන් සඳහා සහකික වු සඳකාලික ආශිර්වාදය ගැන අල් කුර්ආනයේ මැනවින් විස්තර කෙරේ. “ඔවුනතුරින් කෙනෙකු මරණාසන්න වුවිට, මගේ ස්වාමිනි! මා ආපසු යවන්න. මවිසින් නොකරන ලද කුශල් පුරත්තේමී’යි පවසයි. නමුත් නැත. එය ඔහු දෙඩන වදනක් පමණි. එවැන්නවුන්ගේ පසුපස, යළි මතුකරනු ලබන දිනය තාක් සම්බන්ධයක් පවති. සුර- නලාව පිඹින කල ඔවුනතර එදින නෑ සබදතා නොදීසවේ. එකිනෙකාගෙන් ඉල්ලාගත හැකි කිසිවක් නැත මිඤ්ඤ තාරුදිය බරවන්නේ කාගේද, ඔහු ජයග්‍රාහි වෙති. තාරුදිය සැහැල්ලුවන්නේ කාගේද ඔහු ආත්මය තරකාරුදියට පත්කර ගනිති. ඔවුන්ගේ මුහුණු නරකාරුදියෙන් පිළිස්සෙයි. ඔවුහු එතුළ අඳුරින් මැලවෙති.” මරණින් මතු ජීවිතය පිළිබඳ ඇදහිල්ලෙන් මතු ජීවිතය සාරවත් වනවා පමණක් නොව, මිනිසුන්ගේ ක්‍රියාකලාප සම්බන්ධයෙන් අතිශය වගකිම හා ආකල්ප ඇතිවීමෙන් මහ පොලෝ මතද සාමය හා සතුව රජකරයි.

අරාබියේ ජනතාව ගැන සිත යොමුකරන්න. මරණින් මතු ජීවිතය පිළිබඳ ඇදහිල්ලක් නැති අවධියේ, සුරාව, සුදුව, ගෝත්‍රික සටන්, ආරවුල්, මා පැහැරීම හා මිනිස් සානන යනාදිය ඔවුන්ගේ වැදගත් ක්‍රියාකලාපවිය. එහෙත් එකම අල්ලාත් හා මරණින් මතු ජීවිතය පිළිබඳව ඔවුන් අදහන්නට පටන්ගත් වහාම, ඔවුහු සමස්ත ලෝකයේ ම දැහැමී ගීලාවාර සම්පන්න ජාතීයක් බවට පත්වුහ. ඔවුහු දුසිරින් අත්හඳුහ. දුකේදී එකිනෙකාට පිහිටවුහ. තමන්ගේ සෑම අර්බුදයක්ම ගැටළුවක්ම යුක්තියෙන් සාධාරණත්වයෙන් හා ස මානාත්මතාවයෙන් නිරාකරණය කර ගත්හ. එසේම මරණින් මතු ජීවිතය පිළිබඳ අවිශ්වාසය නිසා, එලෝ වශයෙන් පමණක් නොව මෙලෝ වශයෙන්ද අතර්ථකාරී ප්‍රතිඵල ගෙන දේ. මුළු මහත් රාජ්‍යයක්ම එය ප්‍රතික්‍ෂෙප කරන්නේ නම්, ඒ සමාජය තුල සවිකාර දුසිරින් හා දුෂණවලින් පිරිසිරී

ගොස්. එය ඉඳුරා විනාශ වියනු ඇත. අල් කුර්ආනයෙන්, ආද් හා සමුද් වරුන්ට මෙන්ම ආරාධනා වරුන්ට අත්වූ පරිභාෂිත තරමක් විස්තර කෙරේ.

“සමුද් හා ආද් (වාර්ගිකයෝ) මතු සිදුවන ධර්මාධිකරණය ගැන නොඇදහූහ. සමුද් වරු අතුරු සැරයෙන්ද, ආද් වරු බියකුරු කුණාටුවකින්ද විනාශ කරනු ලැබූහ. අල්ලාහ් එය ඔවුන් කෙරේ පුරා දින අවක් හා රාත්‍රී හතක් මුළුල්ලේ ම පහත් කළේය. මේ නිසා එහි දනෙස් කපා හෙලන ලද ඉදිගස් මෙන් දරදඩු බවට පත්වූහ.

“දන් ඔවුන්ගේ සිදු වූ බෙදය දුටුවෙහිද? ආරාධනා ද පෙර දී එසේම වූහ. (එයද) ඔවුන්ගේ පුරවරද විනාශ කරන ලදී. ඔවුහු වරද සිදුකලහ. අල්ලාහ් යැවූ නබීවරයාට එරෙහිව කඩාකප්පල් කර ක්‍රියාවන් කළහ. එනිසා අල්ලාහ් ඔවුන් දඩ්ලෙස ඉහණය කළේය. ජලය උතුරා ගැනූ විට අපි ගමන් ගන්නා නැවක් තුළට ඔබ දමුවෙමු. එමගින් ඔබට සිහිපත් කරවීමක් හා සාවධානව ඉවණය කරවීමක් සදහාය. එ නිසා ‘සුර්’ නලාව වරක්තාද කළ විට පෘථිවිය හා කඳු පර්වත එසවී, නිමොසෙකින් (එක්වරම) සුණු වීසුණු වී යයි. පසුව එදින හිති භ්‍රාන්තය රජකරයි, එදින අහස කැඩී බිඳී දුබල වී යයි. එවිට පොත සුරතෙහි ලද්දේ” මෙන්න, මගේ පොත, රැගෙන කියවන්න.” ඇත්තෙන්ම මා කළ දේ වල ප්‍රතිඵලය මට ලැබෙහිනි ඇදහුවෙමි. එමනිසා, ඔහුට පැද්දෙන උතුම් උයනේ ජීවිතය අත්වනු ඇත. මෑතවත් කා බී සැතපෙන්න. ඔබ එවැන්නක් කළේ බොහෝ කලකට පෙරය.”

“එහෙත් පොත වමනෙහි ලත් අය මෙසේ පවසනු ඇත. ‘මට මගේ පොත ලැබුණේ නැහැ නොවැ. එනිසා මාකළ දේවල ප්‍රතිඵලය මාදන්නේ නැහැ. නොවැ. මේ අවසානයද? අහෝ! මගේ වස්තුවෙන් මට පිහිටක් නැත. මගේ ආධිපත්‍යය- බලය මගෙන් හිලීහි ගොස්ය.

(අල්කුර්ආන (69:4-39))

මරණීන් මතු ජීවිතය ඇදහීමට ඉවහල්වූ මෙබඳු අවබෝධාත්මක කරුණු කුර්ආනයේ අඩංගු වේ.

පලමුව:- මරණීන් මතු ජීවිතය ගැන විශ්වාසය පිහිටුවන මෙන් සෑම නබී වරයෙක්ම දේශනා කළහ.

දෙවනුව:- මේ විශ්වාසයේ පදනමින් සමාජයක් ගොඩ නැගුණු කල, එය සාමූහික හා සද්වරාත්මක දෙසින් තොරව ශ්‍රේෂ්ඨතම සාමකාමී සමාජයක් වනු ඇත.

තෙවනුව:- නවීකූලයාගේ අඛණ්ඩ අනතුරු ඇඟවීමවලින් පසුවත්, ජන කොටසක් සාමූහික වශයෙන්මේ ඇදහිල්ල ප්‍රතික්ෂේප කළේ නම්, අල්ලාහ් විසින් මෙලොවෙහිදීම ඒ ජනකොටස වනසා දමන බව ඉතිහාසයෙන් ස්ථූට වේ.

සිව්වනුව:- මිනිසාගේ සද්වාරාත්මක යථාර්ථවාදී හා සෞන්දර්යාත්මක අනුදැනීම මගින් මරණීන් මතු ජීවිතය ගැන වටහා ගත හැකිය.

පස්වනුව:- මරණීන් මතු ජීවිතයක් නැත්නම්, අල්ලාහ්ගේ යුක්ති සාධාරණත්වය හා කරුණා මෙමඳුණෙහි අර්ථයක් නැත.

තඛිත්වය හා ඉස්ලාම්

දෙවලොවින් පහත් වූ පුදු, ක්‍රිස්තියානි යතෝද්දහම වලට තඛිත්වය අමුත්තක් නොවේ. එහෙත් ඉස්ලාම් හි ඊට සුවිශේෂ තත්වයක් හා වැදගත් කමක් ප්‍රදණය කෙරේ.

ඉස්ලාමයෙන් ඉගැන්වෙන පරිදි අල්ලාහ් විසින් මිනිසුන් මවනු ලැබුණේ උතුම් අරමුණක් සඳහාය. මිනිසුන් අල්ලාහ් නැමදීම හා සිල්වත් ජීවිතයක් සකසා ගැනීම, ඒ අරමුණයි. ඒ සඳහා අල්ලාහ්ගේ ඉගැන්වීම හා මග පෙන්වීම සලසා ඇත. එකී අරමුණ, පැහැදිලි හා ප්‍රයෝගිකවූ උපදෙස් වලින් තොරව, මිනිසා දැනගන්නේ කෙසේද? තඛිත්වයේ අවශ්‍යතාවයක් මතු වන්නේ මෙහිදීය. ස්වකීය පණිවුඩය ජනතාවට ඉදිරිපත් කරනු පිණිස, සෑම ජනතොටයක් ජාතියක් තුළින්ම, අල්ලාහ් තඛිවරයෙකු හෝ කිහිප දෙනකු තෝරා ගෙන ඇත.

අයෙකු මෙසේ විමසනු ඇත. 'තඛිවරුන් තෝරාගනු ලැබුණේ කෙසේද? ඒකී ශ්‍රේෂ්ඨ සම්මානය හිමිවිය හැක්කේ කවරෙකුටද?

තඛිත්වය වූ කලී, අල්ලාහ්ගේ මනාපයට අනුව, ස්වකීය කරුණා මෙමනියට පාත්‍රවූවන්ට පුද කරන්නෙකි. ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කිරීමේදී, විවිධ තඛිවරුන් තුළ පොදුවේ පිහිටි තෙවැදුරුම ස්වභාවයන් ගෙන් තඛිවරයෙකු හඳුනාගත හැකිය. (1) සඳවාරාත්මක හා ප්‍රබුද්ධත්වය අතින්, එතුමාණෝ තත් සමාජයේ උසස්තම ස්ථානය උසුලති. මේ ඉණාංගය පිහිටන්නේ, තඛිවරයෙකුගෙන් අනුගාමිකයන්ට ආදර්ශයක් සලසනු පිණිසය. එතුමාගේ පෞරුෂ ලක්ෂණ නිසා, ජනතාව ඒකී තිවේදනය පිළිගන්නා සුළු විය යුතුය. එතුමාගෙන් දන්නන්ගේ දුරස්ථවීමක් නොවිය යුතුය. තිවේදනය තඛිවරයා අතට පත් වූ පසු, එතුමාගේ ජීවන රටාව නොකෙළෙස් විය යුතුය.

එනම් කිසිදු අකුලක කම්පනක් සිදු නොවිය යුතුය. සුළු ප්‍රමාණ වරදක් සිදුවන කල, එවා වගි මගින් නිදේස් කරවනු ලැබේ.

(2) එතුමා ව්‍යාජ නිව්වරයෙකු නොවන වග සනාථ කරනු පිණිස, ප්‍රාතිහාර්ය, භාස්කම් පැමිණි හැකියාව එතුමාට හිමිවේ. මෙකී ප්‍රාතිහාර්ය ගක්කිය හා අවසරය පැවරෙන්නේ අල්ලාන් විසිනි. මේ ප්‍රාතිහාර්ය බලය නිසා එකී නිව්තුමාණේ ජනතාව අතර සුවිශේෂ ගණයේ ලා සැලකෙති. මේ බැව් ලෝකයේ ප්‍රධාන පෙළේ ආගම් තුනක් වන, ජුද ක්‍රිස්තියානි හා ඉස්ලාම් හි නිව්වරුන් විසින් පාන ලද වැදගත් භාස්කම් මගින් පැහැදිලි වේ. මුසා(MOSES) නබි (අලයි) තුමාගේ දතෝ විජ්ජාවන්හි සමත් වුහ. එනිසා එතුමාගේ මූලික ප්‍රාතිහාර්යය වුයේ, එදවස ඊජිප්තුවේ වීසු දක්ෂතම විජ්ජාකරුවන් පරාජයකිරීමයි. ඊසා නබි (Jesus Christ) (අලයි) තුමා ගේ දතෝ දක්ෂ වෛද්‍යවරු වුහ. එබැවින් එතුමාගේ ප්‍රතිහාර්යය වුයේ, මළවුන් නැගිට වීම හා සුවකළ නොහැකි ආබාධ සුවපත් කිරීමයි. මුහම්මද් නබි (සල්) තුමාගේ අරාබි ජනතාව වතුර කට්කත්වයට හා කාව්‍ය නිර්මාණයට සුපතලව සිටියහ, එබැවින් මුහම්මද් (සල්) තුමාගේ ප්‍රධානතම ප්‍රතිහාර්යය වුයේ, අල්තුර්ආනයයි. නොකඩවා කළ අභියෝග වලින් පසුවත්, එය සමස්ත අරාබියේ කිසිදු ප්‍රවිණ කවියෙකුට හෝ කවීකයෙකුට නුපුළුවන් වු තරමේ කෘතියකි. තවද, මුහම්මද් (සල්) තුමාගේ පෙළහරෙහි පවත්නා විශේෂත්වයක්ද ඇත. මුලදී පෙසු නබිවරුන් දුක්වු ප්‍රාතිහාර්යයන් තත් කාලයට හා ස්ථානයට පමණක් සීමා විය. එනම් එකී භාස්කම් දක්වනු ලැබුණේ නිශ්චිත පිරිසක් අභියෝග නිශ්චිත අවස්ථාවකය. මුහම්මද් (සල්) තුමාගේ භාස්කම් එනම් අල්තුර්ආනය එසේ නොවේ. එය විශ්ව ව්‍යාප්ත වුවකි. සද්කාලික වුවකි. එහි ගෞලිය, ප්‍රාතිහාර්යාත්මක ස්වභාවය, අන්තර්ගත කරුණු එමගින් අත්වන අධ්‍යාත්මික ඵලය යනාදියට පුළුව පරම්පරා සාක්ෂි දරති. අනාගත පරම්පරාද සාක්ෂි දරනු ඇත. දැනුදු මේ බව පිරික්සා බැලිය හැකිය. මේ අනුව, අල්තුර්ආනයේ දිවාමය සම්භාවය කවදත් ශිච්චුවෙමින් පවතී.

(3) සෑම නිව්වරයෙක්ම, තමන් ලද පණිවිඩය ස්ථිය නිර්මාණයක් හොවු බවත්, මානව ගුණ සාධනය පිණිස අල්ලාන් විසින් පවරන ලද්දක් බවත් වදළහ. තමන්ට පෙරාතුව පහළ වුත්, තමන්ගේ පසුව පහළවන්නා වුත් දහම් පිළිබදව ද ඔවුහු කරුණු දුක්වුහ. නිව්වරයෙකු මෙලෙස කරන්නේ, තමන් හුදෙක් එකම සත්‍ය වු අල්ලාන් ගෙන්, සෑම ජන කොටසකටම සෑම අවධියකම පොදු වු නිවේදනය ජනතාව අතට පත්කරන බව පෙන්වා දීමටය. මේ අනුව නිවේදනයේ සාරධර්මය හා අභිමතාර්ථය කවදත් එක සමානය. මේ නිසා නිශ්චිත නිව්වරයෙකුට පෙරාතුව පහළ වු හෝ පසු කාල පහළ වන්නාවු එබදු දහමක් පිටු දැකිය යුතු නැත.

අල්ලාන්ගේ උපදෙස් හා මග පෙන්වීම මානව වගීයාව ඉදිරිපත් කිරීමෙහිලා නිව්වරු අවධාන වෙති. අප මවන ලද හේතුව දැනගැනීමේ මාර්ගයක් නැත. මරණින් මතු

අපට සිදුවන්නේ කුමක්ද? මරණීය මතු ජීවිතයක් තිබේද? එනම් ලෝකික ජීවිතයේදී අප කල කී දේ වල ආභිඥා-ස හෝ ආදිභිව ආත්ද? අප ඒ ක්‍රියාවන්ට වගකිව යුතුද? මෙබඳු ගැටළු හා අල්ලාහ්, මලක්වරුන්, දෙවලොව, අපාය යනාදිය සම්බන්ධයෙන්, අසහාය මැවුම් කරුවන්, සුභවුණු දේ දන්නා වූත් අල්ලාහ්ගේ සාහු හෙළිදරව් කිරීමකින් තොරව, පිළිතුරු ලබාගත නොහේ. එකී පිළිතුර සැබෑවිය යුතුය. අපගේ විශ්වාසය හා ගෞරවාදය දිනාගත් පුරුෂයන් විසින් ම සැපයෙන පිළිතුරක් විය යුතුය. නබිවරුන්, තත් සමාජයෙන් ම සඳ්වාර සම්පන්න, බුද්ධිමය කුලලාභයන් සමන්විත වූවන් අතරින් තෝරා ගනු ලබන්නේ එබැවිනි.

මේ අනුව බයිබල් පුරාවෘත්තයන්හි, ආකූම ශ්‍රේෂ්ඨ නබිවරුන් සම්බන්ධයෙන් කෙරෙන ව්‍යාජ කතන්දර මුස්ලිම් වරුන් විසින් පිළි නොගැනේ. නිදසුනක් වශයෙන්, ලුත් (Lot) නබි-අලයි-තුමා බිමත්ව ස්වකීය දියණියන් හා අනාවාරයේ හැසුරුණු ආර-විය, දවුද් නබි (David) අලයි තුමා ස්වකීය බිරිඳ පාවාගනු පිණිස තම නායකයෙකු මරාදමීම බිබු තොරතුරු දැක්විය හැකිය. මේ කතන්දර වලින් ගෙන දක්වන අන්දමට වඩා, මුස්ලිම් වරු නබිවරුන් උසස් තත්වී ලා සලකති. ඉස්ලාමීය දෂ්ඨී කෝණයෙන් විමසන කල, ඒකී කතන්දරය සත්‍ය විය නොහැකිය.

නබිවරු ගුප්තමය වශයෙන් අල්ලාහ්ගේ පිහිට ලබති. දිව්‍ය නිවේදනය නොකඩවා ගෙන යනු පිණිස අල්ලාහ්ගෙන් උපදෙස් ලබති.

මානව සංහතිය වෙනුවෙන් නබිවරයෙකු ඉදිරිපත් කරන නිවේදනයක අඩංගුවන කරුණු සැකෙවින් මෙසේය.

- (1) අල්ලාහ් පිළිබඳ පැහැදිලි පිළිවෙත; ඔහුගේ පරම ගුණාංග; ඔහු ගේ මැවීම; ඔහුට ප්‍රිය හා අප්‍රිය දේ.
- (2) තුදුටු ලෝකය, මලක්වරුන්, ජන්වරුන් (භූතයින්), ස්වර්ග ලෝකය හා නරකාදිය පිළිබඳ පැහැදිලි අදහස.
- (3) අල්ලාහ් අප මැව්වේ මක්නිසාද? අපෙන් ඔහුට අවශ්‍යවන්නේ කුමක්ද? ඔහුට කීකරු හෝ අකීකරු වූ කල අපට හිමිවන විපාක කවරේද?
- (4) ඔහුගේ මනාපයට අදාළ ව, අපගේ සමාජ පවත්වා ගත යුත්තේ කෙසේද? එනම් අවංක ව හා නිවැරදිව ක්‍රියාත්මක කළුවට ප්‍රීතිමත් හා ආදර්ශවත් සමාජයක් ගොඩනැංවීමට ඉවත්ල වන්නාවූ පැහැදිලි උපදෙස් හා නීති රීතින් කවරේද?

ඉහත කළ සනාචකවෙන් අපට පැහැදිලිව පෙනීයන්නේ නබිවරුන් වෙනුවට අන් කිසිවකු ආදේශ කළ නොහැකි බවයි. විද්‍යාත්මක දීප්‍රභව පවත්නා අද පවා, උත්තරීත ලෝකය පිළිබඳව විශ්වාස දායක තොරතුරු ලැබිය හැකි එකම මාර්ගය වෙයි. විද්‍යාවෙන් හෝ ගුප්තමය ආනුභාවයකින් මගපෙන්වීමක් ලබාදිය නොහැකිය. පළමුවැන්න, ප්‍රමාණය ඉක්මවා ලෝකායත වේ. සීමාසහිත වුවක් වේ. දෙවැන්න, ප්‍රමාණය ඉක්මවා විශේෂානුබද්ධ වේ. විචිත් වීට නොමග යවන්නක් වේ.

දැන්, ඇතමෙකු මෙසේ විමසිය හැකිය. අල්ලාහ් විසින්, මානව සංහතිය වෙනුවෙන් නබිවරු කී දෙනෙක් යවනු ලැබුවෝද?

මේ ගැන අපි තීරණය වශයෙන් නොදන්නේය. ඇතැම් මුස්ලිම් විශාරදයෝ, නබිවරුන් ගේ සංඛ්‍යාව දෙලක්ෂ හතළිස් දහසකැයි (240000) දක්වති. අල්කුර්ආණයේ සඳහනට අනුකූලව අල්ලාහ් සෑම ජාතියක් වෙනුවෙන් ම නබිවරයෙකු (හෝ වැඩි සංඛ්‍යාවක්) එවා ඇත. හේතුව, කළයුතු හා නොකළ යුතු දේ පිළිබඳ විග්‍රහයක් නොකොට, අපගේ කාර්යයන් සඳහා වගකියන මෙන් පනවා නැති බැවිනි. අල්කුර්ආනයෙහි නබිවරුන් (25 ක්) විසිපස් දෙනෙකු පිළිබඳව සඳහන් වේ. මුහම්මද් (සල්) තුමන්ට නොදන්වන ලද තවත් නබිවරුන් සිව් බවද එහි දැක්වේ. ඒකී නබිවරුන් විසිපස්දෙනා අහර, නූහ්(Noah)-, ඉබ්‍රාහිම්(Abraham)-, මුසා(MOSES)-, ඊසා(Jesus Christ) (අලයි) සහ මුහම්මද් (සල්) තුමා ද අඩංගු වෙති. මෙකී නබිවරුන් පස්දෙනා, අල්ලාහ්ගේ ප්‍රධානතම නබිවරු වශයෙන් ගැණෙති.

නබිත්වය පිළිබඳව ඉස්ලාමීය ඇදහිල්ලේ ප්‍රසංගතීය අංගය වනුයේ, මුස්ලිම් වරු කිසිදු නබිවරයෙකු අත නොහැර, ඒ සියල්ලන්ම නබි වරුන් වශයෙන් ඇදහීමයි. සෑම නබිවරයෙකුම මානව සංහතිය අල්ලාහ් වෙතට මග පෙන්වීමේ එකම අරමුණ සඳහා- එකම අල්ලාහ් විසින් එවනු ලැබුවා නම්, ඒ සියලු නබිවරුන් ගැන ඇදහීම අත්‍යවශ්‍ය මෙන් ම තර්කානුකූල ද වේ. කෙනෙකු පිළිගෙන, සෙස්සකු පිටුදකීමේ ක්‍රියාව, එක්කෝ ඒ නබිවරුන් පිළිබඳ වැරදි අවබෝධය තිසා, නොඑසේනම් ජාතිවාදය තිසා විය යුතුය. භක්තියේ අතිවාරය අංගයක් වශයෙන්, සියලු ම නබිවරුන් කෙරේ විශ්වාසය පිහිටුවන්නේ ලෝකයේ ම මුස්ලිම් වරුන් පමණි. පුදේව හු, ඊසා නබි (සෙසුස් වහන්සේ) හා මුහම්මද් (සල්) තුමන් ප්‍රතික්ෂේප කරති. එසේම ක්‍රිස්තියානි හු මුහම්මද් (සල්) තුමන් පිටු දකිති. මුසා නබි (අලයි) තුමා ගේ අණපනත් වලට තමන් බඳි නැති තිසා ම ඒ නබිතුමන්ද ඔවුහු පිටු දකිති. ඒ මේ සියලුම නබිවරුන්, මානව සුබසෙත තනා මගපෙන්වනු පිණිස, අල්ලාහ් විසින් එවනු ලැබුවත් වශයෙන් මුස්ලිම්වරු පිළිගනිති. කෙසේ හෝ, ඒ නබිවරුන් අල්ලාහ් ගෙන් ගෙනා, වහිද්වා හෙළිකිරීමේ ඒ දනන් විසින් කිසියම් ක්‍රමයකින් හෝ ක්‍රමවලින් කෙළෙසන ලදී.

සියලු ම තනිවරුන් කෙරේ විශ්වාසය පිහිටුවන මෙන් අල් කුර්ආනයෙන් මුස්ලිම්ව විධානය කෙරේ.

“කියන්න (මුස්ලිම් වරුනි)” අපි අල්ලාහ් අදහමු, ඔහු අපට හෙළිකළාටුන් ඉබ්රාහිම්- ඉස්මායිල් සහ ඉෂ්හාක්, යාකූබ් සහ ඔහු ගේ දරුවන්, මුසා සහ ඊසා යනාදීන්ට ලැබුණා වුන්, අල්ලාහ්ගෙන් සෙසු තනිවරුන්ට ලැබුණාටුන්, අල්ලාහ්ගෙන් සෙසු තනිවරුන්ට ලැබුණාටුන් දේ ගැන විශ්වාස කරමු අපි, ඔවුන් අතර කිසි විභේදනයක් නොකරමු, අප අවතන වන්නේ ඔහුටය” (අල් කුර්ආනය :- 2-136)

මෙය සත්‍ය හා අපකෂපාති ඇදහිල්ලක් බව මුස්ලිම්වරුන්ට දක්වනු පිණිස, අල් කුර්ආනයෙන් වැඩිදුරටත් විග්‍රහ කෙරේ. සෙසු ජාතීන්ද මෙය අදහන්නේ නම් ඔවුහු සෘජු මාවතෙහි ගමන් ගනිති. එසේ නොවේනම්, ඔවුහු හිතමනේ ක්‍රියා කරති. අල්ලාහ් ඔවුන් ගැන සලකා ගනු ඇත. මේ බැව් අල් කුර්ආනයෙන් වැඩිදුරටත් විග්‍රහ කෙරේ. සෙසු ජාතීන්ද මෙය අදහන්නේ නම් ඔවුහු හිතමනේ ක්‍රියා කරති. අල්ලාහ් ඔවුන් ගැන සලකා ගනු ඇත. මේ බැව් අල් කුර්ආනයේ මෙසේ දැක්වේ.

“ඔබ අදහන දෙය ඔවුන් අදහන්නේ නම්, ඔවුහු නිසි මග සිටිති. ඔවුන් පිටුපාන්නේ නම් ඔවුහු හේද ව සිටිති. ඔවුන්ට එරෙහිව අල්ලාහ් ඔබෙන් සැහිමට පත්වන්නේය. ඔහු සවි ශ්‍රාවකයාය සවිඥය. මෙය අල්ලාහ් ගේ ධර්මයයි. තවද අල්ලාහ් හැර ධර්මයන්හි කවරු ශ්‍රේෂ්ඨ ද? (අල්කුර්ආනය :2:137-138)

තනිත්වය පිළිබඳ ව විග්‍රහ කළ යුතු වැදගත් කරුණු අඩුවශයෙන් දෙකක් ඇත. එනම්, තනිවරුන් වශයෙන් ඊසා නබි(අලයි) හා මුහම්මද්(සල්) තුමාගේ වර්ත ගැන පොදු වේ වැරදි අවබෝධයක් පවතී.

අල්කුර්ආනයේ විග්‍රහය මගින්, ඊසා නබි(අලයි) තුමාගේ ‘දිව්‍යත්වය’ හා ‘දිව්‍ය පුත්‍ර භාවය ඉදුරා ප්‍රතිකෝප කෙරේ. සේසුස් වහන්සේ ද ඊසා නබි-අල්ලාහ් ගේ තනිවරයෙකු වශයෙන්, කුර්ආනයෙන් ඉදිරිපත් කෙරේ. පියෙකු ගෙන් තොර ව උපන් නිසා උන් වහන්සේ අල්ලාහ්ගේ පුත්‍රයා(Son of God) විය නොහැකිය. පියෙකු හා මවක් ද රහිත ව උපන් ආදම් නබි අලයි - තුමා ගැන ද මෙහි දී තීදසුන් දැක්වේ.

“ඇත්තේන්ම අල්ලාහ් හමුවේ, ඊසා ගේ තත්ත්වයන්, ආදම් ගේ තත්ත්වයන් සමානය. ඔහු මොහු පඬවියෙන් මැව්වේය. පසු ව ‘වේවා’ - තුන් - යැයි කීවේය. මොහු (ඇති) විය.” (අල්කුර්ආනය :3:59)

සෙසු නබිවරුන් මෙන් ඊසා නබි- අලයි- තුමාද භාස්කම් පෑහ. නිදසුනක් වශයෙන් මුද්දුන් නැගිටුවීම, අද හා බරවා රෝගීන් සුවපත් කිරීම, යනාදිය දැක්විය හැකිය. එහෙත්, මේ භාස්කම් සියල්ල ම අල්ලාහ් ගෙන් ලත් දෙයක් බව එතුමා තීරණය වූ චදලහ.

ඇත්තෙන්ම ඊසා නබි- අලයි- තුමා ගේ පෞරුෂය හා ධම්ප්‍රචාරය වරදවා වටහා ගැනීමෙහිලා තුඩුදුන්නේ, එතුමන් ගේ ධර්මානුශාසනාවන් (වහි) එතුමා ගේ ජීවිත කාලයේ ම, ලේඛනාරූඪ කිරීමෙහිලා අනුශාචිකයන් යුහුසුව නොවීමයි. ඒවා ලේඛනාරූඪ වූයේ, එතුමාගේ ඇවෑමෙන් සිය වසරකට පමණ පසුවය. කුර්ආනයේ සඳහනට අනුව, එතුමා ඊස්රායිල්වරුන්ගේ දරුවන් වෙත එවනු ලැබුහ. මුසා නබි අලයි- තුමාට පහළ වූ තවරාත්හි-(යුදෙව් දහම) වලංගු භාවය තහවුරු කළ ඊසා නබි තුමා මතු පැමිණෙන නබි තුමන් ගැන ද අනාවරණය කළහ.

“පසුව මෙර්ගේ පුත් සේසු” ඊස්රායිල් වරුන්ගේ දරුවෙකි, මට පෙරාතුව පහළ වූ තවරාත් (Torah) - දහම තහවුරු කරමින්, මගෙන් පසු පැසසුම් ලද්ද යන නමින් යුතුව දුතයෙකු පැමිණෙතිය යන සතුටුදායක නිවේදනය සහිතව, මම ඔබ වෙත පැමිණියා වූ දුතයා වෙමි.” (61:6) අරාබි පදය ‘අත්මද’ යනුයි. ඒ, මුහමමද් තුමාගේ උතුරු ශාඛණයි.

එහෙත්, යුදෙවුන් ගෙන් බහුතරය, සේසුස් වහන්සේගේ ධම්ප්‍රචාරය ප්‍රතික්ෂේප කළහ. උන්වහන්සේගේ ජීවිතයට හානි පැමිණවීම සඳහා කුමන්ත්‍රණය කළහ. ඔවුන්ගේ අදහස පරිදි, උන්වහන්සේ කුරුසියෙහි ඇණ ගසා මරා දමනු ලැබූ සේක. එහෙත් මේ මතය, අල්කුර්ආනයෙන් ප්‍රතික්ෂේප කෙරේ. යුදෙව්වන් විසින් ඊසා නබි තුමා (අලයි) කුරුසියේ ඇණගසනු ලැබුවේ හෝ මරාදමනු ලැබුවේ නැත. අල්ලාහ්, ඒ, නබිතුමන් තමන් වෙත ඔසවා ගත්තේය. ඊසා නබි (අලයි) තුමා යළිත් පැමිණෙන බවත්, එතුමා ගේ ජීවිත කාලය තුළ දීම සියලුම ක්‍රිස්තියානීන් හා යුදෙවුන් එතුමාගේ දහම (ඉස්ලාමය) පිළිගන්නා බවත්, අල් කුර්ආනයේ පාඨයකින් දැක්වේ. මේ බව, මුහමමද් රසුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ හදිසයකින් ද පැහැදිලි කෙරේ.

අල්ලාහ්ගේ පරිසමාප්ත නබි වූ මුහමමද් (සල්) තුමා සයවන ගතවර්ෂයේ (ක්‍රි.ව.) අරාබියේ උපන්න. එතුමාට සතළිස් වන විය දක්වා, මක්කා වාසින් විසින් දැන හඳින සිටියේ, ශ්‍රේෂ්ඨ වාරයාවක් ඇති, ශීලාවාර සමපන්න ඉණදහම හා ගති පැවතුම් පිහිටි පුරුෂයෙකු වශයෙන් පමණි. මේ නිසා එතුමා විශ්වාසදායකයා යන අරුත් දෙන ‘අල් අමීන්’ නමින් හඳුන්වනු ලැබුහ. තමා, අල්ලාහ් ගේ නබි වී, ඔහුගේ වහි’ ලබන්නෙකු වෙතියි එතුමා පවා දැන සිටියේ නැත. එතුමා මක්කාවේ ප්‍රතිමා

වන්දකයන් අමතා, එකම දෙවියා වූ අල්ලාහ් අදහන මෙන්ද, තමා ඔහුගේ නමි බව පිළිගන්නා මෙන් ද ඉල්ලා සිටියහ. එතුමා ට පහළ වූවකී, තත් ජීවිත කාලය තුළදී ම අනුගාමිකයන් විසින් කට පාඩම කරනු ලැබ, තල්පත්, සත්වසම් යනාදියේ ලේඛනගත කරනු ලැබ පුරක්ෂා කරන ලදී. මෙසේ, අද අප අතර දක්නට ඇති අල් කුර්ආනය, එද එතුමාට පහළ වූ පියවි ආකාරයෙන්ම, වචනයක් හෝ එමේ තොවී පවතී. එහි ආරක්ෂා ට අල්ලාහ් විසින්ම සහතික කෙරේ. ^{අල්ලාහ්} කාලයක් හි දී ම වෙසෙන මුත් මහත් මානව සංහතිය උදෙසා පහළ වූවක් බවත් අල්ලාහ්ගේ පරිසමාප්ත නමි, මුහම්මද් (සල්ලල්ලාහු අලයිහිව සල්ලම්)තුමා බවත් අල් කුර්ආනයේ අවධාරණය කෙරේ.

ඉබාදත්

ඉස්ලාමීය වත්පිළිවෙත්

ඇතැම් මුස්ලිම්වරුන් ඇතුළුව බොහෝ අය, ඉස්ලාමීය ඉබාදත් වත් පිළිවෙත් ගැන වරදවා වටහා ගෙන සිටිති. පොදුවේ, ඉබාදත් වශයෙන් සැලකෙන්නේ, අස්සලාත් නැමදුම්, අස්සවම් උපවාසය, අස්සකාත් අසරණ දූත යනාදී වාර්තෘනුකූල ක්‍රියාවන්ය. මේ වූ කලී, ඉබාදත් පිළිබඳ සීමිත අවබෝධයක් පමණි, එනම්, ඒ වාර්තෘනුකූල ඉබාදත් වනාහි ඉස්ලාමීය ඉබාදත් වල එක්තරා අංශයක් පමණි. ඉස්ලාමීය ඉබාදත් සම්බන්ධයෙන් යථෝක්ත පරම්පරානුගත අර්ථ කථනය සිදු කෙරෙන්නේ, ඒ වාර්තෘනුකූල ඉබාදත් වල, කෙනෙකු ගේ ජීවන කායඛාවලියට අදාළ කරුණු සියල්ල ම අඩංගුවන බැවින්, සුඛාවබෝධාත්මක විවරණයක් වශයෙනි. එකී විවරණයෙන් මෙබඳු යම්කිසිවක්ද සඳහන් වේ. “කෙනෙකුගේ අභ්‍යන්තර හා බාහිර වශයෙන් වූ, අල්ලාහ්ගේ මනාපයට අදාළ සියලුම කර්ම හා ක්‍රියාවන් ඉබාදත් වේ.”

අන් ලෙසකින් පවසනවානම්, අල්ලාහ්ගේ ප්‍රසාදයට ඉවහල් විය හැකි සෑම වචනයක්ම, ක්‍රියාවක්ම ඉබාදත් වේ. මෙහිලා වාර්තෘනුකූල ඉබාදත් මෙන්ම ඇදහිලි සමාජ සේවා සහ සහෝදර මිත්‍රීය වර්ගයාගේ හිත සුව පිණිස වූ පෞද්ගලික කැපවීම් සියල්ලද අඩංගු වේ.

ඉස්ලාම්, පුද්ගලයෙකු ගැන සලකන්නේ සම්ප්තයක් වශයෙනි. මුහම්මද් රසූලුල්ලාහ් (සල්) තුමාට අල් තූර්ආනය මගින් දක්වුවාක් මෙන්, මිනිසා ගෙන් අල්ලාහ් කෙරේ සම්පූර්ණ කැපවීමක් අපේක්ෂා කෙරේ. “පවසන්න (මුහම්මද්

නබ්වරයාණෙකි!) මගේ නැමදුම්, මගේ කෘප කිරීම, මගේ ජීවිතය හා මගේ මරණය අල්ලාගත් සතුටේ. ඔහුට හවුල් කරුවෙකු නැත. මම අවනත වුවත් මුස්ලිම් වරුන් අතර සිටීමට අණ ලදීම්.” මෙසේ අවනත වීමෙන් සිදුවන ස්වාභාවික ප්‍රතිඵලය වන්නේ, අල්ලාගැනීමේ උපදෙස් වලට අනුකූලව මිනිසාගේ සෑම ක්‍රියා කලාපයක්ම හැඩගැස්වීමයි. ඉස්ලාමීය ජීවන රටාවෙන් අපේක්ෂා කෙරෙන්නේ, සෑදූ හවතුන් ගේ ආගමික හා සෞඛ්‍ය සෑම ක්‍රියා කලාපයක්ම එහි ඉගැන්වීම් වලට අනුකූලව ආදර්ශවත් වීමයි. ආගම වූ කළී, බාහිර වාර්තානුකූල වනාවත් මගින් මිනිසා හා අල්ලාගත් අතර සම්බන්ධතා පවත්වා ගන්නා මාර්ගයක් පමණකැයි අදහස් කරනවුන්ට මෙය විමතියට කැරැණක් වනු ඇත.

මිනිසුන් කෙරේ, අභ්‍යන්තර වශයෙන් බලපෑමක් සිදු කළ නොහැකි යාන්ත්‍රික වූ වාර්තානුකූල වනාවත් පිළිබඳව ඉස්ලාම වැඩි තැකීමක් නොකරයි. කිබලාවෙහි දිශාව වෙනස් වීම සම්බන්ධයෙන් විවිධ මත පළවූ අවස්ථාවේ, ඉස්ලාමීය සෑදූ හවතුන් හා අසල්වැසියන් අමතා, අල් කුර්ආනයේ පාඨයකින් මෙසේ ප්‍රකාශ කෙරේ.

“පෙරදිගට හෝ බටහිරට ඔබගේ මුහුණ හැරවීම යහපතක් නොවේ. යහපත් ක්‍රියාව වන්නේ, අල්ලාගත්, කියාමත් දවස, මළක්වරුන්, ආගම හා නබිවරුන් කෙරේ විශ්වාසය පිහිටුවීමයි. අල්ලාගත් කෙරේ සන්තෝසයෙන් ඥාතීන්, අනාඨයන් හා දිළිඳුන් මඟින් හා යාවකයන් යනාදීන්ට ස්වකීය වස්තුවෙන් විය පැහැදීම කිරීම, වහලුන් නිදහස් කරවීම අදාළවනාවත් කිරීම, සකාත් ගෙවීම, පොරොන්දු ඉටුකිරීම, දුක් පීඩා අවදනම් වලදී ඉවසිලිවත්කම් වීම යනාදියයි. මෙවැන්නන් සෑදූ හවත්තූය. අල්ලාගත්ට බියැත්තෝය. (2 : 177)

ඉහත සඳහන් කුර්ආන් පාඨයෙන් දැක්වෙන ක්‍රියාවන් ධාර්මික වේ. ඒවා ඉබාදත්වල එක්තරා අංශයක් පමණි. රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමා විසින්, ඉබාදත්වල පදනම ඊමාන් භක්තිය - වශයෙන් දක්වා ඇත. ඉබාදත්වල කොටස් හැටකි. (60) එහිලා ප්‍රධානතම ස්ථානය උසුලන්නේ අල්ලාගත් ගේ ඒ කීයත්වය පිළිබඳ භක්තියයි. එනම්, අල්ලාගත් හැර හැමටම තිසී සෞඛ්‍ය කිසිවක් හෝ කිසිවෙක් නැත. යන ඊමානයයි. ඉබාදත් හි අවසාන තැන ගන්නේ ජනයා ගමන්කරන මාවතක ඇති කටු කොහොල් බාධකාදිය ඉවත්කිරීමයි.”

යහපත් රැකියාව - සමාක් කමාන්ත ද ඉබාදත් ක්‍රමයක් බැව් ඉස්ලාමයෙන් සලකනු ලැබේ. “සන්ධ්‍යා යාමය වන විට, ස්වකීය වෘත්තිය නිසා විඩාපත්ව සිටින්නාගේ සියලු ම අකුලේ ‘අල්ලාගත් විසින් කමා කරනු ලැබේ.’” යි රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමාණේ පැවසූහ. ඥාන ගවේෂණය ද උපස්ථම් ඉබාදත් ගණයේ ලා සෑලකේ.” දුනුම

සෙවීම, සෑම මුස්ලිම්වරයෙකු කෙරෙහි ම පැවරී ඇති ආගමික වගකීමකි." තවත් අවස්ථාවක එතුමාණේ මෙසේ සඳහන් කළහ. "සෑත්තෑ වසරක් මුළුල්ලේ සලාත්හි යෙදෙනවාට වඩා පැයක කාලයක් තුළ දැනුම සෙවීම උසස් වේ." අල්ලාහ්ගේ නාමයෙන් සමාජ සේවා කටයුතුවල හා සාමූහික ක්‍රියාවල තීරණ වීම වතාවත්හි අංගයක් වෙතියි රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමාණේ දක්වති. "සිතහමුසු මුහුතීන් යුතුව ඔබගේ මිත්‍රයා පිළිගැනීමද 'සදකා' හෙවත් දායකි. කෙනෙකුගේ සැහැල්ලුව ඔපවා ඔහුගේ සතාගේ පිටට පැවරීමෙහිලා උපකාර වීමද දායකි. අසල් වැසියාගේ භාජනයකට වතුර පුරවා දීමද දායකි."

ස්වකීය වගකීම තිසි සේ ඉටුකිරීමද ඉබාදත් ක්‍රමයක් වේ. පවුලේ සාමාජිකයන් වෙනුවෙන් කරන ඕනෑම වියහියදමක් දායක වශයෙන් රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමාණේ දක්වති. එකී වස්තුව තීන්තානුකූලව උපයා ඇත්නම්, ඔහුට සම්මාන පිරිනැමෙන්නේය. පවුලේ සමාජිකයන් කෙරේ කාරුණික වීම ද ඉබාදත් ක්‍රමයක් වේ. සිය භාර්යාවගේ මුඛ තුලට කෑම පිඩක් දැමීමද එබඳු කාරුණාවකූපී රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමා නිදසුන් දක්වති.

එපමණක් නොවේ. රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ අනුශාසනාවන්ට බඳි, විනෝදග්වාදය පිණිස කරන සියලුම ක්‍රියා ඉබාදත් වේ. එතුමාණේ තම සභාභාවරුන් අමතා, ඔවුනොවුන් තමතමන්ගේ භාර්යාවන් සමග සංසර්ගයේ යෙදීමද ඔවුන්ගේ ඉබාදත් ගණයට වැටෙන බවත්, ඒ සඳහා ඔවුන්ට සම්මාන හිමිවන බවත් පැවසූහ. මෙහිදී මවිතයට පත් සභාභාවරු "අපි අතීතයින් ආග්වාදය ලබන්නා වූ ක්‍රියාවකට සම්මාන හිමිවන්නේ කෙසේ දැයි විමසූ"හ. එකල රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමා, "ඔබ ඔබේ ආශාවන් තිති විරෝධී ලෙස සංතර්පනය කරගනීනැයි සිතන්න. ඒ සඳහා ඔබට අඩුවම් වීදීමට සිදුවනවා නොවේද"යි. සභාභාවරුන්ගෙන් විමසූහ. "සැබෑ" යැයි පිළිතුරු ලැබුණේත්, එතුමා, "එතියා එය තීන්තානුකූල ලෙස ඔබගේ භාර්යාව සමග සංතර්පනය කරගන්නේ නම් සම්මාන ලැබෙන්නේය"යි පිළිතුරු දුන්හ. මෙයද ඉබාදත් ක්‍රමයක් බව, එහි අදහස වේ.

මෙසේ ලිංගිකාග්වාදය අපවිත්‍ර වුවකැයි ඉස්ලාමයෙන් නොසැලකේ. එය අපවිත්‍ර හා පාපයක් වන්නේ, විවාහ ජීවිතයෙන් පරිබාහිරව සංතර්පනය කරගන්නා විට පමණි.

ඉහත සඳහන් කරුණු වලින් පැහැදිලිව ප්‍රකාශය වන්නක් නම්, කෙනෙකුගේ ජීවිතය හා සම්බන්ධ සෑම ක්‍රියා කටයුත්තක්ම ඉස්ලාමීය ඉබාදත් වලට ඇතුළත් වන බවයි. ඉස්ලාමිහි සවි සංයුක්ත ජීවිත රටාවට, සැබෑවින්ම මෙය එකඟ වේ. මිනිස් ජීවිතයක පෞද්ගලික, සාමාජික ආර්ථික, දේශපාලනික හා ආධ්‍යාත්මික වශයෙන් වූ සෑම

කෂත්‍රයක්ම මෙ මගින් ආවරණය වේ. මිනිස් ජීවිතයක අල්පමාත්‍ර විෂයයන් හි දී වුවද, ඉස්ලාම් මගින් ම පෙන්වනු ලබන්නේ එබැවිනි. නිශ්චිත විෂයයෙහිලා එකී මාර්ගෝපදේශය පිළිපදීම, ඉස්ලාමීය උපදෙස් පිළිපදීමක් වශයෙන් සැලකේ. තමාගේ සෑම කටයුත්තක්ම අල්ලාහ් ගේ අවධානය ලක්වී ඇතැයි යන වැටහීම මිනිසා තුළ ජනිත වූකල, ඔහුට ඉමහත් ජෛවරාශියක් දුනේ. මෙ නිසා තනි වී සිටියත්, තීර්ක්ෂකයන් යටතේ වුවත්, ස්වකීය ක්‍රියාවන් මගින්, තීරන්තරයෙන්ම අල්ලාහ්ගේ ප්‍රසාදය පැතීමටත්, හැකි පමණින් උසස් තම ආකාරයෙන් එකී කාර්යයන් ඉටුකිරීමටත් ඔහු පෙළෙඹෙනු ඇත. 'නිත්‍ය තීර්ක්ෂකයෙක් සිටී. ඔහු සියල්ල දකීයි. ඒ අල්ලාහ්ය.

වාරිත්‍රාත්‍රාකූල නොවන, ඉබාදත් සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා කරන කල, වාරිත්‍රාත්‍රාකූල ඉබාදත් වල වැදගත් කම සුළුකොට තැකීමක් නොකෙරේ. සත්තකින්ම, සිතට එකඟව පුරන්තාවූ වාරිත්‍රාත්‍රාකූල වතාවත් නිසා මිනිසාගේ සද්වාරාත්මක හා අධ්‍යාත්මික තත්වය උසස් වේ. ඒ හේතුවෙන්, ජීවිතයේ සෑම අංශයක් කෂත්‍රයක් තුලදී ම, ඔහු අල්ලාහ්ගේ මග පෙන්වීම වලට බැඳී ක්‍රියා කරනු ඇත. වාරිත්‍රාත්‍රාකූල ඉබාදත් අතරින් අස්සලාත් (තෑමදුම) හේතු දෙකක් නිසා ප්‍රමුඛස්ථානය ගනී. පළමුව, එය මුස්ලිම් වරයෙකුගේ අනන්‍යතාවය දක්වන සංකේතයකි. දෙවනුව, දිනකට පස් වතාවක්, අල්ලාහ් හා සෘජු හමුවක් සලසා ගැනීම, නොකඩවා යළි යළිත් සම්බන්ධතාවය තැවුම් කර ගැනීම, 'ඔබට පමණක් නමදීමු, ඔබෙන් පමණක් පිහිට පතමු, අප යහමගෙහි යොමු කරන්නයි' පුනපුනා ආයාචනා කිරීමත් නිසා සෑදු හැවතෙකු පවට හා වරදට යොමුවීම වලකී. ඇත්තෙන්ම භක්තියේ ප්‍රථම ප්‍රායෝගික අවශ්‍යතාවය වන්නේ අස්සලාත්ය. සෑදු හැවතුන්ගේ ජයග්‍රහණයට ආදළ වූ, මුළුක වැදගත් කොන්දේසිය වන්නේ ද එයයි. "තම සලාතෙහි තිසි ලෙස තීරන වන්නා වූ මු'මීන් වරු සත්තකින්ම ජයග්‍රාහකයෝය." (අල්කූර්ආනය 23:1-2).

මේ අදහසම රසුල්ලාත් (සල්) තුමාගේ වෙනත්කුමයකින් අවධාරණය කරති. "මහත් සැලකිල්ලෙන් හා වෙලාව නොවරදවා, සලාත් හි තීරන වන්නන්ට එය ආලෝකයක් වී, තම භක්තිය සනාථ කිරීමේ සාක්ෂියක්ද, කියාමක්ද (විනිශ්චය දිනය) ගැලවුම් පිණිස වූ හේතුවක්ද වන්නේය."

අස්සලාත් වලට අනතුරුව අස්සකාත් ඉස්ලාමහි වැදගත් ස්ථම්භකයක් වේ. අල් කූර්ආනය බොහෝ තැන්හි සලාත්හා සකාත් ළඟ ළඟින් ම සඳහන් කෙරේ. සලාත් මෙන් සකාත් මගින්ද, විශ්වයේ සෑම සංස්කාරයකම එකම හිමිකරු අල්ලාහ් බවත්, මිනිසුන් විසින් පරිහරණය කෙරෙන්නා වූ සියල්ලක්ම අල්ලාහ්ගේ මනාපයට අනුව වැය කරනු පිණිස පවරා දෙන ලද දේ බවත් සනාථ කරවන්නා වූ, භක්තියේ වැදගත් ලක්ෂණයකි.

“අල්ලාස් සහ ඔහුගේ නයිවරයා (මුහම්මද් (සල්)) කෙරේ විශ්වාසය පිහිටුවන්න. ඔබ ගේ භාරකාරත්වයට පත්කර ඇති දෙයින් වියදම කරන්න.” (57:7)

මේ අනුව සකාත් ද සලාත් මෙන්ම මු’මීන් වරුන් අල්ලාස්ට සමීපවත් කරන්නා වූ සෑදූ හැවත් ක්‍රියාවකි.

මේ හැර සකාත් මගින් අපේක්ෂා කරන්නේ පංති හා කණ්ඩායම අතර භවභෝග සම්පත් හා දූප්පත් පොහොසත් සම්බන්ධයෙන් පවත්නා පරතරය ලිහිල් කරවීමයි. සමාජ ස්ථාවරත්වය උදෙසා, මෙමගින් විශාල මෙහෙයක් ඉටුවේ. ධනවතුන්ගේ සිතින් ආත්මාර්ථකාමීත්වය ත්, දිළිඳුන්ගේ සිතින් සමාජ විරෝධී ඊෂීයා ක්‍රෝධයන් තුරන් කරමින්, පංති හේදයට තුඩුදෙන්නා වූ හේතු සාධක ඉවත් කෙරේ. එක්සත්ව හා එක්සිත්ව පෙරට යා හැකි වේ. මේ ස්ථාවරත්වය සථාපනය වන්නේ හුදෙක් ධනවතුන් ගේ පෞද්ගලික අදහස් මත පිහිටා නොවේ. ධනවතුන් සකාත් දීම ප්‍රතිකෝප කළේ නම්, අවශ්‍යතාවය අනුව, එය බලයෙන් හෝ පවරා ගැනීමේ හැකියාව මත අස්සකාත් වගකීම ස්ථාවරව ස්ථාපනය වී ඇත. අස්සවම (රමලාන් මාසයේ දිවාහාගයේ උපවාසයෙහි යෙදීම) ඉස්ලාම් හි තවත් ස්ථම්භකයක් වේ. මෙකී උපවාසය නිසා මුස්ලිම් වරු අභ්‍යන්තර වශයෙන් පිරිතුරු වෙති. සෙසු ජර්දාන් (ආගමික නීති රීති) වන්ගෙන් සිදුවන්නේ බාහිර පවිත්‍රතාවයයි. අභ්‍යන්තර පවිත්‍රතාවයෙන්, ඔහුට නිවැරදි හා යහපත් දෙයට නැඹුරු වීමටත්, වැරදි හා අයහපත් දෙයින් ඈත් වීමටත් පුළුවන. කුර් අනායේ සඳහන් වන පාඩයෙන් අපට වටහා ගත හැක්කේ මෙයයි. “මු’මීන් වරුනි, ඔබට පෙරාතුව විසුවන්ට මෙන්ම පවිත්‍ර තාවය අත්කර ගනු පිණිස ඔබටත් උපවාසය පවරා ඇත.” (2:183)

රසුල්ලාස් (සල්) තුමාණෝ මෙසේ දක්වති. “මා (අල්ලාස්) වෙනුවෙන් ආහාර පාන හා ලිංගික ආශාවන් කලකට තතර කරතියි අල්ලාස් පවසයි” මේ අනුව, අල්ලාස්ගෙන් ලබන සම්මාන අසීමිත වන්නේය.

මුළු මහත් සමාජයම එක ම වකවානුවක් තුළ සාමූහිකව තීරණ වන බැවින්, උපවාසය නිසා පුද්ගල සිත් සතන් පිබිදේ. සෑම පුද්ගලයකු තුළම තව ජීවයක් පිවිසේ. තවද උපවාසය හේතුවෙන්, මසක් මුළුල්ලේ ම ශරීර යන්ත්‍රයට අතිවාරය වීවේකයක් ලැබේ. එමෙන් ම පිඩින ජනතාවට දිවිහිමියෙන් වීදින දුක (හා ඔවුන් ගේ අවශ්‍යතා) වටහා ගැනීමටද මගක් සැලකේ. සෙසු අභ්‍යාවන් සහෝදර මුස්ලිම් වරුන්ගේ දුක අවබෝධ කර ගැනීමටත් ඔවුන් කෙරෙහි කරුණා දයාව උපදවා ගැනීමටත් උපවාසය ඉවහල් වේ.

අවසාන වශයෙන් අල්ලාහ් මක්කාට්ට යන වන්දනා ගමන ගැන සලකා බලමු.

ඉස්ලාමිහි මෙකී වැදගත් ස්ථම්භකය වූ කලී, විවිධ හේද දුරලා, මුස්ලිම් වරුන් එකම ඒකකයක් වශයෙන් එක්සත් කරන්නකි. ලෝකයේ නත් දෙසින් සංක්‍රමණය වන මුස්ලිම් වරු, එක සමාන වස්තූයෙන් සැරසී, එකම හඬකින් හා භාෂාවකින් ලබ්බයික් - අල්ලාහුමි ලබ්බයික් (මෙන්ත යා අල්ලාහ්, මම ඔබේ සේවය පිණිස පැමිණියෙමි) යි රැව්දෙති. හජ් මෙහෙයයේ දී, බලගතු ආත්ම සංයමයක් හා ආත්ම දම්නයක් විදුමාන වේ. එහි දී පුජනීය වස්තූන් පමණක් නොව, පැකීන්, පැලෑටීන් ට පවා භාතීයක් නොකළ යුතු බැවින්, ඒවා සුරක්ෂිත ව පවතී." තවද අල්ලාහ් ගේ පුජනීය වස්තූන්ට පමණක් නොව, පැකීන්, පැලෑටීන් ට පවා භාතීයක් නොකළ යුතු බැවින්, ඒවා සුරක්ෂිත ව පවතී." තවද අල්ලාහ්ගේ පුජනීය වස්තූන්ට ගරුසරු කරන්නා - ඔහු ට අල්ලාහ් හා සිවීම වඩාත් වරී." (22:30)

හජ් වන්දනා ගමන මගින්, සමස්ත මුස්ලිම් ලෝකයේ සෑම කාණ්ඩයකටම, පංතියකටම, සංවිධානයකටම හා රජයකටම අවුරුදු පතා දැවැන්ත සම්මේලනයකට සහභාගි වීමේ අවස්ථාව උදාවේ. මෙ මහා සම්මේලනය පවත්වනු ලබන ස්ථානය, කාලය, ඔවුන්ගේ අල්ලාහ් විසින් තීරණය කෙරේ. එය වළක්වාලීමට කිසිවෙකුට බලයක් නැත. මෙයට සහභාගි වන සෑම මුස්ලිම් වරයකුටම- ඔවුන් එය කඩ නොකරන තාක්- අවශ්‍ය සම්පූර්ණ ආරක්ෂාව හා නිදහස අල්ලාහ් විසින් සහතික කෙරේ. මෙසේ වාර්තෘතුකුල හෝ වාර්තෘතුකුල නොවූ ඉස්ලාමීය වතාවත් මගින්, කෙනෙකුට ස්වකීය මැවුම් කාරයා කෙරේ සෙනෙහස ජනිත කරවීමටත්, මානව සංහතියේ සියලුම දෙස් දෙමනස් හි-සාවන් දුරුකිරීමෙහිලා අධිෂ්ඨාන බලයත්, ආත්ම ශක්තියක් හා උවදාන විර්යයක් ඇති කොට, ලොව පුරා අල්ලාහ්ගේ වදන් වල ආධිපත්‍යය තහවුරු කරවීමටත් පුහුණුවක් දෙනු ලැබේ.

ඉස්ලාමිහි ඒකදේවවාදය

දෙවියන් වහන්සේ හෝ ඇතැම් විට පුළු දෙව්වරුන් හඳුන්වනු පිණිස, සෑම භාෂාවකින්ම කිසියම් පදයක් හෝ පද කිහිපයක් භාවිතා කෙරේ. අල්ලාහ් සම්බන්ධයෙන් එසේ නොවේ. අල්ලාහ් යනු එකම සෑදූ දෙව්කෙනෙකුගේ අන්වර්ථ නාමයයි. අල්ලාහ් යන පදය සෙසු කිසිවක් සෑදූ හා යෙදිය හැකි නොවේ. මෙයට බහු වාචික පදයක් හෝ ලිංග බෙදයක් හෝ නැත. මේ පදයෙන් අල්ලාහ් ගේ අනුපමේය භාවය හුවා දැක්වේ. දෙවියන් (God) යන පදයට දේව්වරුන් (Gods) යන බහුවචනයක්ද, දේවතාවිය (Goddess) යන ස්ත්‍රී ලිංග පදයක්ද ඇත. සේසුස් වහන්සේගේ භාෂාව වූයේ අරාමීක් Aramaic භාෂාවයි. ඇතැම්තන්ම, අරාබී භාෂාවේ සහෝදර අරාමීක් භාෂාවෙන්ද දෙවියන් වහන්සේ යන්න (God) හඳුන්වනු ලැබුණේ අල්ලාහ් යනුවෙනි.

ඉස්ලාම හි ව්‍යවහාර වන්නාක් මෙන්, එකම සෑදූ දෙවියන් වහන්සේ අනුපමේය, අසම සම වුවකි. මුස්ලිම්වරයෙකුට අල්ලාහ්—විශ්වයේ සවි බලධාරියා; මූවුම්කාරයා; ආරක්ෂකයා; පෝෂකයා; ඔහු කිසිවකට සම නැත; ඔහුට කිසිවක් සම නැත. තත්කාල දහෝ, මුහම්මද් (සල්) කුමාරගෙන්, අල්ලාහ් ගැන විමසුහ. අල්ලාහ් විසින්ම අදහස පිළිතුරු කර ආතිය වදනක් වශයෙන් - සපයන ලදී. එය ඒකියත්වයේ හරය හෝඒක දේව වාදයේ හරය වශයෙන් සැලකේ. එය අල්කුර්ආනයේ 112 පර්වච්ඡේදයේ මෙසේ සඳහන් වේ.

“අති කාරුණික හා පරම දයාබර වූ අල්ලාහ් ගේ නාමයෙන් පවසන්න. (මුහම්මද්

තබ්වරයාණෙනි!) ඔහු අල්ලාත්ය. එකම අල්ලාත්ය. සද්ධාරණික. ආරක්ෂකයාය. ඔහුට උපතක් නැත, ඔහු උපදවන්නේද නැත. ඔහුට සමවූ කිසිවෙක් නැත.”

ඉස්ලාමිහි, අල්ලාත් නද පරුෂ කෘෂර දෙවියකු වශයෙන්ද, තමන් තෙරේ සමපුරුණ අවතත භාවය අපේක්ෂා කරන්නෙකු වශයෙන් ද ඇතැම් තොමුස්ලීම්වරු පවසති. ඔහු කරුණික හෝ දයාබර තොවන්නෙකු වශයෙන් ඔවුහු දෙස් පවරති. මීට වඩා, සත්‍යයට පවහැනි වූ අභූත වෝදනාවක් වෙතත් නැත. අල් කරුණායේ එකම එක් පර්විච්චේදයක් හැර, සෙසු පර්විච්චේද 113 ම ඇරඹෙන්නේ “අති කරුණික හා පරම දයාබර වූ අල්ලාත් ගේ නාමයෙන්” යනුවෙනි. ඒ තරම් දැනගත්තත් ප්‍රමාණවත් වේ. මුහම්මද් රසුලුල්ලාත් (සල්) තුමාගේ එක්තරා හදිසයක (තබ් වදනක) “දරුවකු කෙරෙහි මවක් දක්වන සෙනෙහසට වඩා අල්ලාත් ගේ කරුණාව හා ස්නේහය වැඩියා” යි සඳහන් වේ.

තමුත්, අල්ලාත් සාධාරනදවේ. ඒ නිසා දුෂ්ක්‍රියා හා අකුශල් පුරන්නන්ට අදුෂ්චිපාකයද, සිල්වතුන්ට අදුෂ්චිපාකයද සම්මානද ඔහු ගෙන් දයාව සම්බන්ධ පරම ගුණාංගයද, සාධාරණත්වය පිළිබඳ පරම ගුණාංගයෙහිලා පැහැදිලිව ප්‍රකාශ වේ. අල්ලාත් වෙනුවෙන් දීවිහිමියෙන් කැප වී දුක් පිඩා විඳින වුන්ද, දීවිහිමියෙන් ජනතාව තලා පෙළා හිංසා කරන්නා වූ හා සෙස්සන් සුරා කන්නා වූ අයද, ඔවුන්ගේ ස්වාමියාගෙන් එක සමාන ඵල විපාක ලැබිය යුතු නොවේ. එසේ සමාන ප්‍රතිඵල අපේක්ෂාකිරීම වනාහි, මරණින් මතු ජීවිතයද, මෙලෝ වශයෙන් සද්චාරත්මක සිල්වත් ජීවිතයක් ගත කළයුතු යන සත් ක්‍රියාවද පිටුදැකීමක් වන්නේය. මේ සම්බන්දයෙන්, යට සඳහන් කුරුආනිය පාඨය ඉතා පැවහැදිලියා සාජුය.

ඇත්තෙන්ම, සිල්වතුන්ට ඔවුන්ගේ ස්වාමියා හමුවේ සතුට උතුරන උපතක් ඇත. එවිට සැදුවතුන්ට ද අපි පාපින්ට මෙන් සලකන්නෙමුද? ඔබට සිදුව ඇත්තේ කුමක්ද? ඔබ කෙසේ විනිශ්චය කරන්නේහුද? (කුරුආනය 68:34-36)

අල්ලාත්ට කිසිදු මානව වර්තයක් ආරෝපනය කිරීමේ ක්‍රියාව, ඉස්ලාම් තරයේ හෙළා දැකී. ඵලවර්තය, ශක්තිය හා ජාතීන් වශයෙන් හෝ කිසියම් පිරිසකට, ජාතීන්ට අනුග්‍රහ දක්වනී යි යන පදනමකින් රූප ඇඹීමේ ක්‍රියාවද, ඉස්ලාම් හෙළා දැකී. අල්ලාත් විසින් මනුෂ්‍ය සත්වයා මවනු ලැබුවේ අංගයාමා වශයෙනි. ඔවුහු තම තමන්ගේ අනන්‍යතාවය වෙන්කොට හදුනාගත යුතුය. අල්ලාත්ගේ පිළිසරණ පැතිය යුත්තේ ශිලයේ න් හා ග්‍රද්ධාවෙන් පමණි.

ඉස්ලාමීය දුෂ්චි කෝණයෙන් සලකා බලන කල, අල්ලාත් ස්වකීය මැවීමේ ක්‍රියාවලින් ඉක්බිති සත්වන දිනයෙහි විවේක ගත්තේයැයි හෝ ස්වකීය සෙබලෙකු සමඟ සටන්

කළේ යැයි හෝ දෙවියන් වහන්සේ මානව වර්ගයාට එරෙහිව කුමන්ත්‍රණය කළේ යැයි හෝ දෙවියන් වහන්සේ ඕනෑම මනුෂ්‍යාත්මයක් ලබා පැමිණෙහි යි යනාදී පිළිවෙත් තරයේ වැරදි සහගත වේ.

අල්ලාහ් යනුවෙන් ඔහුගේ අනුපමෙය අන්වර්ථ නාමයෙන්ම ව්‍යවහාර කරමින්, ඉස්ලාම එහි පවිත්‍රත්වය ප්‍රත්‍යාක්‍ෂ කරයි. එහි සාරධර්මය ද එය ම වේ. සෑම නබිවරයෙකුම නිවේදනය කළේ ද එයයි. මේ නිසා, අල්ලාහ්ට සෙසු කිසි දිව්‍යමය වස්තුවක් හෝ පෞද්ගලිකත්වයක් ආරෝපනය කිරීම, ආදේශ කිරීම හෝ උපමා කිරීම, ඉස්ලාම හි දරුණු පාපයක්වශයෙන් සලකනු ලැබේ. සෙසු කවර පාපයකට සමාන දෙතක්, අල්ලාහ් මෙවැන්නක් කිසිසේත් කමා නොකරන්නේය.

මැවුම් කාරයා, අවශේෂ මවන ලද වස්තූන්ට වඩා වෙනස් ස්භාවයක් දැරිය යුතුය. මවන ලද්ද වූ වස්තුවකට හෝ ස්භාවයකට සමවේනම් ඔහු ද අතිත්‍යය විය යුතුය. එවිට ඔහුගේ ද, නිර්මාතෘවරයෙකු සිටිය යුතුය. මෙයින් හැඟෙන්නේ ඔහු කිසිවකට සම නොවන වශයි. ඔහු තාවකාලික නොවේ නම් සද්කාලික විය යුතුයි. අතිත්‍යය නොවේ නම් නිත්‍ය විය යුතුයි. ඔහු සද්කාලික නම් ඔහුට කාරකයක් නැත. ඔහුගේ පැවැත්මට කාරකයෙකු නොවේ නම් ඔහුගේ අනවරත පැවැත්මට ද බාහිර කාරක කිසිවක් නැත. එයින් හැඟෙන්නේ ඔහු ස්වයං-පෝෂිත බවයි. තවද ඔහුගේ පැවැත්ම පිණිස ඔහු කිසිදු ආධාරකයක් මත රඳී නැත්නම්, එකල ඔහුගේ පැවැත්මට නිමක් නැත. ඒ අනුව මැවුම්කාරයා, සත්‍යතනය : සද්කාලිකයා නිත්‍යය. ආරම්භය ඔහුය. අවසානයද ඔහු මය.

ඔහු ස්වයං පෝෂිතය, නොහොත් ස්වයං-රක්ෂිතය. කුර්ආනිය පදයකින් පවසන්නේ, ඔහු අල් මයිසුම්ය. මැවුම්කාරයා, ස්වකීය මැවීම හුදු පැවැත්ම සඳහා පමණක් මවන්නේ නැත. ඔහු ඔවුන් රක්‍ෂා කරයි. ඔවුන්ගේ පැවැත්ම සමාජික ද කරයි. මවන ලද සංස්කාරයන්ට කුමක් සිදුවෙතත්, ඊට සම්පූර්ණ හේතුසාධකය වන්නේ අල්ලාහ්ය.

සකල සංස්කාරයක ම නිර්මාතෘවරයා, අල්ලාහ්ය. ඔහු සකල සංස්කාරයකම ආරක්‍ෂකයාය, ආකාර හා භූ තලයේ යතුරු හිමිවන්නේ ඔහුටය. අල්ලාහ් ගෙන් ආහාර පාන නොලැබෙනම්, මහ පොලෝ තලය මත කිසිදු ජීවියකු ගැටසෙන්නේ නැත. ඒවායේ සෙවණ හා නිවහන් ගැන දැන සිටින්නේ ඔහුය.

අල්ලාහ්ගේ පරම ගුණාංග

මැවුම්කාරයා සත්‍යතන හා සද්කාලික නම්, ඔහු ගේ පරම ගුණාංග සනාථන හා

සදකාලීන විය යුතුය. ඔහුගේ කිසිදු පරම ගුණාංගයක් හිලිච්ඡා නොහැකිය. පරම ගුණාංගයක් අලුතින් පිරිසිදු නොහැකිය. මෙය මෙසේ නම්, ඔහුගේ පරම ගුණාංගය සවි සම්පූර්ණ වේ. මෙසේ, සවි සම්පූර්ණ පරම ගුණාංග සහිතව මැවුම් කරුවන් දෙදෙනකු සිටිය හැකිද? සවි සම්පූර්ණ බල සහිතව, මැවුම්කරුවන් දෙදෙනකු සිටිය හැකිද? මොහොතක් සිතා බැලුවත්, එබඳු දෙදෙනකුගේ පැවැත්මක් විය නොහැකි බව පැහැදිලි වේ. මෙකී තකීය අල්කුර්ආනයෙන් උග්‍රහීන් දැක්වෙන්නේ මෙසේය. “අල්ලාහ් වසින් තමාට කියා පුතෙකු වද ගත්තේ නැත. ඔහු සමග සෙසු දෙවියන්ද නැත. එබඳු දෙවියන් වූයේනම්, ඔවුන් එකිනෙකා තමන් මැවූ දේ ආපසු ගත්තවා ඈත. තවද ඔවුන් එකිනෙකා සෙස්සන් අභිබවා සිටින්නට තුන් කරනු ඈත. අල්ලාහ් හැර, මහ පොළොව හා ආකාශයන්හි වෙනත් දෙවියන් සිටියේ නම්, මහපොළොව හා ආකාශ නිසැක වශයෙන්ම විනාශ වී යනු ඈත.

අල්ලාහ්ගේ ඒකීය භාවය

සෙසු සුළු දෙව්වරුන්ගේ ව්‍යාජභාවය ගැන කුර්ආනය මෙසේ මෙනෙහිකෙරේ. “මිනිසා විසින් නිපදවන ලද වස්තූන්ට, වන්දනා මාන කරන්නන්ගෙන් මෙසේ විමසේ” ඔබ විසින්ම අඹාගන්නා ලද වස්තූන්ට, ඔබ පුද සත්කාර කරන්නේහුද? ඔබ අල්ලාහ් හැර දමා, ආත්මාරක්ෂාව පවා සලසා ගත නොහැකි මේවා ඔබේ ආරක්ෂකයින් වශයෙන් තෝරා ගත්තේහුද?

ආකාශ වස්තූන්ට, පුදසත්කාරයෙහි යෙදෙනවුන් වෙනුවෙන්, අල්කුර්ආනයේ ඉමුහිම් නබි- අලෙල හිස්සලාම් තුමන් පිළිබඳ පුවතක් මෙනෙහි කැරවේ.

හාත්පයින්ම ආත්මකාරය- රාත්‍රිය- වෙළාගන්වීට තාරකාවන් දුටු ඔහු මෙසේ කිය. “මේ මගේ ස්වාමියා” එහෙත් එය බැස ගිය විට “මම බැසයන්නන් අප්‍රිය කරමි” යි කිවේය. වසුයා පායනු දුටු විට “මේ මගේ ස්වාමියාය” යි කිය. එහෙත් සෑ බැසයනවිට මෙසේ කීවේය. ‘මගේ ස්වාමියා මට(යහ) මග නොපෙන්වන්නේනම්, මම නිසැක වශයෙන්ම තොමග ගියවුන් රැලට වැටෙන්නෙමි’. ඉර පායා එනු දුටු විට ඔහු මෙසේ කිවේය. ‘මේ මගේ ස්වාමියාය මෙය වඩාත් ශ්‍රේෂ්ඨය’ එහෙත් එය බැස ගිය විට, ඔහු මෙසේ කිවේය. “ අනේ මගේ ජනයිනි, ඔබ විසින් ආදේශ කෙරෙන දේ මම ඉවත් කරමි. ආකාශයන් හා මහ පොළොව මැවූ ඔහු දෙසට හැරෙමි. පිරිතුරු බැතිමතෙකු වී ප්‍රතිමා වන්දකයෙක් නොවෙමි”

ශ්‍රද්ධාවන්තයින්ගේ තත්ත්වය

මුස්ලිම්වරයාකු බවට පත්වීම්- එනම් අල්ලාහ්ට අවතැන්වීම පිණිස අල්ලාහ් එකම මැවුම්කරයාය. රක්ෂාවරණය සලසන්නාය, පෝෂකයාය යන ඈ ලෙසින් ඔහුගේ ඵ්කියත්වය පිළිගත යුතුය. එහෙත් තව්හිද්-ආර්-රුබුකීයා සලසා ගනු පිණිස තව්හිද්- අල් උසුකීයාද අවශ්‍යය. එනම් පිදුමට සුදුසු වන්නේ අල්ලාහ් පමණක් බව අදහමින් සෙසු ජීවීන්ට හෝ වස්තූන්ට පුද්ගලිකව කීරීමේ ක්‍රියාවෙන්ද වැළකිය යුතුය.

එකම සෑබූ අල්ලාහ් පිළිබඳ මෙකී දැනුම අත්කර ගෙන ඔහු කෙරේ තීරණයන්ගේ විශ්වාසය තහවුරු කරගත යුතුය. එකී සත්‍යය පිදුදුක්ම පිණිස කෙරෙන කිසිදු පෙළෙඹවීමකට ඉඩ නොහැර යුතුය.

කෙනෙකුගේ සිතට මෙකී භක්තිය පිවිසිවිට, එමගින් කිසියම් මානසික විපර්යාසයක් සිදුවේ. ක්‍රියා කලාපයන්හි වෙනසක්ද ඇති වේ. මේ වෛතසික හා ක්‍රියාත්මක වෙනස යාටු කල එමගින් සෑබූ භක්තිය සනාථ වේ. රසුල්ලාහ් (සල්)තුමා 'භක්තිය වූ කලී සිතෙහි අවධාරණය වී, ක්‍රියාවන් පිළිබිඹුවන්නේකි' යි වදනුය. අල්ලාහ් පිළිබඳ කෘතඥතා පුරවක හැඟීම ඉබාදත්- වතාවත්- හි සාරය වේ.

මේ කෘතඥතා පුරවක හැඟීම අතීතයින් වැදගත් වේ. එය නොඅදහන්නෝ කාරීර් වශයෙන් හඳුන්වනු ලබන්, "සත්‍යය පිදුදුකින්නා" යනු එහි අදහසයි. 'ගුණමතු තූනූත්තා' යන්නද එයින් හැඟවේ.

තමාට අත්වී ඇති ආශීර්වාදයන් තිමින්නෙන් මුදිත් - සෑබූ අදහන්නා - අල්ලාහ්ට සෙනෙහස දක්වයි. කෘතඥතා පුරවකද වෙයි. නමුත්, මානසික හා කායික වශයෙන් ඔහු කුශල් පිඳිවද එලෝ හෝ මෙලෝ වශයෙන් තමා, අල්ලාහ්ගේ අඩුවමට ලක්වෙතියි යන වකිතය, ඔහු තුළ තීරතුරුව ම පවතී. එමනිසා ඔහු අල්ලාහ්ට බියවෙයි, ඔහුට කැපවෙයි. අතීතය බැහැපත් වීලසින් අල්ලාහ් වෙනුවන් සේවය කරයි. සෑම අවස්ථාවකම, සෑම මොහොතකම, අල්ලාහ් පිළිබඳ සිහිය නොපවතී නම්, මෙබඳු මානසික පසුතලයක් ඇති නොවේ. මෙතෙයිත්, අල්ලාහ් පිළිබඳ තීරණය මතකය, ජීවන බලවේගය බවට පත්වෙයි.

අල්ලාහ්ගේ පරම ගුණාංගයන්, පුන පුනා වැණීමෙන්, මෙකී කෘතඥතා පුරවක හැඟීම ප්‍රඥා කරවනු පිණිස අල්ලාහ්ආනයෙන් වෙර දරනු ලැබේ. පහත සඳහන් පාඨයෙන්, සථොක්ත පරම ගුණාංගයන් එකම වර දැක්වීමට තැන් කෙරේ.

"ඔහු අල්ලාහ්ය, ඔහු හැර සෙසු දෙවියකු තූනූ. අද්‍යාමාන හා තුදුටු දේ ගැන

දත්තේය. සියලු කරුණාවෙන් හා දයාවෙන් යුක්තය. ඔහු අල්ලාහ්‍ය. ඔහු හැර සෙසු දෙවියෙක් නැත. ඔහු පරම අධිරාජ්‍යයාය; සඵ පුත්තියාය; ගාත්තියාය; හක්කියේ රක්ෂකයාය; සඵ ආරක්ෂකයාය; සඵ බලධාරියා; සඵ බලවේගකාරියා; සඵ ශ්‍රේෂ්ඨත්වයා; හවුල්කාරියා; සඵ බලවේගකාරියා; සඵ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය හවුල්කරුවන් ඇතිකරනවුන්ට එරෙහිව ඔහුට පැසසුම! ඔහු අල්ලාහ්‍ය. මුට්ටිකාරියාය; තිෂ්පාදකයාය; තිමාව සලසන්නාය; අති රමණීය නම ඔහුට හිමිවේ. ආකාශ හා පොලොවලය මත සෑම වස්තුවක් විසින්ම ඔහු සම්මානනීය කෙරේ. ඔහු සඵ බලධාරියා; සඵ දෙතා දෙතියා. (අල්කුර්ආනය 59: 22-24)

“ඔහු හැර සෙසු දෙවියෙක් නැත. ඔහු ජවමානියා; සදකාලීකය, ඔහුට නීදීමතය නොදුනේ. ඔහු නීදන්තේද නැත. ආකාශ හා මහ පොලොව මත සකල සංස්කාරයම ඔහු සතුය. ඔහුගේ කටයුතුවලට (ඔහුම හැර) හරස්විය හැක්කේ කාටද? මිනිසුන්ගේ අතියාසාවන්මත්හි සිදුවන දේත්, ඔවුන්ගෙන් පසු අනාගතයේ සිදුවන දේත් ඔහු දකී. මිනිසුන් තේරුම් ගත්තේ ඔහුගේ මනාපයට අදාළ වූ කොටස පමණි. ඔහුගේ දිව්‍යාසනය ආකාශ හා මහ පොලොව තරම් විශාලය. ඒවා ආරක්ෂාකිරීමෙහිලා ඔහු විධාපත් නොවේ. ඔහු පරමෝත්තම වේ. උත්තාෂ්ඨ වේ.” (අල්කුර්ආනය 2: 255)

“පොත හිමි මිනිසුනි, (ඔබ) ඔබේ ධර්මයේ සිමාවන් ඉක්මවා නොයන්න. අල්ලාහ් සම්බන්ධයෙන් සත්‍යය හැර, අන් කිසිවක් නොතෙපලන්න. මර්සම ගේ මසිත් (JESUS) අල්ලාහ්ගේ දුක්‍යකු පමණි. ඔහු මසිත් මර්සමට පැවසූ දේ ඔහුගේ සාරයෙන් උඩුගෙකි. එනිසා, අල්ලාහ් සහ ඔහුගේ නබී වරුන් අදහන්න. තවද ‘තුහක්’ යි නොකියන්න. වළකින්න. එය ඔබට වඩාත් හොඳ වේ. අල්ලාහ් එකම අල්ලාහ්ය. සියලු පැසසුම් ඔහුටය. තමාට දවා පුතෙකු ඇතුළු යන මතය ඔහු හෙළා දකී.” (අල්කුර්ආන් 4: 171)

ඉස්ලාමිහි මානව අයිතිවාසිකම්

සමස්ත මනුෂ්‍ය වර්ගයාගේ සහ වියවත් මනේඩලයේ අසහාය ස්වාමියාද, ඒ සියල්ලකම ආරක්‍ෂක, පෝෂක හා ස්වාමියා අල්ලාහ් වන කල ඔහු විසින් මවන ලද සෑම මිනිසෙකුම සමානය. ඔහු සවිසතට මෙන් වඩයි. ඔහුගේ දයා මහිමයෙන් ජීවත් හටගනී. පොදුවේ සෑම මිනිසෙකුටම පෞරුෂත්වය හා ගුරුත්වය පිරිනමා ඇත. ස්වකීය සාරයෙන් ප්‍රාණය පිඹ ඇත. එනම්, ඔහු අධියස, සෑම මිනිසකුම සමස්ථයකි. මිනිසුන්ගේ පෞද්ගලික ගුණාංග හැර සාස්කාරයන් වශයෙන් කවරුත් එක සමානය. කුලය, ජාතිය, දේශය, වර්ණය වශයෙන් ඔවුනොවුන්ගේ ආයාගයෙන් පිහිටුවාගත් හේදයක් වීනා, අල්ලාහ්ගේ මැවීම සම්බන්ධයෙන් කිසිදු හේදයක් නැත. මේ අනුව සෑම මිනිසෙකුම එකිනෙකා, අනෙකාට අයත්වෙයි. සෑම මිනිසෙකු ම ආත්ම ගරුත්වයෙන් හා හිතාදර ස්වාමියා වෙනුවෙන් හිතූහි කැපවීමක් සහිතව එක ම සහෝදර සාමාජයකට අයත් වෙති. මෙබඳු ප්‍රසන්න පරිසරයක් තුළ අල්ලාහ් ගේ ඒකීයත්වය පිළිබඳ පිළිවෙත බලගතු ලෙස කේන්ද්‍රගත වේ. මානව සාහතියද, මානව සහෝදරත්වයද ඒ හා සමාන බව අවධාරනය කෙරේ.

පාර්ථීය මත කවර තෑනක වුවද ඉස්ලාමීය රජයක් ස්ථාපනය වී ඇතිවිට, එයට භෞමික වශයෙන් ප්‍රාන්ත සීමාවන් පිහිටුවා මානව නිදහස මර්දනය කිරීමට ඉස්ලාම නොපෙළඹේ. ඉස්ලාම මගින්, මානව සාහතිය උදෙසා ඇතැම් පොදු මූලික අයිතිවාසිකම් කිහිපයක් ඉදිරිපත් කෙරේ. ඉස්ලාමී රජයක බල ප්‍රදේශය තුළ හෝ පිටත කවර තෑනක වාසය කළත්, රජයක් සමග සාමයෙන් පසුවෙතත්, සාග්‍රාමයක පැවැලී සිටියත්, සෑම අවස්ථාවකදීම එකී අයිතිවාසිකම්වලට ගරු කළ යුතුය. ඒවා පිළිපැදිය යුතුය. මෙය අල්කුර්අනයේ ඉතා පැහැදිලිව විග්‍රහ කෙරේ.

“මුමින් වරුනි, ඔබ අල්ලාහ්ට යුතුකම් ඉටු කරන්නේකු වන්න. යුක්ති ගරුක ලෙස සාක්ෂි කියන්න. සෙස්සත් කෙරේ ඔබට ඇති වෛරය තියා යුක්තියෙන්

ඉවත්වන්නෙකු නොවන්න. සාධාරණ වන්න. එය අල්ලාත් කෙරේ සිදුත්තෙකු ගේ තත්වය ව ඔබ සමීපවත් කරයි." (අල්කුර්ආනය 5:8)

මනුෂ්‍ය රුධිරය පවිත්‍ර වස්තුවක් ලෙස ආරක්‍ෂා කෙරේ. එය අසාධාරණ අන්දමින් සෙලවිය නොහැකිය. මනුෂ්‍ය රුධිරයට පිරිනමා ඇති මේ පුණ්‍ය භාවය උල්ලංඝනය කරමින්, යමෙකු අන් කිසිවෙකු සාහනය කළේ නම්, එය මුළු මනා ව සාහතිය ම සාහනය කළා හා සමාන වේ. රුධිර වන්දිය පිණිස නොවී, යම් කිසිවෙකු පොලොන්නලය මත මනුෂ්‍ය සාහනයෙන් දුෂණයෙහි යෙදේ නම්, ඒ වූ කලී මුළු මනාව සාහතියම සාහනය කිරීමක් බදු වේ. කාන්තාවන්, දරුවන්, වැඩි මහළුන්, රෝගීන් හා ආබාධිතයන්ට හිංසා උපදව සිදුකිරීම තහනම් වේ. සෑම අවස්ථාවක දීම කාන්තාවන් ගේ පතිවතයට ගරු කළ යුතුය. දිළිණින්ට ආහාර පාන පිළිගැන්විය යුතුය. අඳිවත් නෑත්තවුන්ට වස්ත්‍රාදිය පිදිය යුතුය. තුවාල ලදවුන්ට හා රෝගීන්ට ඔවුන් ඉස්ලාමීය සමාජයට අයත් වුවත්, සතුරු පිළිගි සිටියත් අවශ්‍ය වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලාබාදිය යුතුය.

ඉස්ලාමීහි මනාව අයිතිවාසිකම් සම්බන්ධයෙන් කතිකා කිරීමේදී එහි සෑම අදහස වතුයේ එකී අයිතිවාසිකම්, අල්ලාත් වසින් ප්‍රදානය කළා වූ දේ බවයි. **මකා ම** ශ්‍රීමි **උරුමකරණය** **අල්ලාත් වීනාම** වේ. ඒවා කිසියම් රජතු හෝ රාජ්‍ය සභාවකින් ප්‍රදානය කෙරුණේ නොවේ. රජුන් හෝ රාජ්‍ය සභාවකින් ප්‍රදාන ලද අයිතිවාසිකම් පෙරළා ඔවුන් වසින්ම අවලංගු කළ හැකිය. ආඥාදායක පාලකයන් වසින් හිමිකෙරෙන අයිතිවාසිකම් සම්බන්ධයෙන් ද තත්වය එසේ ම වේ. ඔවුන්ගේ අභිමතය පරිදි අයිතිවාසිකම් පිදීමත්, පෙරළා අවලංගු කිරීමත් එමෙන් ම ඒ නීතිරීතින් ප්‍රසිද්ධියේ තමන් වසින් ම කඩ කිරීමත් ඔවුන්ට සුළු දෙයකි. එහෙත්, ඉස්ලාමීහි දක්වෙන මිනිස් අයිතිවාසිකම් අල්ලාත් වසින් ම ප්‍රදානය කරන ලද්දක් බැවින්, ලොවැති කවර රාජ්‍ය සභාවකට හෝ රජයකට ඒවායේ වෙනස් කම් හෝ සංශෝධනයක් සිදු කිරීමට, කිසිදු උරුමයක් නෑත. බලයක් නෑත. මේ වූ කලී හුදෙක් තම මාත්‍රයෙන් ප්‍රදර්ශනය කිරීමේ අරමුණින්, ලේඛන වලට පමණක් සීමා කළ මනාව අයිතිවාසිකම් නොවේ. දර්ශනික සිද්ධාන්ත මෙන්, ස්වභාවික ජීවිතයෙන් ඇත් කොට පනවන ලද මනාව අයිතිවාසිකම් ද නොවේ.

අල්ලාත් වසින් පනවන ලද මෙය, එක්සත් ජාතීන්ගේ මනාව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ප්‍රකාශනයට සමකළ නොහැකිය. හේතුව එක්සත් ජාතීන් වසින් සම්පාදිත ප්‍රභූජතිය මිනිසුන් කෙරේ ආදේශ කළ නොහැකි නමුත්, අල්ලාත්ගේ නීතිය සෑම ඊමාන්ධාරයෙකුටම වීන්වාසවත්තයකුට ම පොදු වෙයි. එය ඉස්ලාමීය භක්තියේ අංගයකි. මුස්ලිම්වරු යයි හඳුන්වා ගන්නා වූ සෑම මුස්ලිම්වරයෙකුම පාලකයෙකු ම එය පිළිගත යුතු අතර, මැනවින් වටහා ගෙන ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. අල්ලාත්ගේ

සහතිකයක් සහිත, එකී අයිතිවාසිකම් ක්‍රියාත්මක කිරීම අතපසු කිරීම හෝ ඒවා ප්‍රතිකෝප කිරීමට පෙළුණීම නො එසේ නම්, ඒවායේ සංශෝධන වෙනස්කම් සිදුකිරීමට තුන් කිරීම හෝ නාම මාත්‍රයෙන් පිළිගෙන, ප්‍රායෝගික වශයෙන් එවා කඩකිරීම වරදක් වේ. එබඳු වරදක් සිදුකරන රජයකට අත්වන අඩුවම අල්කුර්ආනයේ පැහැදිලිව සඳහන් වේ.

“අල්ලාස් විසින් පනවන ලද දෙයට අනුකූල ව යුක්ති විනිශ්චය නොකරන්නේ මු’මින්වරු නොවෙති.”

(අල් කුර්ආනය 5:44)

ඉස්ලාමීය රජයක් තුළ මානව අයිතිවාසිකම්

(1) දේපල සම්පත්වල ආරක්‍ෂාව අවසාන හජ් මෙහෙය සමයේ දී රජුලුල්ලාස් (සල්) තුමා කළ දේශනයේ මෙසේ සඳහන් කළේය. “කියාමත් දවසේ යළි මතු වී ස්වාමියා හමුවන තාක්, කෙනෙකුගේ ප්‍රාණය හා දේපල සම්පත් අනෙකාට තහනම් වේ”. ඉස්ලාමීය රජයක් තුළ වසන නොමුස්ලිම්වරුන් දිම්මිවරුන් ගැන ද රජුලුල්ලාස් (සල්) තුමා සඳහන් කරයි. “සම්මුතියට බඳී සිටින වූත්, දිම්මිවරුන් සාතනය කරන්නාට ස්වර්ගයේ සුවද හෝ නොදැනෙන්නේය.”

(2) ගරුත්වයේ ආරක්‍ෂාව

අල් කුර්ආනයේ, මෙසේ සඳහන් වේ.

1. මු’මින්වරුන්, ඔබ අතුරින් පිරිසක්, සෙසු පිරිසකගේ උපහාසයට ලක් නොකරන්න.
2. ඔබ එකිනෙකා අපහාස නොකරන්න.
3. පටබැඳි නමවලින් අනුන්ට තිග්‍රහ නොකරන්න.
4. මාළුපවල නොයෙදෙන්න. අනුන් තැනි තැන ඔවුන්ගේ වැරදි කතා නොකරන්න. (අල් කුර්ආනය 49:11-12).

(3) පෞද්ගලික ජීවිතය පිළිබඳ ආරක්‍ෂාව.

අල් කුර්ආනයේ මේ අණපනත් පැනවේ.

1. අනුන්ගේ රහස් නොසොයන්න.

2.ගෙහිමිසාගේ අනුමැතිය ඇතිබව නිශ්චය වනතාක් ඔහුගේ ගෙතුළට නොපිව්වේය.

(4) පෞද්ගලික නිදහසට ආරක්‍ෂාව.

විවෘත උසාවියක නඩු විභාගයකින් තොර ව කිසිදු පුද්ගලයෙකු සිරගත කිරීම ඉස්ලාමයෙන් තහනම් වේ. කෙනෙකු සැකපිට අත්අඩංගුවට ගෙන, ඔහුගේ නිදහසට හා ආරක්‍ෂාවට කැරුණු ඉදිරිපත් කිරීමේ සැලකිය යුතු අවස්ථාවක් ලබා නොදී, බන්ධනාගාර ගත කිරීම ඉස්ලාමයෙන් සපුරා තහනම් වේ.

(5) ආභද්දයකත්වයට එරෙහිවීමේ උරුමය

ඉස්ලාමයෙන් හිමිකර දී ඇති මානව අයිතිවාසිකම් අතර රජයක ඒකාධිපති වාදයට එරෙහි ව නැගී සිටීමේ අයිතිවාසිකම් ද අඩංගු වේ. මේ පිළිබඳ ව අල් කුර්ආනයේ මෙසේ සඳහන් වේ. "කෙනෙකුට තුවාල සිදුකිරීමක් වූ කලෙක විනා ප්‍රසිද්ධියේ වරදක් කතාකිරීමේ ක්‍රියාව අල්ලාහ් නොරුස්සයි"

පෙර සඳහන් කළාක් මෙන්, සෑම බලයක් ම ආධිපත්‍යයක් ම අල්ලාහ් සතු වේ. මිනිසාසතු වන්නේ, හුදෙක් නියෝජිතයෙකුට හිමිවන තරමේ සීමිත බලයකි. මෙබඳු වගකීමක්, බලයක් දරන්නා එය මහ ජනතාවගේ සේවය පිණිස යොදා ගත යුතු අතර මහ ජනතාව හමුවේ ගරුසරු ව පෙනී සිටිය යුතුය. මෙය, හස්රත් අබුබක්කර් (රළු) තුමා විසින් ආදර්ශයෙන් සනාථ කරන ලදී. එතුමා කලීෆා වීමෙන් පසු කළ කුළුල් දේශනයේ දී "මා තිවුරදී ව සිටින්නාක් කල් මට සහයෝගය දක්වන්න. මා වරදක් කරන කල එය නිදෙස් කරවන්න. මා, අල්ලාහ් සහ රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ අණපත්, හා අවවාදනුශාසනා පිළිපදින තාක් කල් මට කීකරුවන්න. මා එයින් බැහැර වනකල මගෙන් ඉවත් වන්න."

(6) කතා කිරීමේ නිදහස.

වැරදි හා ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියා පැතිරවීමට නොව, සිල්වත් බව හා සත්‍යය ස්ථාපනය කිරීමේ අරමුණින්, ඉස්ලාමීය රජයක සෑම පුරවැසියෙකුටම සිතීමේ හා කතාකිරීමේ නිදහස ඉස්ලාමයෙන් ප්‍රදානය කෙරේ. ඉස්ලාමීය කතා කිරීම නිදහස වූ කලී, වත්මන්හි බටහිර රටවල පවත්නා එකී නිදහස් පිළිවෙතට වඩා අතිශයින් උසස්ය. කිසිදු හේතුවක් මත, වැරදි හා ප්‍රචණ්ඩකම් ව්‍යාප්ත කිරීමේ ක්‍රියාවලට

ඉස්ලාමයෙන් අනුමැතිය නොලැබේ. එවිටත් කිරීමේ මුදාවෙන්, නොමනා හා අසාධාරණ ලෙස කතා කිරීමට කිසිවෙකුට අයිතිවාසිකමක් නැත. යම්යම් අවස්ථාවල, තිත්විත කාරුණි සඳහා වහි'පහල වුවා දැයි රජුලුල්ලාත් (සල්) ගෙන් එමසීම සහාබුවරුන්ගේ සිරිත විය. එබඳු වහි'පහල එමක් නොවීණැයි එතුමා පල කලා තම එකි කාරුණි සම්බන්ධයෙන්, මුස්ලිමුන් හමි තිදහස් අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමද සිරිත විය.

(7) සමීකි සමාගමි සඳහා තිදහස්

සමීකි, සමාගමි හෝ පක්‍ෂ සංවිධාන යනාදිය ස්ථාපනය කරගැනීම පිණිස ඉස්ලාමය, ස්වකීය ජනතාවට තිදහස් ප්‍රදානය කරයි. මේ තිදහස් ද යම්යම් පොදු තිතින් ව යවත් වේ.

(8) සිකිමේ හා ඇදහිමේ තිදහස්

ඉස්ලාමහි මෙසේ ප්‍රකාශ වේ. ශ්‍රද්ධාව පිළිබඳ ව බලපෑමක් නොතිබිය යුතුය. මෙයට පටහැනි ලෙස, ඒක පාක්ෂික සමාජයන්හි මෙකී පුද්ගල තිදහස් ඉදුරා අහිමී කර ඇති රජයක මෙකී අයුතු බලපෑම මගින් මිනිසා එක්තරා වහල් බැමමකට තතු කොට ඇත. එක්තරා අවධියක, මිනිසුන් වහල් භාවයේ තබා ගැනීමේ ක්‍රියාව, මිනිසා මත මිනිසා ඉදුරා ආධිපත්‍යය පවත්වා ගැනීමක් වශයෙන් සලකනු ලැබුණි. එබඳු වහල් වෘත්තිය, දුන් තිතියෙන් තහනම් කර ඇත. නමුත්, ඒ වෙනුවට ඒක පාක්ෂික රාජ්‍යයන්හි ඒ හා සමාන රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික තිති මගින් මිනිසුන් පාලනය කෙරේ.

(9) ආගමික තිදහස් හා ආරක්‍ෂාව

සිකිමේ හා ඇදහිලී පිළිබඳ තිදහස් අනුව කෙනෙකුගේ ආගමික දෘෂ්ඨියට අදාළ ගරුත්වය ඉස්ලාමි මගින් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරේ. මෙකී අයිතිවාසිකමට පටහැණිව කිසිවක් කිරීම හෝ ප්‍රකාශ කිරීමක් කළ නොහැකිය.

(10) වැරැදි සිර අඩුවමින් ආරක්‍ෂාව

සෙස්සෙකු කළ වරදක් අපරාධයක් සඳහා අනෙකෙකු සිරගත කිරීමේ ක්‍රියාවෙන් ඉස්ලාමි ආරක්‍ෂාව සලසා දෙයි. මේ පිළිවෙත, අල් කුර්ආනයේ මෙසේ විග්‍රහ කෙරේ. "කෙනෙකුගේ බරක් තවත් කෙනෙකු මත නොපැවරිය යුතුය."

(11) මූලික අවශ්‍යතා සඳහා වූ අයිතිවාසිකම.

දිළින්දන්ට උදව් උපකාර කරමින් සහ යෝග්‍ය දක්විය යුතුය. මෙය දිළින්දන්, සඳහා වූ අයිතිවාසිකමකි. "තවද ඔවුන්ගේ වස්තුවෙන් තෑගි බැරී දැනන්ට උරුමයක් ඇත".

(12) අධිකරණය හමුවේ සමානාත්මතාවය.

ඉස්ලාම්, ස්වකීය බැතිමතුන්ට තීනීය හමුවේ සම්පූර්ණ සමානාත්මතාවය පිරිනමයි.

(13) තීනීයට පිටුපා නොයන පාලකයන්

එක්තරා ප්‍රභූ කාන්තාවක් සොරකමක් කළේ නෑ, අන් අඩංගුවට ගනු ලැබුවාය. මේ නඩුව රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමා හමුවට ගෙනෙන ලදී. ඇයට අඩුවම් නොකළ යුතුයැයි පෙස්සේ එතුමා ට තීරණය කළහ. රජුලුල්ලාහ් (සල්) තුමාගේ පිළිතුර වූයේ මෙයයි. "ඔබට කළින් විසු ජාතීන් විනාශයට පත්වූයේ, ඔවුන් සාමාන්‍ය පුරවැසියන්ට දඩුවම් කළ අතර, තමන්ගේ උසස් ජාතීන් කළ අපරාධනයට දඩුවම් නොකළ හෙයිනි. මා ජීවත් කරවන ඔහුගේ නාමයෙන්, මුහම්මද් ගේ දු ආකීමා (තම දියණිය) මේ අපරාධය කළත් මම ඇයගේ අත කපන්නෙමි."

(14) රාජ්‍ය කටයුතු වල නිරතවීමේ අයිතිවාසිකම්

"තවද, ඔවුන්ගේ කායභීජර්පාවීන් ඔවුන්ගේ කෙරෙන සාකච්චාවන් මගින් සිදුවේ." (අල් කුර්ආනය 42:38) 'භූරා' හෙවත් ව්‍යවස්ථාදායක සභාව යන්නෙහි අරුත එයයි. අනෙකක් නොවේ. රජයේ විධායක නායකයා හා සෙසු සාමාජිකයෝ, මහජනතාවගේ නිදහස් ඡන්දයෙන් තේරී පත්විය යුත්තාහ.

අවසාන වශයෙන්, ඉහත සඳහන් කළ හා නොකළ මානව අයිතිවාසිකම් අත්කරගැනීමෙහි ලා ඉස්ලාම් ක්‍රියාකරන්නන් ඒවා අර්තෘ කිරීමෙන් පමණක් නොව, ප්‍රධාන වශයෙන් ම පවුල් මහත්තත්වය (රදළවාදය), භාෂාමය අනාකාරකම්, හා ආර්ථික වරප්‍රසාද බදු පහත් තීරණත් ආකල්ප වලින් මිදීමට ද මිනිසාට ඇරයුම් කරමිනි. ඉස්ලාම් මානව වර්ගයාට ආරාධනය කරන්නේ, උරු මතසක් සහිතව, මහඟු පැවැත්මක් හා එමගින් සහෝදරත්වයේ ශ්‍රේෂ්ඨත්වය අවබෝධ කරගැනීමෙහි ලා ඉවහල් වන්නානු ජීවිතයක් පවත්වා ගැනීමටයි.

نبذة عن الإسلام

(باللغة السنهالية)

දයාබර අම්මේ!

කතා :
හේමකුමාර් අගර්වාල්
(නසීම් හාජි)

පරිවර්තනය :
කේ. එම්. නාපාවල

සකස්කිරීම :
එස්.එම්. මන්සුර්

"දස මසක් කුස හොවා

මා බිහි කළ

මගේ පණුවක් වඩා

ආදරය කරන

මගේ අම්මා ව,

මගේ ම

දැස් ඉදිරිපිට දී

බුර බුරා නැගෙන

අපා හින්නෙන්

දැවෙනු දැකීමට

මම කිසිසේත් ප්‍රිය නොකරමි.

එයින්

අම්මා ව බේරා ගැනීම

මගේ

එක ම අභිලාශයයි!"

• නයිමි කාරි

විවෘත වූ සිත තුළට

අබ්‍රහ්‍රමෝව්‍යාසී (රවි) තුමාණේ ඉස්ලාමය කෙරේ පැහැදිලි කෙතෙකි. තමා ලද සත්‍ය දැනුම අත් සියලු දෙනාත්, විශේෂයෙන් තම මවත් ලද යුතු යැයි පැතු හ; ඒ සඳහා එතුමෝ දැරූ උත්සාහයන් අපමණ ය; අල්ලාක්ගෙන් ද සද අයැද සිටිය හ.

එහෙත්, එතුමාගේ මව, ඔහුගේ කීම නොපිළිගත්තා ය. එතුමා ද තම උත්සාහය නැවැත්වූයේ නැත.

වරක් තම මවට ඉස්ලාමයේ සත්‍යභාවය කියා දෙමින් සිටිය දී කෝපයට පත් මව, නබී (සල්) තුමාට බැණ වැදීමට පටන් ගත්තා ය. අබ්‍රහ්‍රමෝව්‍යාසී (රවි) තුමාණේ මින් ඉමහත් වේදනාවට පත් වූ හ. නබී (සල්) තුමා හමු වී එතුමාට කාරණය සැලකර, තම මව වෙනුවෙන් අල්ලාක්ගෙන් ආයාචනා කරන මෙන් එතුමාගෙන් ඉල්ලා සිටිය හ.

"යා අල්ලාක්! අබ්‍රහ්‍රමෝව්‍යාසීගේ මව ට යහමග පෙන්වා දෙන්න වා!" යි නබී (සල්) තුමා ආයාචනා කළ හ.

නබී (සල්) තුමාගේ මෙම ආයාචනාව සඵල වන බව අබ්‍රහ්‍රමෝව්‍යාසී (රවි) තුමා තරයේ විශ්වාස කළ හ. මෙම විශ්වාසයෙන් යුතු ව එතුමා තම නිවහන වෙත පිය නැගූ හ. නිවස අගුළු ලා තිබිණ. එතුමාගේ පා හඩ ඇසුණු එතුමාගේ මව තමා ස්නානය කරමින් සිටින නිසා ගෙයින් පිට මදකට නවතින ලෙස ඉල්ලා සිටියා ය. ඊට සුළු වේලාවකින් දොර විවෘත විය. ඇය 'කලීමා' කියා ඉස්ලාමය වැළඳ ගත්තා ය.

ප්‍රීතියට පත් වූ අබ්‍රහ්‍රමෝව්‍යාසී (රවි) තුමා නබී (සල්) තුමා වෙත දිවගොස් මේ පුවත එතුමන් වෙත සැළකර සිටිය හ. නබී (සල්) තුමා අල්ලාක්ට ස්තූති කළ හ.

අබ්‍රහ්‍රමෝව්‍යාසී (රවි) තුමා අත් අයගේත් මව්වරුන් වෙනුවෙන් ද අල්ලාක් වෙත විවින් විට ප්‍රාර්ථනා කරන්නෙක් වූ හ.

* නබීතුමාගේ චරිතයෙන්

වචනයක්

හේමි කුමාර අගරවාල් පාසැල් ශිෂ්‍යයෙකි. ඔහු නොයෙක් ආගම් හා දර්ශන ගැන විමර්ශන කළ කෙනෙක් නිසා ම ඉස්ලාම් ධර්මය සත්‍ය යැයි තීරණයකට එළඹී එය අනුගමනය කිරීමට පටන් ගත්තේ ය. එය පසුගිය අවුරුදු දහයක් දෙළහක කාලයක් තිස්සේ නිසියාකාරව ම පිළිපදිමින් සිටී.

අසම්කාර ප්‍රාන්තයේ 'ජාමියතුල් ලලාන්' නම් වූ අධ්‍යාපනික ආයතනයේ ඉස්ලාමීය අධ්‍යාපනය ලැබූ හෙතෙම හින්දි භාෂාවෙන් ඉස්ලාම් දහම පිළිබඳ ග්‍රන්ථ ද ලියා ඇත.

ඔහුගේ එක ම අභිලාශය වූයේ තමා ලත් දැනුම හා යහමග අන් අය ද, විශේෂයෙන් තම නෑදෑ හිත මිතුරන් ද ලබා ගත යුතු යැයි යන්න ය. එහෙයින්, ඔහු තම නෑදෑ හිත මිතුරන් හා නොයෙක් විට තර්ක කළේ ය; ඔවුන්ට ලිපි ලිව්වේ ය. මෙවන් උත්සාහයන් තුළින් ලියවුනකි, මෙම ලිපිය.

සහෝදර නසීම් කාරීගේ මෙම උත්සාහය දෙවිදිහකින් සාර්ථක වන අයුරින් මෙය සකස් වී ඇත.

1. ඉස්ලාමීය ප්‍රතිපත්ති නොකඩවා පිළිපදීමෙන්, එහි ඇති සත්‍ය තාවය ජනයා වටහා ගන්නා අතර, එහි යහපත් ප්‍රතිඵල ද ඇති බව හැඟීමක් ඇති කිරීම.
2. දෙමාපියන් පිළිබඳ ඉස්ලාමීය නීති රීති එක ම බැල්මකින් තේරුම් ගෙන කියවිය හැකි අයුරින් අදාළ කරුණු එක් රැස්කොට මෙහි සකස් කර තිබීම.

මෙම උසස් නිර්මාණයේ මුල් ස්වරූපය වෙනස් නොවන ආකාරයෙන් දක්ෂ ලෙසින් ද්විධ භාෂාවට පරිවර්තනය කළේ, ඉස්ලාමය ගැන පැහැදි එය පිළිගත් තවත් කෙනෙකු වන සිරාජුල් හසන් ය; ඔහුගේ මුල් නම රාජ් ගෝපාලන් ය; එම කෘතිය සිංහල බසට පරිවර්තනය කරදුන්නේ සහෝදර කේ. එම්. නාපාවල මහතා ය; නිවැරදි කරදීමට සහාය වූයේ සහෝදර ඒ. කේ. එම්. පවුස් මහතා ය. මෙම සහෝදරයින් සියලු දෙනාට ම අපගේ අවංක කෘතඥතාවය පළ කරනු කැමැත්තෙමු.

මෙය ඔබ අතට පත් කිරීමෙන් අපහට ඇතිවන්නේ ඉමහත් සතුටක් ය. අල්ලාන් මානව සංහතියට යහ මග පෙන්වන්නවා!

මොලව් ඒ. එල්. එම්. ඉබ්‍රාහිම්
(අමීර, ශ්‍රී ලංකා ජමාඅත් ඉස්ලාම්)

කොළඹ - 9.

1985 - 10 - 30.

නයිමි කාප්ගෙන්

මෙම ලිපිය වසර 10 කට පමණ පෙර ලියන ලද්දකි. මා එවකට පලේරියා, කාප් ජාමියතුල් පලාන් (උත්තර ප්‍රදේශයේ අපමනේල් දිස්ත්‍රික්කය) ආයතනයේ හි ධර්මය ඉගෙන ගැනීමේ හි යෙදී සිටියෙමි. එවිට මා ගෙදර ගියේ ඉද හිට ය. මම ඉස්ලාමය වැළඳ ගැනීමට පෙර හින්දු ධාර්මිකයන් වූ අගර්වාල් නම් පවුලේ සාමාජිකයෙක් වූයෙමි. කලින් මා පියා අපෙන් වියෝවීම නිසා වැඩිමල් සොහොයුරා භාරයේ මගේ කුඩා අවධිය ගතවිය.

ඉස්ලාමය පිළිබඳ ව මා හා වැඩිමල් සොහොයුරා ද එක ම ආකල්පයක් දැරුවෙමු. එහෙයින් ඔහු මට විරුද්ධ නොවූයේ ය; හැකි පමණින් උදව් කළේ ය. එනමුත්, මගේ මවට නම් මා ඉස්ලාමය වැළඳ ගැනීම නුරුස්සන්නක් විය. ඒ සියල්ලට ම වඩා මා ඇය හැරූ බොහෝ ඇත පළාතක පිහිටි අධ්‍යාපන ආයතනයකට යෑම ඇයට මහත් සේ වේදනා ගෙන දුන්නේ ය.

මා ඉගෙනීම ලබමින් සිටියේ ඉතා ඇත ප්‍රදේශයක ය. නමුත්, ඉද හිටවත් ගෙදර යෑම පුරුද්දක් කොට ගත්තෙමි. මගේ දයාබර අම්මා ද මා ලද මේ ඉස්ලාමීය දැනුම ලබාගත යුතු යැයි මම ආශා කළෙමි. එහෙත්, "මෙම වැරදි මගින් මාව ගලවා ගතයුතු යැයි ඇය පැතුවා ය. ඇය මා කෙරෙහි දැක් වූ අධිමත දරු සෙනෙහස නිසා ම මගේ මේ ක්‍රියාව හෙළා දුටුවා ය. ඇය වේදනාවෙන් සිටින බව ඇත්තකි; එය ස්වභාවික යි. එසේ වුව ද ඇයට ඉස්ලාමය කෙරෙහි පැහැදිලි දැනුමක් නොවී ය.

මුස්ලිම්වරුන්ගේ ජීවිතයේ යම් යම් කොටස් ඉස්ලාමයට පටහැනිව තිබීමත්, ඉස්ලාමය පිළිබඳ ව වැරදි අදහස් ඇති ව අන්‍යයන් කළකිරෙන අයුරින් ඔවුන්ගේ හැසිරීම් තිබීමත් නිසා,

ඇගේ සිතෙහි මුස්ලිම්වරුන් ගැන වැරදි හැඟීම් තැන්පත් වන්නට ඇත. සමහර විට අන් අය විසින් මෙවන් වැරදි හැඟීම් ඇගේ සිතට ඇතුළු කෙරුවා විය හැකි ය. ඒ පිළිබඳ ව ඔබ මෙම ලිපියෙන් මනාව අවබෝධ කරගනු ඇතැයි මම සිතමි.

මම හැකි පමණින් ඇගේ මෙම හැඟීම් වැරදි බව වටහා දීමට උත්සාහ කළෙමි; ඉස්ලාමීය ඉගැන්වීම් සම්බන්ධ ව කෙළිනුත්, සමහර අවස්ථාවන් හි ලිපි මගින් වටහා දෙන්නට වැයමි කළෙමි.

අප පවුලේ සම්ප්‍රදාය අනුව, මා ඉපදුනු විට පවුලේ පඬුවරයා මාගේ අල්ල දෙස බලා මාගේ අනාගතය පිළිබඳ නොයෙක් අනාවැකි මව හට පවසා ඇත.

එයින් එකක් නම්, "ඔබේ මේ පුතා පසුකලෙක ඔබෙන් ඇත් වන්නේ ය!" යන්න ය. මෙයින් කැළඹීමට පත් වූ මව, මා ඉස්ලාමය වැළඳ ගැනීමෙන් එම අනාවැකිය ඇත්ත වූ බව විශ්වාස කළා ය.

"පඩිතූමා කී දේ වල ඇත්තක් ඇති බව උඔට පෙනෙනවා නේ දැ?" යි ඇය විචිත් විට මා ඉදිරියේ ම පැවසුවා ය ; ලිපි මගින් ලියා එව්වා ය.

"ඉස්ලාමයෙහි කිසි ම විශේෂත්වයක් හෝ සාර්ථකත්වයක් නැහැ. යම් විශේෂත්වයක් හෝ සාර්ථකත්වයක් කෙරේ මගේ පුතා පැහැදුනු නිසා ඉස්ලාමය වැළඳ ගත්තේ නැහැ. අර, මෙලානා සෙයියිද් හාමීද් (ජමාඅත් ඉස්ලාම් සංවිධානයේ ලේකම් තූමා) මොහු ව නොමග යැව්වා" යන හැඟීම් මගේ මවගේ සිතේ මුල් බැසගෙන තිබිණ. මම මේ ලිපියෙන් ඇගේ මෙවන් වැරදි අදහස් තුරන් කිරීමට උත්සාහ කළ අතර, ඇයට ඉස්ලාමය වැළඳ ගන්නා ලෙස ආරාධනා කර ඇත්තෙමි.

ඇගේ වැරදි අදහස් තුරන්කොට ඇයත්, ඉස්ලාමයේ හොඳ නමත් ආරක්ෂා කර ගැනීම මගේ එක ම වේතනාවයි.

ඒ සමග අන් අයත් මෙම සත්‍ය වූ මාර්ගය පිළිගෙන, දෙවියන්ගේ තෘප්තියක් ස්වර්ගයක් ලබාගැනීමට තරම් භාග්‍යවන්ත විය යුතුය යන්න ද, අපායේ වද වේදනාවලින් ඔවුන් මිදිය යුතුයි යන්න ද මගේ එක ම අභිලාශයක්, උත්සාහයක් වෙයි.

මෙම ලිපිය කියවීමෙන් පසු ඇගේ වීරෝධය ලිහිල් වූ බව ඇත්ත ය. එහෙත්, තම මුල් ආගම අත්හැරීමට තරම් ධෛර්යයක් ඇතුළු පහළ නොවී ය.

මම ද මගේ උත්සාහය අත් නොහළෙමි. ඇගේ හදවත සත්‍යය සඳහා විවෘතකොට, සත්‍යය පිළිගැනීමේ සිතැති බවක් ලබාදෙන මෙන් දෙවියන්ට යාක්ඛා කළෙමි.

මේ ලිපිය ලියා වසර තුනකට පමණ පසු අල්ලාහ්ගේ අනුග්‍රහයෙන් එවන් සිතක් ඇයට ඇති විය. ඇය ද සත්‍යයේ හදවත සිතට එකඟව පිළිතුරු දී ඉස්ලාමය ඇගේ ආගම කරගත්තා ය; ඇය මුස්ලිම් කාන්තාවක් වූවා ය.

කලින් ඇය ගෙනගිය මුරෂ්ඩු ක්‍රියා කලාපය ගැන අල්ලාහ්ගෙන් සමාව අයැද සිටියා ය. අද ඇය සම්පූර්ණයෙන් ම ඉස්ලාමයට බැදී සිටියි; ඒ පිළිබඳ ව සම්පූර්ණ සෑහීමකට ද පත් වී සිටියි. ඇය අල් කුර්ආනයේ හින්දි පරිවර්තනය කෙරෙහි ම සම්පූර්ණයෙන් කියවූවා ය. ඒ වෙනුවෙන් අල්ලාහ්ට දහස් වාරයක් ස්තූති වන්න වෙමි.

පොදු ජන අවබෝධය මුල්කොට ගෙන සත්‍ය වූ මාර්ගය පිළිබඳ මෙම ලිපිය, පොත් පිටුවක් ලෙස පළකිරීමට අදහස් කළෙමි. සත්‍යයට ලැදි ජනතාව මෙය කියවා එල නෙලාගනීයි යනු මගේ හැඟීමයි.

අල්ලාහ් මගේ මෙම හැඟීම පිළිගනිත් වා!

නයිම් කාරි

මුල ද - කේතුමාර් අහර්වාද්

සෘෂ්ටි මහ කෘතියක් කෙරේ
අල්ලාහ්ගේ ආශිර්වාදය ලැබේවා!

දයාබර අම්මේ !

අල්ලාහ්ගේ අනුග්‍රහයෙන් හා ආරක්ෂාවෙන් ඔබ හොඳ සුවෙන් පසුවනු ඇතැයි සිතමි. ඔබ එවූ ලිපිය ලදිමි. නමුත්, නොවැළැක්විය හැකි යම් යම් හේතු නිසා පිළිතුරු ලිවීමට පවා වූවෙමි. ඒ වෙනුවෙන් ප්‍රථමයෙන් ම ඔබගෙන් සමාව අයැද සිටිමි.

ඔබේ හඳ තුළ මා පිළිබඳ ඇති කරුණාවෙන් පිරුණු සිතිවිල්ලක්, මගේ යහපත පිළිබඳ ඇති උනන්දුවක් අති මහත් ය. එසේ ම, මා හඳ පත්ලේ ද ඔබ කෙරේ ඇති ආදරය හා දයාවක් අසීමිත ය.

ඔබේ දයාබර මුහුණ දැකීමට ඔබ වෙත දිව ඒමට මගේ හඳ කියයි. එහෙත්, මා ලබමින් සිටින ආගමික අධ්‍යාපනය මා එයින් වළක්වයි. මෙම බාධකය නොවුවා නම් මම ඔබේ සෙවන හැර මොහොතක්වත් වෙන් නොවෙමි. නමුත්, ආගම ඉගෙනීමේ අවශ්‍යතාවයත් එහි ඇති වැදගත්කමත් මා නිසිලෙස වටහාගෙන සිටින නිසා ඔබෙන් වෙන් වීම මහත් ආයාසයෙන් වුව ද දරාගෙන සිටින්නෙමි. මෙයින්, මා තුළ ඔබ ගැන වූ හැඟීම් නැති වූවා නොවේ. ගතවන සෑම තත්පරයක් ම ඔබේ අසීමිත ආදරය ගැන වූ සිතුවිල්ලෙන් ම පසුවෙයි. ඔබ මා කෙරෙහි දක්වන දයාවටත්, මා වෙනුවෙන් කරඇති ඉමහත් පරීක්ෂාගයන්ටත් මම කෙසේ කළඟුණ සලකමි ද? එම

උතුම් පරිත්‍යාගයන් මාගේ මේ දිවෙන් කෙසේ ප්‍රශංසා කර අවසන් කරමි ද? ඔබේ නොනිමි ආදරයටත් සේවයටත් කෙසේ ප්‍රති උපකාර දක්වමි ද?

දයාබර අම්මේ!

ඔබ නිතර ම වාගේ ශෝකයෙන් හා හැඩු කඳුලෙන් පවසන සමහර වදන්, මගේ හදවතෙ හි නිතර ම රැවිදෙයි.

"මගේ රක්තරං පුතා මා හැර ගියා. වැරදි මගකට ඔහු යොමු වුවා. පඩිකුමා කියූ විදිහට ම මගේ පුතා මට නැති ව ගියා" යයි ඔබ පවසන වදන් නිතර ම මගේ සිහියට එයි.

ඇයි අම්මේ ඔබ මා ගැන මෙතරම් දුක්වන්නේ? මගේ කුමන ක්‍රියාවක් නිසා ද ඔබ මෙසේ සිත් කැවුලට පත්වන්නේ ද? බියවන්නේ ද? යනු මා දන්නේ නැහැ.

අම්මේ! මට කියන්න, මා කළ වැරදි මොනවා ද? මගේ පණටත් වඩා මම මගේ අම්මට ආදරේ බව දන්නව නේ ද? ඉතින් කියන්නකෝ මම කළ වරද මේකයි කියා!

- මෙහි ඇති සියල්ල ම මැවූ සත්‍ය දෙවියන් ලෙස අල්ලාහ් ව පිළිගැනීම ද මා කළ වර ද?
- අවසන් වක්කාවරයාණන් වූ මුහම්මද් සල්ලල්ලාහු අලෙයිහි ව සල්ලම් කුමා කෙරෙහි අවල විශ්වාසයක් තැබීම ද මා කළ වර ද?
- ජීවිත කාලය පුරා ම දේව නීතියට අනුව මගේ

ජීවිතය හැඩගස්වා ගැනීමට ක්‍රියා කිරීම ද මා කරන වර ද?

- "අල්ලාහ්ට ප්‍රශංසා කරමි; ඔහුට කිසිවක් හෝ කිසිවෙක් හෝ සමාන නොකරමි"යි යනු ඇදහීම ද මා කළ වර ද? එසේත් නැතිනම්,
- "අපට ආහාර සපයන්නේ ද එම ලෝක පාලකයා වූ අල්ලාහ් මය" යනු පිළිගෙන එයට අවනත වී ජීවත් වීම ද මා කළ වර ද?

අම්මේ! අපගේ මේ ජීවිතයත්, මෙහි ඇති පහසුකම් හා සුළඟ, ජලය. ආහාර, ඇඳුම් යනාදී සියල්ලත් ඒ අල්ලාහ් විසින් ම පිරිනමනු ලැබූ ඒවා වේ. මේ ජීවිතයත් මේ ලෝකයත් ස්ථිර වශයෙන් ම කවද හෝ දිනක විනාශ වී යයි; සුනු වීසුනු වී යයි. අපේ මෙම ජීවිතය අවසන් වූ පසු අල්ලාහ් අපට නැවත ජීවය ලබා දෙනු ඇත. අපට ජීවත් වීමේ වරම් දුන් අල්ලාහ් ට අපි කෙසේ ජීවත් වූයේදැයි ඇසීමට අයිතියක් ඇති බව මම තරයේ විශ්වාස කරමි.

ඔහු පෙන්වා දුන් මාර්ගය අනුව ජීවත් නොවූ අය අපාගතව දරුණු වද වේදනාවලට ලක් වන්නා හ. එමෙන් ම, යහමග ගියවුන් ස්වර්ග සම්පත් ලබා සතුටු වන්නා හ.

- මෙම සත්‍යයන් සියල්ල නොපැකිලි ව මුළු හදින් ම පිළිගැනීම ද මගේ වර ද?
- "අපා ගින්නට බිලි නොවී ඉස්ලාම්ය නීතියට අනුව ජීවත් වී ස්වර්ගස්ථ වන්නෙමි" යි යන ස්ථිර අධීෂ්ඨනයෙන් යුතු ව සිටීම. මෙය වරදක් ද?

- "සියල්ල මැවූ අල්ලාහ්, නබි මුහම්මද් (සල්) තුමා මාර්ගයෙන් අප වෙත එවන ලද නීතිරීති සියල්ල පිළිපදිමි; ඔහු විසින් නොමැනවයි පෙන්වා දුන් පාපී ක්‍රියාවන්ගෙන් සම්පූර්ණයෙන් ඇත් වන්නෙමි" යන තීරණයට බැසීම මා කළ වරදක් ද?

ඔව් අම්මේ! ඔබේ සිතීම අනුව මේ තමා මා කල වැරදි! ඔබේ බියටත්, වේදනාවටත් හේතු වී ඇත්තේ මෙවැනි වැරදියි!

කෙටියෙන් කියන්නමි-

සත්‍ය වූ අල්ලාහ්ට සම්පූර්ණයෙන් අවනත ව ජීවත් වන මම මුස්ලිමෙක් මි. මගේ ජීවන මාර්ගය ඉස්ලාමයයි; මා ක්‍රියාත්මක වන්නේ ඒ අනුවයි.

අල්ලාහ්ට සම්පූර්ණයෙන් ම අවනත ව, කීකරු ව හා යටහත් ව තම ජීවිතයේ සෑම අවස්ථාවක ම ජීවත්වන්නාට 'මුස්ලිම්' යනු කියනු ලැබේ. ඔහු අල්ලාහ් විසින් අනුමත කළ දේ කරයි; අල්ලාහ් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද පාපී ක්‍රියාවලින් ඇත් වී සිටියි. මා ජීවත් වන්නේ ද ඒ ආකාරයට ය.

අම්මේ! මා ඉස්ලාමය වැළඳ ගැනීමට පෙර, ඉස්ලාමීය මාර්ගයේ ගමන ආරම්භ කිරීමට පෙර, කෙතරම් දුර්ගුණාංගයන්ගෙන් පිරි පුද්ගලයෙකු ව සිටියේ දැයි ඔබ නොදන්නවා නොවේ. එවකට හොරකම හා බොරු කීම ඉතා සුළු දෙයක් කොට තැකුවෙමි. කොයි මොහොතේ වුව

ද දෙවර්ෂයෙන් ම එම වැරදි කිරීමට නොපසුබට වූයේ. අසභ්‍ය සිතූම් පැතුම්වලින් මගේ සිත පිරි තිබුණි. මගේ උසුලු වීසුලු හා අපහාස නිසා ම සමහරුන්ගේ දෙනෙත් කදුලින් තෙත් වූ වාර බොහෝ ය.

නමුත්, මම බුද්ධියෙන් යුතුව, යම් ස්ථිර තීරණයකට එළඹී, ඉස්ලාමය මගේ ආගම බවට වැළඳගත් පසු, දෙවාරෝකයෙන් මගේ හදවත ආලෝකමත් වී, එම පාපී අදුර මගෙන් සදහට ම තුරන් වී ගියේ ය.

මා මැවූ අල්ලාහ් යම් යම් ක්‍රියා නරක යයි පවසා තිබිය දී, එයට විරුද්ධ ව, ඔහුගේ නීති රීතින්ට පිටුවා මා කෙසේ නම් දෙවර්ෂයෙන් යුතුව ඒ ක්‍රියාවන් හි යෙදෙමි ද?

දයාබර අම්මේ! මා පිළිපදින ජීවන රටාව, ඉස්ලාමීය ජීවන ක්‍රමය මුළු මානව සංහතියටමයි අල්ලාහ් විසින් පිරිනමා ඇත්තේ. කිසිම අඩුපාඩුවක් නොමැති ව පරිපූර්ණ වූත්, සම්පූර්ණ ජීවිතයකට අදාළ වූත් නීතිරීති එහි අඩංගු වී ඇත.

- මිනිසකු කෙසේ ජීවත් විය යුතු ද?
- ඔහුගේ වැදුම් පිදුම් හා යාක්ඛොවන් සකස් විය යුත්තේ කෙසේ ද?
- මිනිසුන් අතර අන්‍යෝන්‍යව ඇසුරු කිරීමේ දී ඔවු-
නොවූන්ගේ ප්‍රශ්න විසඳ ගතයුත්තේ කෙසේ ද?
- දේශ පාලනයෙ හි සහභාගී විය යුත්තේ කෙසේ ද?
- රජයක පාලනය ගෙන යා යුත්තේ කෙසේ ද?

- දෛනික ජීවිතයේ අනුගමනය කළ යුතු සිරිත් විරිත් මොනවා ද?
- ආහාර ගැනීම, ඉපයීම, විවාහ වීම යනාදී නොයෙකුත් කාර්යයන් හි හැසිරෙන්නේ කෙසේ ද?

මෙවැනි, සෑම අංගයකට ම අයත් ක්‍රියාවන් සියල්ලක් ම ඉටුකිරීම සඳහා ඉතාමත් යෝග්‍යතම මාර්ගයක් අල්ලාහි විසින් අපට පෙන්වා දී ඇත. නබී (සල්) තුමා මෙම මාර්ගය ක්‍රියාවට නගා ඒ අනුව ජීවත් වන්නේ කෙසේද යනු තම ආදර්ශමත් ජීවිතයෙන් පෙන්වා දුන්නා හ.

මෙම ක්‍රියාවලිය හඳුන්වන්නේ 'ඉස්ලාම්' යන නමින් ය.

ඉස්ලාමය - දෙමාපියන්, සහෝදර සහෝදරියන්, අඹුසැමි දෙදෙනා, අසල් වැසියන්, නෑදෑ හිත මිතුරන් හා අන්‍යයන් සමඟ හැසිරිය යුතු අන්දම සවිස්තරව පහද දෙයි. දැන් මම සර්වඥ වූ, දයාබර හා කාරුණික වූ අල්ලාහ් ගේ මඟ පෙන්වීම් අනුවත්, ඔහුගේ තෘප්තියට අනුකූලවත් ජීවත්වීමට අධිෂ්ඨාන කරගෙන ඇති නිසා, දෙමාපියන් හා කෙසේ හැසිරිය යුතු ද යනු සම්බන්ධ ව අල්ලාහ්ගේ ඉගැන්වීම් මොනවාදැයි සොයන්නට වීම්.

එම සෙවීම් තුළින් ලබාගත් දේ අනුව ක්‍රියා කරන්න පටන් ගෙන ඇති මා, අල්ලාහ් ද ඔහුගේ අවසන් නබීවරයා වන මුහම්මද් (සල්) තුමා ද අණකර ඇති කරුණුවලින් සමහරක් මෙහි ඔබ ඉදිරියේ තබනු කැමැත්තෙමි.

සර්ව බලධාරී අල්ලාහ් තම ශුද්ධ වූ කුර්ආනයෙහි හි බොහෝ කැන්වල දෙමාපියන් පිළිබඳ ව අවධාරණයෙන් පවසා ඇත.

“දෙමාපියන් හා විනීත ලෙස හැසිරෙන්න. ඔවුන්ට හිරිහැර නොකරන්න. ඔවුන්ගේ වදන්වලට ඉතා යටහත් සිතින් සවන් දෙන්න. ඔවුන් කළ උදව් වෙනුවෙන් කෘතඥ වන්න!” අල්ලාහ් පවසා ඇත. මුහම්මද් (සල්) තුමාත් පවසා ඇත්තේ මෙලෙසම ය.

වරක්, “අල්ලාහ්ට ඉතාමත් ප්‍රියතම ක්‍රියාව කුමක් ද?” යි නබී (සල්) තුමාගෙන් කෙනෙක් විමසීය.

“නියමිත වේලාවට යාවිඤා කිරීම” යයි එතුමෝ පිළිතුරු දුන් හ.

“රිළඟට අල්ලාහ් ප්‍රිය කරන ක්‍රියාව කුමක් ද?” යි එම පුද්ගලයා නැවතත් විචාළේ ය.

“දෙමාපියන් සමඟ විනීත ලෙස හැසිරීම!” යැයි නබී (සල්) තුමාණෝ පිළිතුරු දුන් හ.

මෙලෙස ම තවත් කෙනෙකු නබී (සල්) තුමා හමු වී කියන්නට විය.

“නබී තුමාණෙනි! මව් රටක් උපන් ගෙයක් හැර මා අල්ලාහ් වෙනුවෙන් යුද වැදීමට අධිෂ්ඨාන කරගෙන ඇති හෙයින්, ඒ ගැන ඔබතුමාගේ දැන අල්ලා දිවුරුම් දෙමි.

මෙම ක්‍රියාව වෙනුවෙන් වූ කිලිණ අල්ලාහ්ගෙන් පමණක් බලාපොරොත්තු වන්නෙමි" යි පැවසී ය.

මේ ඇසු නබී (සල්) තුමෝ "ඔබට දෙමාපියන් සිටී ද?" යනු විචාළ හ.

"අල්ලාහ්ගේ පිහිටෙන් ඔවුන් දෙදෙනා ම සිටීති" යි ඔහු පිළිතුරු දුන්නේ ය.

"එසේ නම් ඔවුන්ට ඇප උපස්ථාන කරන්න. එම උපස්ථානය අල්ලාහ්ගෙන් හිජ්රත් හා ජිහාද් වෙනුවෙන් වූ කිලිණවලට සමාන කිලිණයන් ලබා දෙනවා ඇත!" යනු නබී (සල්) තුමා පැවසූ හ.

වරක් නබී (සල්) තුමා මෙසේ පැවසූ හ:

"ඔබේ ස්වර්ගයක් අපායක් ඇත්තේ ඔබේ දෙමාපියන් පාමුල ය"

මෙහි අරුත නම්, 'දෙමාපියන්ට කීකරු ව සේවය කර, ඔවුන් කළ ආධාර උපකාරවලට කළඟුණ සැලකීම වශයෙන් ඔවුන් හට උපස්ථාන කළහොත් ඔහුට ස්වර්ග සම්පත් අත්වන්නේය; එසේ නැතිව ඔවුන් හට හිංසා පීඩා කරමින් ද කරදර දෙමින් ද ඉතා දරුණු ලෙස ක්‍රියා කළහොත් බුරු බුරා නැගෙන අපා හින්තට බිලි වන්නේ ය' යන්න ය.

නබී (සල්) තුමා කීප අවස්ථාවක ම අවධාරණයෙන් පවසා ඇති වදනක් මෙසේ ය:

"දරුවන් තම දෙමාපියන් සමඟ හොඳින් හැසිරිය යුතුයි!"

අල්ලාහ් ඉද්ට වූ කුර්ආනයේ මෙසේ සඳහන් කරයි:

إِنَّمَا يَبْتَغِيْنَ عِندَكَ الْكِبْرَ الْحَدِيْمًا اَوْ كِبْرًا فَلَا تَتْلُوْهُنَّ اَنْۢ

“මබේ දෙමාපියන්ගෙන් කෙනෙකු හෝ දෙදෙනා ම හෝ වයස්ගත වී මබෙන් යැපෙන්නෝ වී නම් ඔවුන් පිළිකුල් සිතෙන අයුරින් ‘වී’ යනුවෙන්වත් නොකියනු.”

(අල් කුර්ආන් 17:33)

එනම්, ‘දෙමාපියන්ට පහර දීම හා දරුණු අත්දමින් කරා කිරීම කෙසේ වෙතත්, ඔවුන්ට පිළිකුල් වන සේ වචනය කුදු නොපැවසිය යුතු ය. ඔබට අප්‍රසන්න වදනක් වුවද දෙමාපියන්ගේ මුවින් පිටවූයේ නම් ඔබ ඉවසිය යුතු වේ: ඒ හේතුවෙන් ඔබ ඔවුන් කුපිත නොකරන්න; සෑම විට ම ඔවුන් ව තෘප්තිමත් කරන්න, යන්න අල්ලාහ්ගේ ආඥාවයි.

“දෙවියන්ගේ සතුට පියාගේ තෘප්තියෙ හි රැඳී ඇත; එසේ ම, දෙවියන්ගේ කෝපය පියාගේ පිළිකුලෙ හි රැඳී ඇත.”

යනු නබී (සල්) තුමෝ පැවසූ හ.

ආදර පියාට කීකරු ව ඔහුගේ උපදෙස් පරිදි ක්‍රියාකර ඔහුට තෘප්තියක් ලබාදුනහොත් අල්ලාහ් ද තෘප්තිමත් වෙයි. පියාට අකීකරු ව ඔහුගේ උපදෙස් නොතකා හිතුවහෝ ක්‍රියාකර ඔහු ව අසහනයට පත්කළේ

නම් හේ ඔහුගේ කෝපයට ලක්වෙයි. මව්පිය දෙදෙනා ගෞරවනීය අන්දමින් හා සතුටින් තබාගන්නා ලෙස නවී (සල්) තුමා අණකර ඇත. එසේම දෙමාපියන්ට මුළු හදවතින් ම ඇප උපස්ථාන කළයුතු බව ද නවී (සල්) තුමා අවධාරණය කළහ.

නවී (සල්) තුමාගේ වදනක් මෙසේ වෙයි :

“යම් පුද්ගලයෙක් දෙමාපියන්ට උපස්ථාන කරන්නේ නම් ඔහුට දෙලොව ජය ලබාගත හැකිය. දෙමාපියන්ට උදව් කිරීමෙන් ආයුෂ ද වැඩි වේ. ආහාර පාන අතින් දියුණුවක් ද ඇති වේ.”

තවත් නවී වදනක් මෙසේ ය:

“දෙමාපියන්ට කීකරු වන්නා; කුමක් හෝ වැඩක් අරඹන විට එය කෙතරම් වැදගත් එකක් හෝ වේවා - එයට දෙමාපියන්ගේ අනුමැතිය ලබා ගන්න. ඔවුන් සමඟ බැඳීමකින් සිටින්නේ නම් එය ඔබ වෙනුවෙන් ස්වර්ගයේ දෙර විවෘත වීමක් වේ.”

තව ද, එතුමාගේ වදනක්,

“හිතට එකඟ ව දෙමාපියන්ට යටත් ව සිටින කෙනෙකුට ස්වර්ගයේ දෙර විවෘත ව පවතිනු ඇතැයි ද දෙමාපියන්ගේ වදන් නොකකා යටත් නොවී අකීකරු වේ නම් ඔහු අපායට යෑමට සුදානම් විය යුතුයි” යනු ඇත.

අල්ලාස් තම ශුද්ධ කුර්ආනයේ:

“දෙමාපියන් සමඟ යහපත් ලෙස හැසිරෙන්න. ඔවුන්ට අගෞරවනීය අන්දමින් හෝ දැඩි ලෙසින් හෝ

කථා නොකරන්න. ඔවුන් ඉදිරියේ තැන්පත් ව හා යටහත් පහත් ව ද ගෞරවාන්විත වද හැසිරෙන්න. ඔවුනකර ඔබ ලොකු මිනිසකු නොවන්න." යැයි සඳහන් කරයි.

නබී (සල්) තුමාගේ මිත්‍රයකු වන කීර්තිමත් හසරත් උමර් (රලි) තුමාණෝ තම මිත්‍රයන් අමතා මෙසේ කීවේ ය.

"ඔබේ මව සමඟ තැන්පත් ස්වරයෙන් කථා කිරීම හා ඇගේ ආහාරපාන ආදිය සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීම ස්වර්ගයට හිමිකරුවෙක් කරන්නේය. නමුත්, ඒ සඳහා ඔබ පාපී ක්‍රියා නොකර සිටිය යුතුයි."

නබී (සල්) තුමාගේ තවත් වැදගත් මිතුරකු වන හසරත් අබුහුරෙයිරා (රලි) තුමාණෝ පුද්ගලයෙකු අමතා "ඔබ ඔබේ පියාගේ නම සඳහන් කර ඔහු අමතන්න එපා. ඔහුට ඉදිරියෙන් ගමන් කරනු එපා. එසේ ම ඔහු අසුන් ගැනීමට පෙර ඔබ අසුන් ගන්න එපා" යනුවෙන් පැවසූ හ.

මෙලෙස කීප අවස්ථාවක ම දෙමාපියන් සමඟ ගරු සරු ලෙස හැසිරෙන ලෙස පවසා ඇත. නබී (සල්) තුමා දෙමාපියන්ට දයාව දැක්වීමේ වැදගත්කම පෙන්වා දී ඇත. දෙමාපියන්ට දයාව දැක්වීම වෙනුවෙන් කෙනෙකුට මහත් පිනක් ලැබෙන බව ගෙනහැර දක්වා ඇත. "හොඳ දරුවන් තම දෙමාපියන් දෙස සෙනහසින් පිරි සිතෙන් යුතු ව බැලීම පවා පූර්ණ වූ එක් හඬ වන්දනාවක් වෙනුවෙන් ලැබෙන පින් ඔහුට අල්ලාහ්ගෙන් ලැබීමට හේතුවේ." තව ද "මිනිසෙකුගේ සම්පත් ධනය යනාදියේ මුල් උරුම කරුවෝ ඔහුගේ දෙමාපියන් ය." යනාදී ඉගැන්වීම් ශුද්ධ කුර්ආනයේ දැකිය හැකිය.

මිනිසා තම ධන සම්පත් නොයෙකුත් මාර්ගයෙන් වියදම් කරයි. එම සම්පත් වලට මුල් උරුම කරු වන ලෙස මතු දක්වා ඇත්තේ දෙමාපියන් ය. එනම් එම සම්පත් වලින් මුලින් ම ඔහු තම දෙමාපියන්ගේ ඕනෑ එපා කම් පිරිමැසිය යුතුයි. ඉන් පසුව ය, අනිකුත් වැඩ සඳහා වියදම් කළ යුත්තේ. දෙමාපියන් වෙනුවෙන් විවෘත හදවතකින් වියදම් කිරීමේ දී ලෝභකමක් දැක්වීම නොමනා ය.

නබී (සල්) තුමාගේ කාලයේ සිදු වූ එක්තරා ශෝකානුකූල සිදුවීමක් වාර්තා ගත ව ඇත. නබී (සල්) තුමා වෙත පැමිණි මිනිසෙක්,

"නබී තුමාණි! මාගේ පියා ඔහුට හිතෙන සෑම විටම මගේ මුදල් ලබා ගන්නේ ය."යි තම පියා ගැන පැමිණිල්ලක් කළේ ය.

මේ ඇසූ නබී (සල්) තුමා ඔහුට පියා කැඳවා ගෙන එන ලෙස නියම කළ හ. ඔහු තම පියා කැඳවා ගෙන ආවේය. හැරමිටියක ආධාරයෙන් පැමිණි ඔහුගේ පියා ඉතාමත් වයස් ගත පුද්ගලයෙක් විය. නබී (සල්) තුමා පැමිණිල්ල ගැන එම මහලු පියාගෙන් විමසූ කල,

"නබීතුමාණි! එක් කලෙක මගේ මේ පුත්‍රයා ඉතාමත් දුබල ව කිසි පිළිසරණක් නැතිව සිටියේ ය. මම හොඳ ශරීර ශක්තියෙන් හා මිල මුදල් වලින් පිරි අයෙකු වීමි. එහෙත් මා සතු සම්පත් වලින් ඔහුට උදව් උපකාර කිරීමෙන් මොහු ව බැහැර නො කළෙමි. නමුත්, අද මොහු ධනවතෙක්. එසේ වුවත් මොහු තම සම්පත් වලින් මා බැහැර කරයි."

යනුවෙන් ඉතාමත් දුක්මුසු ලීලාවෙන් පැවසී ය. නබී (සල්) කුමාගේ දැස් කදුලින් තෙත්වුණි.

එම මහල්ලාගේ පුත්‍රයා අමතා,

“ඔබත් ඔබ ලබා ඇති ධනයක් යන සියල්ල ඔබේ පියාට අයත් ය” යනුවෙන් පැවසූ හ. මේ අයුරින් නබී (සල්) කුමාගේ වදන් වලින් නොයෙකුත් කරුණු අපට පැහැදිලි වේ. මනුෂ්‍යයාගේ ධනය, සම්පත්, අනිකුත් දක්ෂතාවන් හා හැකියාවන් දෙමාපියන්ගේ ත්‍යාගශීලීවන්ත භාවයේ මහඟු ප්‍රතිඵලයකි.

එනිසා ම ඔහුත් ඔහුගේ වස්තූනුත් ඔහුගේ පියාට අයත් ය. පියාගේ කීම පරිදි ය ඔහු ක්‍රියා කළ යුත්තේ. තමා ලබා ඇති සම්පත් බුක්ති විඳීමෙන් තම පියා වැරැක්වීම නොකළ යුතු ය. තම දෙමාපියන් වෙනුවෙන් දෙවියන්ගෙන් දුභා (ප්‍රාර්ථනා) කරන ලෙස ශුද්ධ කුර්ආනය කියයි.

وَ اٰخِضْ لَهُمْ جَانِحًا مِّنَ السَّمَاءِ وَقُلْ رَبِّ اَرْحَمُهُمْ اَكْمًا رَبِّيْ فَسَبِّحْهُ

“දෙවියනි අපේ දෙමාපියන්ට කරුණා දයාව දැක් වුව මැනවි. ඔවුහු අප වෙනුවෙන් නොයෙක් දුක් ගැහැට විත්තෝය. නොයෙක් අයුරින් ත්‍යාගශීලීවන්ත වූහ. කරුණාවෙන් ආදරයෙන් අපව හද වඩා ගත්හ. ඔබත් ඔබේ දයාව ඔවුන් හට දැක්වුව මැනවි.”

(අල් කුර්ආන් 17:34)

පියෙකුට වඩා මවක් දුක් ගැහැට විදින්නී ය. අප වෙනුවෙන් සෑම විටම කැප වන්නී ය. ඒ නිසා ඉතා ගරු කටයුත්තන්ගෙන් මුල් තැන ඇයට හිමි විය යුතු නොවේ ද?

මෙය ශුද්ධ කුර්ආනයෙකුත් නබි වදන් වලිනුත් ඉතාමත් හොඳින් පැහැදිලි වන කරුණකි.

“පියා වෙනුවෙන් කරන සේවයට වඩා මව වෙනුවෙන් කරන ඇප උපස්ථානය අගනේ ය.” යි වරක් නබි (සල්) තුමා පැවසූහ. කෙනෙකු නබි (සල්) තුමාගෙන් “නබි තුමණි මා ඉතාමත් යටහත් ව කීකරු ව සිටිය යුතු වුව ද එමෙන් අන් අයට වඩා වැදගත්වන්නා වූද පුද්ගලයා කවුරුන් දැයි?” විමසූ කල නබි (සල්) තුමා “ඔබේ මව” යැයි පිළිතුරු දුන් හ. “ඊළඟට කවුරුන් දැ?” යි ඔහු නැවතත් ප්‍රශ්න කළේ ය. එවිටත් “ඔබේ මව” යැයි නබි (සල්) තුමා පිළිතුරු දුන් හ. ඊළඟට කවුරුන් දැයි ඔහු නැවතත් විමසූ කල “ඔබේ මව” යැයි පිළිවදන් දුන් හ. සිව් වැනි වතාවටත් ඊළඟ කෙනා කවුරුන් දැයි විමසූ කල “පියා” යැයි කී හ.

තවත් අවස්ථාවක නබි (සල්) තුමාගේ “මවගේ දෙපා මුළු ස්වර්ගය ඇත” යි කී හ. හද වඩා ගත් මවට ඇප උපස්ථාන කර ඇයට හොඳින් සැලකුවේ නම් ඔබට ස්වර්ග භාග්‍ය හිමි වන්නේ ය යන්න එහි අදහස් වේ. එසේත් නැත්නම් මවට ඇප උපස්ථාන කිරීමෙන් ස්වර්ගය ලබා ගත හැකි ය’ යනුවෙන් එය අපට තේරුම් ගත හැකි ය. මෙලෙස නොයෙකුත් ඉගැන්වීම් වල මව වෙනුවෙන් කළ යුතු ඇප උපස්ථාන හුවා දක්වා ඇත.

දෙමාපියන්ගෙන් කෙනෙකු හෝ දෙදෙනාම
 අභාවප්‍රාප්ත වුවහොත් ඔවුන් වෙනුවෙන් දෙවියන් ගෙන්
 ප්‍රාර්ථනා කළ යුතු ය. ඔවුන්ගේ පව් කමා කරනු ලැබීමටත්
 ඔවුන්ට පරලෝ සැපත ලැබීමටත් දෙවියන් ගෙන්
 ප්‍රාර්ථනා කළ යුතු යැයි නබි (සල්) කුමාණෝ අණ කළ
 හ. දෙමාපියන් හට ගරු සරුව කීකරු ව හා ඔවුන්ට
 යටත්ව ද ඔවුන් මහලු වියට පත් වූ විට ඔවුන් සැතපෙන
 අයුරු ඇප උපස්ථාන කරන ලෙස ද අල්ලාහ් විසින්
 අවධාරනයෙන් පවසා ඇත. එසේ වුවත් යම් දෙයක්
 අල්ලාහ් වළක්වා තිබේ ද, වැළකී සිටීමට අණකර තිබේ
 ද, එය තම දයාබර දෙමාපියන් කරන ලෙස ඉල්ලා සිටියත්
 එයින් වැළකී සිටිය යුතුයයි අල්ලාහ් නියම කර ඇත. වැරදි
 ක්‍රියාවක් කිරීමට තම දෙමාපියන් ඉල්ලා සිටින විට එය
 කෙසේ නම් පිළිගනිමු ද? නමුත් ඔවුන්ගේ යුක්ති සහගත
 ඉල්ලීම් නොවලහා ඉටු කළ යුතු ය යන්න අපට අවබෝධ
 විය යුතු ය.

ආදරණීය අම්මේ!

අප ව මැවූ දෙවියන් හා ඔහුගේ දූතයාණෝත් කුමක්
 කිරීමට අණකර තිබේ ද? මා එය පිළිපදින්නට අධිෂ්ඨාන
 කරගෙන ඇති බව මා මූලින් ම පවසා ඇත්තෙමි.
 දෙමාපියන් පිළිබඳ දේවාඥාව කෙසේ වෙත් ද ඒ අයුරු
 මම දෙමාපියන් අයුරු කරමි. එම දේවාඥාව කුමක් දැයි
 මම ඔබට පවසා ඇත්තෙමි. ඒ අනුව ම ජීවිතය ගෙන යමි
 යි, ස්ථිරව ම පවසමි.

මෙම කරුණු කියවා හොඳින් කල්පනා කර

බලන්න. "මගේ පුතා කියන දෙය සත්‍යය" යැයි ඔබට හැඟුණොත් නිසැකින් ම පහත එන කීරණයට ඔබ එළඹෙනු ඇත.

'මගේ පුත්‍රයාට මොලානා තුමා නොමග යැව්වා යැයි සිතූ එක වැරදියි; ඔහු මගේ පුත්‍රයකු නොවේ යැයි කී එකක් වැරදියි; අනික් අතට මොලානා තුමා මගේ පුතා නියම පුත්‍රයෙකු කළා. එතුමා, මගේ පුත්‍රයා නොමග යැව්වේ නැහැ. ඒ වෙනුවට එතුමා ජීවත්වීමේ නියම මග ඔහුට පෙන්වුවා. මොහු ඔබේ පුත්‍රයකු සේ නොසිටියකු ඇත්තයි' එදා බ්‍රාහ්මණයා පැවසූ දේ බොරු ය. වැරදි ය.' ඔව් අම්මේ, මා පැවසූ දේ සත්‍ය යැයි වැටහුණොත් ඉහත කී කීරණයටයි ඔබ එළඹිය යුත්තේ. එය ස්ථිරයි. දයාබර අම්මේ!

ඔබ ස්ථිර සිතින් විශ්වාස කරන්න. මා කවදත් ඔබේ පුතා වෙමි, කවදත් ඔබට අයිති වෙමි. ඔබේ හදවතේ මුල් බැස ගත් දුක හා බිය මුලිනුපුටා දමන්න. මිනිස් සමාජයට සෘජු මග පෙන්වන නියම මාර්ගය ඉස්ලාමය පමණි. මෙම දහම අල්ලාහ් විසින් පිරිනමන ලද්දකි. මිනිස් ජීවිතයේ සෑම අංශයකට ම අදාළ නීති රීතීන් මෙහි ඇත. ධර්මයක් සත්‍යය ද, අසත්‍යයද, යන්න දැනගැනීමට එම ධර්මයේ එක් අංශයක් පමණක් නිදර්ශනයක් වශයෙන් ගෙන පරීක්ෂා කිරීම සෑහේ.

මෙහි දෙමාපියන් පිළිබඳ ඉස්ලාම් ධර්මය ඉගැන්වීම් පිළිබඳ කෙටි විස්තරයක් ඔබ ඉදිරියේ තැබුවෙමි. මෙදෙස හොඳින් සිත යොමු කිරීමෙන් ඉස්ලාමය කෙබඳු දහමක්

ද, කෙබඳු මහ පෙන්වීමක් ද යන්න ඔබටම තේරුම් ගත හැකි ය. මෙවන් පරිපූරණ වූ ද පැහැදිලි වූ ද වෙනත් කිසිම දහමක් ඇත් ද? "එසේය. මෙවන් පැහැදිලි පිරිසිදු නීති පද්ධතියක වෙනත්, කිසිම දහමක් නැතැයි" යන තීරණයට ඔබ එළඹෙනු ඇතැයි මට විශ්වාස ය. මේ අයුරු ම ජීවිතයේ එක් එක් අංශයට අදාළ නීතිරීතින් ඇත. ඒවා මිනිසාට සෑම අවස්ථාවකදී ම සෘජු මග පෙන්වාලයි.

මා ආදරණීය අම්මේ!

ඔබ මා දුකසේ හද වඩා ගත්තා. මා වෙනුවෙන් නොවින් ද දුකක් නැහැ; ඔබ කුසයේ මාව මාස ගණනක් දරාගෙන සිටියා; දිගුකාලීන දුක් ඔබ දරා ගත්තා. මෙලොව එළිය දකින විට මා එක් මස්කැටියක් පමණයි. එවිට මා ශක්තියෙන් තොර බෙලහිත ව දුබල ව සිටියා. එහෙත් ඔබ මේ මස් කැටිය ඔබේ ශරීරයේ ලේ ශ්‍රමය හා ශක්තිය කැප කොට මා ආරක්ෂා කළා. කිරි පොවා මා නලවා මට අවශ්‍ය සියළු දේ කළා. මා තරමක් හැදී වැඩී එන විට ඉගෙනීමට අවශ්‍ය දෑ කළා. දැනුම දීමට ආශා කළා. මා හොඳ මිනිසෙකු ලෙස ජීවත් කරවීමට සැලකිලිමත් වුණා; මා අසනීප වූ විට ඔබ නොඉවසිලිමත් වුණා. මගේ දැසින් කදුළු ගැලූවිට ඔබේ සෙනහසින් පිරි හදවතින් ලේ ගලන්නාක් සේ ඔබට සිතුවා. නොකා නොබී, නොනිද ඔබේ කාලය ශ්‍රමය මා වෙනුවෙන් පිදුවා; මෙලෙසින් ආදරයෙන් කවාපොවා මා හද වඩා ගත්තා; ඔබේ ආහාර කොටස මට දී ඔබ නිරාහාර ව සිටී අවස්ථා අනන්ත ය. විසිතුරු ඇඳුම් මට අත්දවා ඔබ කිලිටි පරණ ඇඳුම් ඇත්ද;

ඇත්තෙන් ම ඔබ මා වෙනුවෙන් කැපකළ කාලය හා ශ්‍රමය අප්‍රමාණයි. ඒ සියල්ල මට මේ මුළු වෙන් පමණක් කියා නිම කළ නොහැකි ය.

මා වෙනුවෙන් ඔබ කළ මේ උදව් උපකාර සඳහාත්, වැයකළ ශ්‍රමය හා කාලය සඳහාත්, කෙසේ නම් කළ ගුණ සලකම් ද? ඇත්තෙන් ම කොපමණ සැලකුවත් එය නොසැහේ යැයි මට හැඟේ.

වැදූ මටට සලකන ලෙසත් ඇප උපස්ථාන කරන ලෙසත් අල්ලාහ් අණකර ඇත. ඔබ මට මෙලොව ශාන්තිය උදකර දුන්නා. ඔබ හට සේවය කිරීමත් ඈත උපස්ථාන කිරීමත් මගේත් යුතුකමක්. එසේ වුවත් මගේ ඉමහත් කැමැත්ත නම් සදකාලික වූ එලෝ ජීවිතයේ අපට නිදහස ලැබිය යුතුය යන්නයි. කුමන මාර්ගයේ ගියතොත් ඒ නිදහස ඔබට ලැබෙනුයේ ද එම මාර්ගය ඔබට පෙන්වීම මගේ යුතුකමයි. ඒ මාර්ගය ඉස්ලාමය යි. අපට මෙලොවත්, එලොවත්, ජය ලබා ගත හැකි වනුයේ, ඒ අනුව ජීවත් වුවහොත් පමණි. ඔබ මෙම ධර්මය පිළිගෙන ඒ අනුව ජීවත් වනවා දැකීම මගේ ලොකුම කැමැත්තයි.

නිවසේ දීත් කීප වතාවක් ම මෙය ඔබට තේරුම් කර දීමට උත්සාහ දැරුවෙමි. ඉස්ලාම් ධර්මය වැළඳ ගන්නා ලෙස ඔබෙන් මම ඉල්ලා සිටියෙමි. නමුත් ඔබ කිසි ම තැකීමක් කළේ නැහැ. මේ වෙනුවෙන් මා ඔබෙන් කිසිම දෙයක් බලාපොරොත්තු නොවෙමි. එමෙන් ම මට කිසිම ලෞකික බලාපොරොත්තුවක් හෝ ආශාවක් හෝ ඉටු කර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවයක් නොමැති බව දන්නා දෙයකි.

දස මසක් කුස හොවා මා ඇතිදැඩි කළ මගේ ආදරණීය අම්මා ව, මගේ පණටක් වඩා ආදරය කරන මගේ අම්මා ව, මගේ දැස් ඉදිරිපිට දීම බුරු බුරු නැගෙන අපා ගින්නෙන් දැවෙනු දැකීමට මා ප්‍රිය නොකරමි. එයින් අම්මා ආරක්ෂා කර ගැනීම මගේ පරමාභිලාශයයි.

ඔබ දැන් පිළිපදින ධර්මය, ඔබ ව ඇද ගෙන යන්නේ අපාය දෙසට ය. ඔබ එය තව ම තේරුම් නොගැනීම ඇත්තෙන් ම අවාසනාවන්තය.

ඔබ දුම්රියක ගමන් කරමින් සිටිනවා යැයි නිදසුනක් වශයෙන් මොහොතකට සිතන්න. දුම්රිය ගමන් මාර්ග ඉදිරියෙහි එන පාලම පිල්ලක් ඉවතට පැන ඇති බව මා දැන සිටිමි. එහි ගමන් ගන්නා මගීන් ඇත. සියල්ලෝ ම ඔවුන්ට අවශ්‍ය ස්ථානයට යා නොහැකි ව පමණක් නොව එය අතර මගදී විපතට පත් වේ යන්නක් එහි මගීන් සියළු දෙනා ම මරණයට ගොදුරු වේ යන්නක් මා හොඳින් දැන සිටිමි. ඒ එක්කම මා සතුව හොඳ මෝටර් රථයක් තිබේ. එයින් නිරුපදින ව නියමිත ස්ථානයට ගෙනයා හැකි ය. ඒ නිසා ඒම දුම්රියෙන් බැස එන්න, එහි ගමන් කරන මග විනාශකාරී එකක්. මගේ මෝටර් රථයට එන්න; එහි අසුන් ගන්න; අප හැම යහපත් මගක ගමන් කරමු; දුම්රිය නවතන සෑම දුම්රිය පලක ම මා ඔබෙන් ආයාචනා කරමි. මාරක දුම්රියෙන් බැස ඔබ ඔබව බේරා ගන්නැයි මා ඔබෙන් ඉල්ලා සිටින්නෙමි. නමුත් ඔබ තව ම මගේ ආරාධනාව නොපිළිගත් බවකි කිවයුත්තේ. මම ද ඇරයුම් කිරීමෙන් පසුබට නොවෙමි.

ඒ විනාශ මුඛයට යෑමට පෙර දුම්රියෙන් බැස මගේ මෝටර් රථයට නැග ගතහොත් ඔබ පතන ස්ථානයට ඔබට යා හැකි ය. නැතහොත් ඔබට අනෙකුත් මගීන් සමඟ විනාශ මුඛයට පත්විය හැකි ය.. ඒ අවසන් මොහොතේ දී ඔබ අහෝ! මගේ පුතා කී දේට ඇහුම් කන් දුන්නා නම්? ඔහුගේ මෝටර් රථයට නැග ගත්තේ නම්? යි ඔබ පසු කැවිල්ලෙන් හඬා වැලපෙනු ඇත.

ඔබ මා අසුන් ගෙන සිටින වාහනය වන ඉස්ලාමයට පැමිණිය හොත් ඔබ පතන ඉලක්කයට ඔබ ව සුවසේ ගෙන හැරීම ඒකාන්තයි.

අම්මේ!

මගේ හදවතේ නැගුණු මෙම හැඟීම් ඔබට ඉදිරිපත් කර සිටිමි.

මේ වදන් ඔබේ සිතේ තබා ගන්න. අල්ලාහ් ඔබට නියම මගෙහි ගමන් කරන්නවා!

"ඔබ මෙලොව හැර ගිය පසු අල්ලාහ් ඔබ ගැන සැහිමට පත්විය යුතුයි. ඔහුගේ ස්වර්ග සම්පත්වලට හිමිකරුවකු විය යුතුයි, යනුවෙන් දැක් නගා අල්ලාහ් යදිමි. මා කියූ කරුණු පිළිබඳ ගැඹුරු ලෙස සිතා බලා පිළිතුරු දෙනු ඇතැයි ස්ථිරව ම විශ්වාස කරමි.

ඔබ මාගේ වැරදිවලට සමාවනු ඇතැයි සිතමි.

මෙයට,
කීකරු පුතා
තසීම් කාජ්

٣ المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد بالبديعة ، ١٤١٦هـ -

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

خاجي ، نسيم

إلى أمي الحبيبة : أسلمي / ترجمة شريف الدين محمد منصور .

٢٢ ص ، ١٢ × ١٧ سم

ردمك ٧ - ٢٤ - ٧٩٩ - ٩٩٦٠

(النص باللغة السنهالية)

١ - الدعوة الإسلامية أ - منصور ، شريف الدين محمد (مترجم)

ب - العنوان

١٦/٠٥٢٨

ديوي ٢١٣

رقم الإيداع : ١٦/٠٥٢٨

ردمك : ٧ - ٢٤ - ٧٩٩ - ٩٩٦٠

إلى أمي الحبيبة : أسلمي

(باللغة السنهالية)

تأليف
نسيم خاجي

ترجمة
شريف الدين محمد منصور